Latvija
AMERIKA

Nr. 64. SESTDIEN, 1961. GADA 12. AUGUSTĀ 11. GADS.

Latviešu laikraksts Amerikā
iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu apvienības biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi".

REDAKTORS: JANIS GRINBLATS.

Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telefoni: redakcijai — EM 8-3239, kantorim — EM 8-0792.

LAIKRAKSTA PĀRSTAVIS SAV. VALSTĪS: ERIKS VENTS, 11 Irma Ave., Port Washington, L. I., N.Y. Telefoni: PO 7-6696, PO 7-6519

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi".
EDITOR-IN-CHIEF: Mr. JANIS GRINBLATS.
Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephones — EM 8-0792, EM 8-3239.
OFFICE IN USA: Mr. ERIKS VENTS, 11 Irma Ave, Port Washington, L.I., N.Y. PHONES: PO 7-6696 and PO 7-6519.
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL. POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA.

SATURDAY, AUGUST 12, 1961.

J. NIEDRA

BĪSKAPS J. RANCĀNS

Viens no redzamākiem latviešu katoļu garīdzniekiem, ievērojams valstsvīrs un zinātnieks bīskaps J. Rancāns šogad svin divas lielas jubilejas: 12. jūnijā pagāja 50 gadi no priesteŗa svētību saņemšanas un 10. oktobrī atskatījās uz 75 mūža gadiem.

Jubilārs dzimis 1866. g. Nautrēnu pagastā. Pēc Ludzas pilsētas skolas beigšanas viņš iestājās Pēterpils garīgā seminārā, ko 1911. g. beidza, saņemot priesteŗa svētību, bet divus gadus vēlāk arī Pēterpils garīgo akadēmiju, iegūstot teoloģijas maģistŗa grādu. Jaunā maģistŗa pirmais darba lauks bija skolu kapelāna un latviešu valodas skolotāja pienākumi Pēterpilī. Paralēli tam viņš bija arī Krievijas 10. armijas kaŗa kapelāns, kas viņu 1. pasaules kaŗa sākumā bieži noveda frontes pirmajās līnijās.

1916. g. jubilārs tika iecelts par profesoru Pēterpils garīgā seminārā. 1918. g. garīgā priekšniecība viņam uzdeva organizēt garīgo semināru latviešiem Aglonā. Šis darbs tika ar lielu sirsnību ievadīts, bet revolūcijas jukas to pārtrauca nepabeigtu. 1919. g. jaunās Latvijas valdība J. Rancānu sūtīja uz Romu speciālā misijā, kas vainagojās ar lieliem diplomātiskiem panākumiem Latvijas labā. Šie panākumi, kopā ar Z. Meierovica veikto citās Eiropas galvas pilsētās, noveda pie drīzas Latvijas atzīšanas un pie konkordāta noslēgšanas ar Vatikānu.

Atgriezies Latvijā, jubilārs darbojās kā garīgā semināra rektors un profesors. 1924. g. 4. maijā J. Rancāns tika iesvētīts par bīskapu un iecelts par Rīgas arhibīskapa ģenerālvikāru. Viņam ir lieli nopelni katoļu baznīcas Latvijā izveidošanā, tāpat LU katoļu teoloģijas fakultātes nodibināšanā, vairāku citu mācības organizēšanā un vadīšanā. Jubilārs ilgāku laiku darbojās kā LU R.-kat. teoloģijas fakultātes dekāns un mācības spēks. Blakus tam jubilārs bija vienmēr aktīvs arī sabiedriskā un politiskā laukā, jo sākumā cīņa par Latvijas brīvību un vēlāk par tās neatkarību bija politika.

Jau Pēterpilī kā jaunu seminārista, skolēnmūžā un vēlāk garīdznieks viņš bija aktīvs turienes latviešu organizētājs un vadītājs. 1917. g. vēsturiskajā Latgales kongresā jubilārs, blakus Z. Meierovicam, J. Zālītim un Fr. Trasunam sīvi cīnījās par vienotas Latvijas nodibināšanu, un, kā zināms, viņa pūles nepalika veltas. Pēc tam viņš darbojās Tautas padomē, kur tika sagatavota Latvijas brīvvalsts proklamēšana. Kopš tā laika Jāzepa Rancāna vārds nav ne uz mirkli nozudis no mūsu politiskās skatuves. Viņš bija visu Saeimu deputāts, 2., 3. un 4. Saeimas vicepriekšsēdis, daudzu parlamentāro komisiju un delegāciju locekļis, kā arī Latvijas reprezentētājs izcilos starptautiskos notikumos.

Neskatoties uz lielo slodzi garīdznieka darbā un sabiedriskā laukā, jubilārs ir devis ievērojamu daļu arī zinātnei. Viņa pirmie raksti parādījās jau 1908. g. Pēterpilī. Pēc tam tie atrodami gan atsevišķos iespiedumos, gan publicēti periodikā dažādos laikos, dažādās vietās un dažādās valodās, jo blakus prominentām teoloģijas zināšanām jubilārs ir arī izcils valodnieks. Jubilāra darbi atrodas Pēterpils garīgās akadēmijas un Mohilevas arhibīskapijas grāmatnīcās, kā arī Vatikāna arhīvos. Neiespiests saglabājies plašs lekciju cikls baznīcas vēsturē, homilektikā un pastorālā teoloģijā. Pašlaik atrodas iespiešanā plašāks apcerējums par atjaunotās Rīgas arhibīskapijas pirmo archibīskapu A. Springoviču.

Kopš 1944. g. jubilārs ir trimdā, vispirms Vācijā, vēlāk ASV. Arī šeit viņš turpina pašaizliedzīgu darbu savas daudz cietušās tautas labā, izmantodams katru izdevību, lai pasaules iemīgušajai sirdsapziņai atgādinātu netaisnību, kas nodarīta boļševiku okupētajām zemēm. Vaļas brīžos viņš turpina arī zinātnisko darbu, vākdams materiālus un cītīgi rakstīdams.

Jubilāra nopelnus ir atzinusi un novērtējusi baznīcas vadība, viņu paaugstinot, apbalvojot un izceļot. Viņš ir ieguvis plašas simpātijas un cieņu ne tikai savā tautā, bet arī starptautiskā forumā.

Šā apcerējumā ir grūti apskatīt bīskapa J. Rancāna daudzos sniegumus tā Kunga vīna kalnam, savas tautas labumam un cēlāko cilvēces ideālu piepildīšanai. 50 spraiga darba gados kā priesteris un 75 mūža gados viņš ir nepārprotami izveidojies par vienu no spilgtākām mūsu publiskās un gara dzīves personībām. Katrs, kam ar viņu bijusi izdevība darboties, ir mācījies viņu cienīt un vērtēt kā enerģisku, neatlaidīgu, taisnīgu un mērķtiecīgu plaša vēriena darbinieku, bez tam kā atklātu, patiesu, sirsnīgu cilvēku un ļoti dziļu patriotu. Mēs neesam bagāti ar šādas statūras personībām, tāpēc nevaram paiet klusēdami garām viņa goda dienai, ko plaša sabiedrība rīko 13. augustā Ņujorkā.

Arī mēs no savas puses sirmajam priesterim un sirsnīgajam patriotam vēlam vēl ilgus, tikpat spožiem panākumiem svētītus gadus.

BIRUTA SENKĒVICA

JĀZEPAM RANCĀNAM JUBILEJĀ

Sava mūža garajā ceļā
Zelta vārtos nu stāvi.
Pagātnē kā pļavā zāļā
Lielajam Dievam ziedu pļāvi.

Mirstīgās cilvēces grēki
Jo dienas smagāki kļūst —
Laikmeta tumsības spēki
Pāri pasaulei plūst.

Šķil ticības uguni tautai,
Lai Dieva godība mirdz:
Katrai rītdienai šķīstai
Pukst Tava pravieša sirds.

PRELĀTS V. STRELĒVICS

DIEVA KALPS UN LIELS CILVĒKS

Stāstījums par bīskapu J. Rancānu

Nav noslēpums, ka Dieva providence ņem savā īpašā gadībā tos, kuriem tā paredzējusi sevišķus uzdevumus. Teikto pilnā vārda nozīmē mēs varam attiecināt uz mūsu ļoti cienījamo augsto priesteri Viņa Ekselenci bīskapu Jāzepu Rancānu, kas šogad svin divkāršu jubileju: zelta priesteŗības jubileju un 75 mūža gadu atceri.

Latvju lauku sēta vienmēr bijusi mūsu tautas ugunskura sargātāja. Šinī siltumā tad dzima, auga un briedumu sasniedza mūsu lielu darbu daritāji. Starp viņiem vienu no izcilākām vietām Dieva aizgādība bija paredzējusi mūsu cienījamam jubilāram ne vienā vien nozarē: ir kā tautas tribūnam, ir kā tautas skolotājam, un arī tanīs lietās, kas skar cilvēka nemirstīgo tiesu, kā augstajam savas tautas priesterim.

Visu lielo straumju sākums sākās no mazuma, lai vēlāk savā tecējumā pārvērstos par tautu vienotājām un gādniecēm. Mūsu jubilāra pirmās dzīves gaitas norisinās ģimenes siltumā un mīlestībā. Šeit kā no dzidra avota viņš smeļ ne tikai pirmo Dieva pazīšanu un godināšanu lūgšanās, bet arī, pie savas gādīgās māmuliņas ratiņa stāvēdams, iegaumē no Pilneigos Gromotas tās zīmes, kuŗas vēlāk pašķir ceļu uz zinātnes kalngaliem. Sava tēva un mātes paspārnē smeltais kristīgās dzīves sākums pavada jubilāru visā viņa darbīgajā dzīvē. Man šķiet, ka nemaldīšos, apgalvodams, ka nevienam, laikam, nav nācies sastapties ar jubilāra bardzību, toties daudzi jo daudzi izbaudījuši viņa laipnību, atsaucību, palīdzību un kristīgo mīlestību. Neviens vajadzības gadījumā veltīgi pie jubilāra durvīm netika klaudzinājis.

Sākās priesteŗa gaitas, vispirms logot lekcijas garīgajā seminārā, vēlāk seko ļoti atbildīgs darbs pie sv. Katrīnes baznīcas Pēterpilī. Šinī svētnīcā pulcējās dažādu tautību ļaudis, starp tiem arī latvju katoļu draudze. Seit jaunajam priesterim atvēras ļoti plašs darba lauks, jo daudzo valodu zināšana atļauj pildīt Kristus sūtību visplašākā apjomā. Pie tā vēl bija jārūpējas par divu progimnaziju uzturēšanu, kas atradās baznīcas paspārnē un gādībā.

Pirmajam pasaules kaŗam sākoties, mēs atrodam jubilāru frontē pie kaŗaviriem. Tur, kur nāve ik brīdi uzglūn cilvēku dzīvībai, priesteŗa tuvums nav ne ar ko atsveŗams. Traģiskus brīžus jubilāram nācies pārdzīvot, gāzu kaŗam sākoties.

Krievu frontei sabrūkot un revolūcijai sākoties, ceļš atpakaļ uz Pēterpili bija slēgts. Jubilāram nācās meklēt citu apmešanās vietu. Zīmīgā kārtā Dieva providence noved jubilāru Kurzemē pie sava akadēmijas studiju drauga, vēlākā ministra, prelāta J. Camaņa, kas tanī laikā bija prāvests suitu Jūrkalnes draudzē. Šī iepazīšanās ar Kurzemes katoļiem jubilāram ārkārtīgi noderēja vēlāk bīskapa atbildīgajā darbā.

Nav jābrīnas, ka Kurzeme nākamo lielo notikumu priekšnovēros, spēlēs tajā augstā viesa. Kad pienākumi sauca jubilāru ierasties Rīgā, lai tad dotos tālāk uz Romu sagatavot ceļu Latvijas valsts tiesiskai atzīšanai Vatikānā, Rīgas biskapijas nodibināšanai un konkordāta ievadīšanai, jubilārs, zviedru „Oskarā" pāri jūrai peldedams, netiek tālāk par Kolkas Ragu. Kurzemes krastu sargātāja — jūras māmuļa piespiež augsto ceļinieku atgriezties atpakaļ Liepājā.

Gluži Vecās Derības pravieša Jonas likteni jubilāram nenācās piedzīvot, lielas zivs mutē viņš nenokļuva, bet daudz no tā netrūka. Atgriešanās Rīgā bija jāturpina pa sauszemi, kas nebija diez cik ērti, jo Latvijas zeme vēl nebija galīgi atbrīvota no dažadiem svešzemju sinotājiem.

Kad varonīgie tautas dēli pašaizliedzīgā, nevienādā cīņā bija valsti no svešiniekiem atbrīvojuši, un pārējās valstis, sekodamas Vatikāna piemēram, mūsu tēvzemes neatkarību atzinušas, valsts un baznīcas dzīve pamazām iegāja savās normālās sliedēs.

Palika kārtojams vēl viens netiklekams uzdevums, proti, kā sagatavot strādniekus jaunradītā Kristus vinkalnā Latvijā.

Pirmie pamati garīgajam seminaram tiek likti katoliskās Latgales garīgajā centrā — Aglonā. Jubilāra vadībā šī mācības iestāde iet arvien plašuma, un apstākļi prasīja pēc ērtakām un piemērotakām auditoriju un dzīves telpām. Ar valdības atbalstu attiecīga savrūpceltne tiek atrasta galvas pilsētā Rīgā, un jubilārs turpina šeit savu darbu kamēr šī mācības iestade tiek pievienota Latvijas universitātei kā katoļu teoloģiskā fakultāte.

Turpmākais jubilāra darbs norisinās vairākās nozarēs: viņš ir Saeimas vicepriekšsēdis , pilda dekāna un profesora pienākumus teoloģiskā fakultātē, vada svinīgos dievkalpojumus Rīgas sirmajā katedrālē un vasaras brīvlaikā apmeklē draudzes gan Latgalē, gan Kurzemē, Zemgalē un Vidzemē, stiprinādams kristīgo tautu ticībā un tikumos. Viņš tiešām bija tas vienotājs spēks, kas vienoja visu plašo katolisko saimi mūsu valsti vienā nedalāmā vienībā. Šķita , ka kaltīgali sasniegti un ka jubilārs, pateikdamies Dievam, varēja pilna visu veco draudzi, taču tanī bija manāms arī kāds jauns pavediens, ko rietumnieki iztulko kā nopietnu vēlēšanos sarunām. No otras puses atkal jāuzsveŗ, ka runā nebija nekā tāda, kas eventuāli varētu dot šādām sarunām kādu redzamu pamatu; nebija nekā tāda, kas liecinātu, ka Maskava Berlīnes jautājumā gribētu panākt kompromisu un ar to samierināties. Un patiesi, Chruščeva sarunu piedāvājumu fraze ir visai tukša: „Apsēdīsimies godīgi pie apaļā konferences galda," aicināja padomju premjērs, „nemēģināsim sakult kaŗa psihozi, iztirīsim gaisu, pajausimies jēgai un nevis uz atomierocīem."

Kā parasts šādās reizēs, Chruščevs ar atomkaŗu baidīja ne tikai Sav. Valstis, bet arī visu Rietumeiropu, mudinot pēdējo atturēties no Sav. Valstu politikas atbalstīšanas.

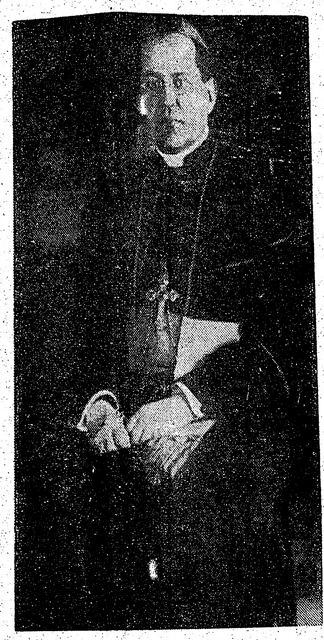

BĪSKAPS J. RANCĀNS DIVDESMITAJOS GADOS.

J. DĪFENBEKERS UZRUNĀS ETNISKĀS GRUPAS TORONTO

PLAŠS SARĪKOJUMS Š. G. 21. OKTOBRĪ MASSEY HALL TELPĀS.

Kanadas parlamenta loceklis Arturs Malonijs (Arthur Maloney) bija aicinājis kopā 21 Toronto dzīvojošo etnisko grupu pārstāvjus, lai organizētu sarīkojumu sakarā ar ministru prezidenta J. Dīfenbekera un viņa kundzes ierašanos Toronto. Pārstāvēt latviešus šinī apspriedē A. Malonijs bija aicinājis A. Svenni un V. Muktu.

Atklājot sanāksmi, A. Malonijs paskaidroja, ka ministru prezidents J. Dīfenbekers izteicis vēlēšanos apmeklēt Toronto etnisko grupu sarīkojumu š. g. oktobŗa mēnesī ka šim apmeklējumam nav politisks raksturs un ka šāds apmeklējums būs pirmais Kanadas vēsturē.

Sakarā ar minēto, sanāksmē, kuŗā piedalījās latviešu, lietuviešu, igauņu, ukraiņu, baltkrievu, itāļu, vāciešu, slovaku, čechu, rumāņu, bulgāru u. c. etnisko grupu pārstāvji, nolēma organizēt sarīkojumu Massey Hall Torontō š. g. 21. oktobrī, plkst. 7.45 vakarā. Sarīkojumā premjērs J. Dīfenbekers teiks uzrunu Toronto dzīvojošām etniskām grupām. Pēc tam būs mūzikāli priekšnesumi, ko izpildīs etnisko grupu mākslinieki un mūzikālie vai deju ansambļi. Programmas sastādīšanu un vadīšanu uzņēmies pazīstamais radio komentātors J. Collingwood - Reade.

Nākošā etnisko grupu pārstāvju sanāksme š. g. 7. septembrī, plkst. 8 vakarā.

Latviešu organizācijām derētu jau laikus padomāt par piedalīšanos lielajā tautību sanāksmē, lai arī mēs sevi godam parādītu pārējo immigrantu starpā.

KAS JĀPIEDZĪVO EKSKURSANTIEM RĪGĀ

Kazarmju disciplīna viesnīcās un reportieŗu uzmākšanās.

Padomju iekārtotā jūras satiksme starp Stokholmu un Rīgu turpinās, un gandrīz vai katrā šos tuviniekus un apskatīties, kā tur tagad dzīvo. Taču iecerētie plāni pavisam nav īstenojušies, jo braucēju samērā maz, dažkārt pat tik maz, ka viens no braucējumam, pēc atgriešanās, kā jau bija sagaidāms, ir gauzām mazrunīgi, jo zina, ka vaļsirdīgāki vārdi varētu kaitēt tuviniekiem dzimtenē.

Pēc fragmentārām ziņām, kas nonākušas brīvā pasaulē, Rīgas brauciens saistīts ar pasvarotiem padomju drošības apsvērumiem. Bagāžas saturs sīki deklarējams, un kontroles gadījumā neminēpos priekšmetus konfiscē. Braucējiem izsniedz sarakstu par mantām, ko aizliegts ņemt līdz, un starp tām vispirms minēti medikamenti. Pēc ierašanās Rīgā tiek ieturēta pase, ko izsniedz tikai tad, kad pienācis laiks braukt atpakaļ. Īpašā aptaujā jāmin visas personas, ko vēlas apciemot. Ja ekskursants ierastos pie tādiem, kas aptaujā nav minēti, viņš riskē ar to, ka tiks apcietināts kā persona, kam nav dokumentu. Ekskursantiem obligāti jadzīvo viesnīcā — Rīgas jūrmalā Bulduŗos, Rīgā — jaunajā Rīgas (Romas) viesnīcā. Ēdiens labs, bet ēdiena reizes jāievēro uz minūti, citādi nekas vairs nav dabūjams. Kāda Zviedrijas latviešu sieviņa, nokavējusi pusdienas Bulduŗos, aizbraukusi uz Rīgu un cerējusi turienes centrālajā tirgū ko nopirkt, bet grūti bijis dabūt pat pienu un maizi. Pl. 11 vakarā visiem jābūt viesnīcā, un kads zviedrs par to nikni protestējis, norādīdams, ka viņš taču neesot Rīgas braucienu iedomājies kā novietošanos klosterī.

Lai ietu, kurp iedams, uz operu vai citur, jūtams, ka ārzemniekam seko modras acis. Iebrauktuves latviešu medi Dzimtenes balss reportieri un radiofona līdzstrādnieki, lai kaut ko iegūtu propagandai. Ka eksistētu tāda Dzimtenes Balss, to šie skribenti izliekus nezinām un tālu izbrīnījušos. Ja cieminam patiekami stingra stāja un drošme un ja uzsvēr, ka runāsiem piemēram, ne vien par Rīgas centru, bet arī par nomalēm, tad var šos uzbāzīgos reportieŗus arī diezgan ātri atvairīt.

Tuvinieki saprotamā kārtā ir aizkustināti, pēc tik ilga laika tiekoties ar atbraukušiem saviesiem, bet, ja ir runa par personām, kas arī Zviedrijā zināmas kā izstājušās na nocionālās kopības un kas dažādu apšaubāmu interešu dēļ Rīgā ieradušās atkārtoti, tad netiek slēpta nicināšana, parādot to jau gluži demonstrātīvā veida, pat ar sviļpieniem. Garastāvoklis rīdziniekiem visumā nospiests, un kaut cik priecīgākas sejas redz maz. Jaņu svinību aizliegums šogad ir bijis vēl stingrāks nekā pagājušajā gada. Tas ir reizi par visām reizēm paradījis, ka padomju okupacijas mērķis apspiest visu nacionālo, tā vietā arvien vairāk ievazājot krievu sādžas „kultūru". Šādos apstākļos pastiprinājusies interese par trimdinieku dzīvi un centieniem. Kaut gan tik daudzas reizes jau piedzīvota vilšanās, dzimtenes latvieši nebeidz „kaut ko" gaidīt. Tā saucamo „buržuāzisko nacionalismu" nav spējušas iznīcināt ne atklātās represijas, ne visbargākie draudi.

VECIE PIEDĀVĀJUMI JAUNU DRAUDU TĒRPĀ

Chruščevs uztraucas, ka arī vēl kāds bez viņa iedrošinās draudēt.

Vašingtonā. Kamēr Rietumu diplomāti vēl vienmēr ar vislielāko uzmanību mēģina izanalizēt Padomju Savienības ministru prezidenta 7. augusta runas patieso nozīmi, gala iznākums, liekas, būt tas pats vecais — vai nu Berlīnes konference uz viņa noteikumiem, vai arī atsevišķs miera līgums ar Austrumvāciju.

Chruščeva uzstāšanās interesantākā daļa, katrā ziņā, bija viņa personīgie uzbrukumi Sav. Valstu prezidentam Kenedijam.

Kā jau minēts, Chruščeva runa tu apmierināts atskatities uz sagvu roku darbu.

Nenoliedzama patiesība tomēr paliek tā, ka grandiozu celtņu celšana prasa daudz prāta un vēl vairāk pūļu, bet pielikt šai celtnei uguni un pārverst to pelnos spēj katrs neprātis. Nenormālu cilvēku izraisītais posta nesējs kaŗš nepagāja secen arī mūsu cienītā jubilāra darbam un ne tikai viņa darbam, bet arī viņam pašam. Brutāli pielietotā vara piespieda jubilāru atstāt dzimto zemi un iemīļoto zinatnes un audzinātāja darbu.

Tagad no sveša krasta jubilāram jānoskatās, kā daudz, kas ar lielām pūlēm un pašaizliedzību celts, no tautas ienaidnieku bezdievīgās varas tiek grauts un postīts.

Iznīcībai tomēr padotas tikai materiālās vērtības, ne garīgās, un par šīm garīgajām vērtībām sargposteņos dzimtenē stāv jubilāra rūdītie pašaizliedzīgie sargi.

Apbrīnodami mūsu augstā priesteŗa 50 priesteŗības gadu darba cēlienu Dieva godam, baznīcas un tēvzemes labklājībai, godbijībā un pateicībā nolieksim savas galvas viņa priekšā, pateikdamies Dievam, kas mums, latvju tautas dēliem un meitām, devis tik izcilu garīgās un laicīgās dzīves veidotāju un drošu ceļa rādītāju.

BĒGĻU STRAUME PLŪST RIETUMU VIRZIENĀ

ROBEŽAS PĀRNĀCĒJU REKORDA SKAITĻI

Berlinē. (IP) Pēc Chruščeva runas pirmdien sākās ilgi nepieredzēts bēgļu viļņa paisums rietumu virzienā, kāds nebija novērots kopš 1953. gada. Otrdien Marienfeldes bēgļu uztveršanas punktā reģistrēti 1741, trešdien līdz plkst. 4 p. p. jau 1926. Pārnācēji motivē savu satraukumu ar bažām, ka krievi varētu slēgt saviem iedzīvotājiem robežas pāreju rietumu virzienā, kas nozīmētu palikšanu zem komūnistu režīma, ko vāciešu vairākums nevēlas. Pirmie ierobežojumi šai plāksnē jau izpaudušies ar rīkojumu reģistrēties visām Austrumberlīnes iedzivotājiem, kuŗi nodarbināti pilsētas rietumu sektoros. Tos arī tad attiecīgi uzmana.

Ulbrichta valdība izsludinājusi bargus sodus visiem, kuŗi izplatīs ziņas par rietumu priekšrocībām vai centīsies pierunāt kādu austrumvācieti atstāt krievu okupācijas zonu. Notikuši jau vairāki prāvu inscenējumi, kur piespriesti bargi sodi, parasti 3—5 gadi cietumā. Neskaitāmi apsūdzētie, kā parasti, bijuši ļaunprātīgas denunciācijas upuri.

Oficiozs „Neues Deutschland" trešdienas numurā nemaz neslēpj, ka separāts miers ar Austrumvāciju nozīmēšot rietumnieku kaŗaspēka izvākšanu no Berlīnes. Ļaudis pārliecināti, ka gļēvie rietumu politiķi, baidīdamies Chruščeva kaŗa draudu, galu galā piekāpsies un Berlini atdos. Tamdēļ arī sapņotams pekšņais bēgļu uzplūdums. Vairums to pametuši visu savu mantu un iedzīvi, mazu koferīti rokās, dodas pretim brīvībai, jo bagāžas pārvadāšana būtu uzkrītoša un aizdomīga. Pagaidām Berlīnes S un U vilcieni apgrozās starp abām zonām līdzšinējā kārtībā un tanis „tautas" policija nekādas dokumentu kontroles nav uzsākusi. Tomēr sagaida, ka tuvākās dienās terrors pastiprināsies.

Augusta mēneša pirmajās 10 dienās pavisam uz rietumiem pārnākuši un patvēruma tiesības pieprasījuši 13.332 bēgļi. Vairums no tiem ir Berlīnes krievu zonas iemītnieki, taču netrūkst arī bēgļu no Drezdenes, Leipcigas, Chemnicas un citām attālākām vietām.

Latvija AMERIKĀ

Nr. 64. SESTDIEN, 1961. GADA 12. AUGUSTĀ

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par mēn. $ 1.50; 3 mēn. $ 4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $ 16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $ 1.60; tekstā $ 3.20 — $ 6.40 par vienu collas slejas telpu.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var neatbilst redakcijas viedoklim.

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRĪNBERGS.

KANADĀ

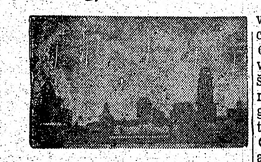

TORONTO

Sarkanais Krusts meklē asins devējus. Pirmdien, 14. augustā asinis var nodot Sark. Krusta klīnikā, 67 College ielā, no pl. 12 — 3.30 un 5.30 — 8.00 vak.; un klīnikā 222 Ridley Blvd., no pl. 6.00 līdz 9.00 vak.

Trešdien, 16. augustā, 432 Runnymede Rd., no pl. 2.30 līdz 4.30 un 6.30 līdz 8.30; ceturtdien, 17. augustā skolas telpās, 95 Pachino Blvd., no pl 6.00 līdz 9.00 vak.

Dziesmu svētku laikā Toronto latviešu inženieru un tehniķu kopa organizē satikšanos, kurā aicināti piedalīties visi kopas biedri. Sanāksme notiks svētdien, 3 septembrī, pl. 5.30 p.p. — 9.30 vak. pie kopas valdes loc. R. Strazda, 223 Gainsborough Rr., Toronto 8 (tel. HO 3-1083). Dziesmu svētkos ieradīsies arī Inženieru apvienības ārzemēs prezidija locekļi; šai sakarībā notiks prezidija paplašināta sēde, kurā piedalīsies pr-dis prof. V. Burkevics, v-pr-ži Dr. ing. E. V. Dravnieks (Nujorka), būvinž. N. Zoldners (Otava), sekret. kult. inž. A. Arājs un viesi, inž. elektr. A. Adamovičs (Montreāla) un Tehniskā apskata redaktori, būvinž. A. Spūrmanis (Montreāla) un būvinž. K. Ieleja (Ņudžersija), u. c. Kā galvenais apspriežu punkts paredzēts latviešu tehnisko terminu vākšanas darba jautājums. Šis darbs jau pag. gadā tika sekmīgi ievadīts, un pieteikušies jau vairāk kā 100 līdzstrādnieku visās nozarēs.

Kurzemes cietoksņa š. g. 13. maija pieminas vakara rīcības komitejas saņēmusi ASV ārlietu ministrijas rakstu, kurā norādīts, ka ministrijas attiecīgās nodaļas atbildīgie darbinieki iepazinušies ar pieminas vakarā pieņemto rezolūciju par bij. latviešu karaviru tiesāšanu dzimtenē. Kā zināms, LNAK valde iesniegusi rezolūciju arī Kanadas ārlietu ministrijai.

Dziesmu svētku laikā notiekošās filatelijas izstādes žūrijas komisija darbosies sekojošā sastāvā: A. Petrevics un K. Kezberis no ASV, A.Greblis no Montreālas, lietuviešu filatelistu pārst. J. Mulevics no ASV, un igaunu Toronto filatelistu kopas pr-dis H. Bloom. Izstādes tehniskā komiteja saņēmusi Latviešu preses b-bas centrālās valdes velti — $25,-, balvas iegādei.

Mednieku un makšķernieku kluba lauku īpašumā, Bērzainē sestdien, 12. augustā, plkst. 10 no rīta, notiks Toronto, Hamiltonas un Šv. Katarīnes klubu māla baložu šaušanas sacensības. Tanīs var piedalīties arī nebiedri — šaušanas sporta cienītāji. Pēc sacensībām Bērzaines jaunā peldbaseina atklāšana, bazārs un sa-

SIDRABENĒ

19. augustā, plkst. 15.00, basketbola, volejbola un tenisa sacensības.

SPORTA BALLE

20. augustā, plkst. 10.00, bērnu nometnes gadskārtējie sporta svētki

ar Kanadas latviešu jaunatnes meistarsacīkstēm vieglatlētikā.

viesiga dzīve ar deju. Spēlēs vācu deju orķestris.

Sestdien, 12. augustā, pl. 8.30 vak. Sidrabenē bērnu un jauniešu vasaras nometnes teātra izrāde. Uzvedīs A. Brigaderes lugu „Maija un Paija", D. Gribustes režijā.

Pag. nedēļas nogalē policija aizturējusi ļoti daudzus „laipnos onkuļus", kuri piedāvā bērniem saldumus vai spēlietiņas, mēģinādami iedraudzēties. Policija aicina vecākus norādīt bērniem, lai nedraudzējas ar svešiniekiem, cik miliģi un laipni tie arī neizliktos. Statistika liecina, ka seksuāli nenormālu vīriešu skaits Toronto pilsētā ievērojami pieaudzis.

LONDONA, ONT.

Londonas katoļu kopas svinīgais dievkalpojums ar biskapa J. Rancāna piedalīšanos notiks 19. augustā, plkst. 7 vak., 417 Hill ielā.

Pl. 8 vak. baznīcas zālē V. E. biskapa J. Rancāna godināšana viņa 75. dzimšanas un 50 gadu priesterības gadā. Pēc oficiālās daļas turpat notiks uzvedums „Dienās senajās", L. Caukas vadībā. Pēc uzvedumā kopīgas vakariņas un saviesīga dzīve pie deju mūzikas.

Katoļu svētku dievkalpojums notiks 20. augustā, pl. 9 rītā, Hill ielā 417. Dievkalpojumu vadīs V. E. biskaps J. Rancāns, un to ar dziesmām kuplinās Kanadas latviešu katoļu apvienības koris.

DV mednieku un makšķernieku sapulce notiks svētdien, 13. augustā, pl. 2 p.p., Kalniņa saimniecībā. Starplaikā varēs vingrināties māla baložu šaušanā, gatavojoties DV Kanadas valdes rīkotām šaušanas sacensībām, kuras notiks š. g. 16. septembrī.

Londonas latviešu savu kreditsabiedrību novērtējuši atzinīgi, ko apstiprina pirmo divu mēnešu sasniegumi. Biedru skaits pieaudzis uz 56, noguldījumi uz — $14.409,- un aizņēmumi uz $10.145,-. Gandrīz visas Londonas latviešu organizācijas savus brīvos līdzekļus noguldījušas kreditsabiedrībā.

Banka atvērta katru trešdienu, no pl. 7—9 vakarā, 164 Broughdale Ave., tālr. GE 9-2559.

PIRMDIEN SĀKS PĀRDOT DZIESMU SVĒTKU IEEJAS BIĻETES

Rīcības komiteja steidz veikt pēdējos priekšdarbus grandiozajam sarīkojumam.

Dziesmu svētku rīcības komitejas sēdē, 9. augustā, piedalījās 14 komitejas locekļi, pr-ža E. Krūkas vadībā. Svētkiem pieteikušies 37 koŗi ar 1383 dziedātājiem un 15 tautas deju kopas. Svētku gājienam pulcēšanās nolikta sestdien, 2. septembrī, pl. 4 p.p. University un College ielu stūrī, bet gājiens sāksies plkst. 4,30 p. p., un E. Šķobes vadībā dosies uz svētku vietu Maple Leaf Garden'ā. Gājienā spēlēs mūziku un komiteja ved sarunas ar kādu no pazīstamākiem kanadiešu ragu orķestriem. Koŗi, kā arī deju kopas aicinātas ņemt līdz savus karogus, bet kam tādu nebūtu, lūgti ņemt Latvijas karogus. Dziesmu svētku kopkoncerts sāksies precīzi pl. 5 p.p., un to ievadīs ar Kanadas himnu un rīcības komitejas pr-ža uzrunu. Svētku atklāšanas runu (apm. 12 min.) teiks Kanadas aizsardzības ministrs D. Harkness, bet latviešu un angļu valodā runās LNAK valdes pr-dis V. Upeslācis. Sēdes dalībnieki bija ieskatos, ka runātāju laiks ierobežojams līdz minimumam, lai nekavētu svētku koncertu, kura laikā apbalvos arī godalgas izpelnījušos koristus, kopus un tautas tērpu valkātājus. Dziesmu svētku b-bas dāvanas — ceļojošās kokles pasniegšanu rīcības komiteja uzticēja pr-dim E. Krūkam.

Svētku programmu vadīs R. Bregžis, kas arī informēja par veiktiem priekšdarbiem svētku programmas - vadoņa sagatavošanā.

Mākslas izstādi atklās jau otrdien, 29. augustā, pl. 19,45, pilsētas publiskā bibliotēkā (College un George) LNAK kult. un izglīt. daļas vad. R. Bregžis. Svētku programmas cenu noteica $1,-. Par daiļamatniecības izstādi informēja techn. komisijas loc. V. Neimers. Tā notiks Sv. Andreja b-cā no 2.—4. septembrim. Informācijas un kārtības dienestu uzticēja jaunatnes darba kopai, skautiem un gaidām.

Lai tuvāk saskaņotu svētku uzņemšanu filmā, 14. augustā notiks īpaša sanāksme ar rīcības komit. pārstāvju, filmu rūpnieka J. Benjamiņa un attiecīgo darbinieku piedalīšanos. B. Senkēviča informēja par Amerikas Brīvās balss raidījumu vadītāja H. Lielnora piedāvājumu uzņemt svētkus skaņu lentē pārraidīšanai uz Latviju. Plašākas debates izraisīja mākslinieku un atskaņoto darbu autoru tiesību jautājums, attieksmē uz arodbiedrībām u.t.t. Ar pateicību uzņēma ziņu par LNAK valdes piesūtītiem $100,-, kas piešķirti svētku vajadzībām no ZASV kultūras fonda līdzekļiem. Latviešu jaunatnes svētku rīcības komiteja čikagā lūdz dziesmu svētkos izplatīt jaunatnes svētku skrejlapas un attiecīgo sarīkojumu vietās izlikt plakātus, kam arī komiteja piekrita.

Kanadiešu, kā arī pārējo nāciju tuvākai iepazistināšanai gatavos īpašas programmas angļu valodā.

Kasiere A. Grasmane deva ieskatu par svētku sarīkojumu biļešu iepriekšpārdošanas vešķumiem, un viņas ierosinājumā komiteja noteica, ka sarīkojumu biļetes iepriekšpārdošanas vietās būs saņemamas tikai līdz 21. augustam. Pēc tam biļetes pieprasāmas un saņemamas pie kasieres A. Grasmanes, 47 Keystone Ave., Toronto 13, Ont. (tel. OX 9-9908). Biļetes varēs iegādāties arī informācijas birojā Sv. Andreja b-cas telpās, 1. septembrī, no pl. 5 p.p. — 10 vak., un sestdien, 2. septembrī, no pl. 8 rītā — 3 p.p. Tāpat visos svētku sarīkojumos jau stundu pirms programmas sākuma. Svētku kopkoncertam biļetes pieprasāmas sarīkojuma vietā, Maple Leaf Garden'ā piesūtīšanai prasītājiem, bet ar 14. augustu saņemamas tikai uz vietas (pie kases).

Nākošo, paplašināto rīcības komitejas sēdi noturēs otrdien, 15. augustā, pl. 7 vak., DV namā, ar visu nozaru un tehnisko darbinieku piedalīšanos.

DAŽOS VĀRDOS KANADĀ

Otrdienas vakarā Toronto apstājās ielu dzelzceļa satiksme Queen ielā, un kādi 30 vagoni sarindojās viens aiz otra, nekustēdamies vairāk kā pusstundu. Iemesls tam bija Kristofera Papoviča izmisīgs ziņojums, ka tam vagonā izzagts naudas maks ar 650 dolariem. Vāga vadītājs, neatverot durvis, brauca līdz tuvākam policijas postenim, pēc kam sākās visa vagona pārmeklēšana. Maku, nedz arī naudu, neatrada.

Cietušais ir dienvidslāvs, kurš nākošā dienā bija paredzējis kopā ar sievu doties ceļojumā uz dzimteni.

Policija bija novērojusi, ka Dundas un Beverly ielu stūrī, Torontō, naktī ap plkst. 1.30 taksometrā iekāpj divi aizdomīgi vīri, nesdami maisu kartupeļu un četrus cūkas šķiņķus. Vaicāti par nodomiem, tie atbildējuši, ka braukšot zaļumos. Policija abus aizturēja, pēc kam atklājās, ka tikko uzlauzts un aplaupīts Frenchy's restorāns, no kura arī pazudušas aizturētās pārtikas vielas.

Scarboro pilsētā divas 17 un 19 g. v. meitenes bija paklausījušas kāda autobraucēja piedāvājumam pavizināties. Mašīnā atradušies divi vīrieši, un brauciens virzījies ārā no pilsētas. Vecākā meitene, nojausdama, ka labs nekas nav gaidāms, sākusi kliegt un pa ceļam izlēkusi no mašīnas, ziņodama policijai, kas, dzidamās pakaļ, sašāva bēgošā auto riepas, bet abi braucēji veikli izlēca, pazudami nakts tumsā. Viens no tiem notverts. Tas ir 20 g. v. Spencers Soriska, kuŗu apsūdz par izvarošanu.

Nolemts Oakvilles un Trafalgaras pilsētiņas, Ontario, apvienot kopīgā administratīvā vienībā. Skaidrības trūkst tikai par apvienotās pilsētas nosaukumu. Jautājumu izlems līdz š. g. 1. oktobrim.

Kanadā parādījušās sevišķi indīgas lapsenes, kuŗu kodieni arī cilvēkiem var būt nāvīgi. Pag. sestdien lapsene iedzēla kādam 35 g. v. vīram no Peterborough, Ont., kuŗš nomira pēc 20 minūtēm. Reģistrēti vairāki nopietni saslimšanas gadījumi no lapseņu dzēlieniem.

Lauksaimniecības departamenta entomologists D. Millers Otavā publicējis paskaidrojumu, ka Kanadā pazistamas vismaz 10 lapseņu pasugas, no kuŗām tikai divas var būt cilvēkam bīstamas. Katrā gadījumā sadzelšanas ieteicams nekavējoties uzmeklēt ārstu, lai iešķircinātu pretindi. Katrā gadījumā lapsenes dzēliens var būt nāvīgs vienīgi tad, ja tas noticis galvā un dzelonis atradies tieši asins vadā.

Pirmdien 49 g. v. J. Dekssters ar sievu izbrauca vizināties motorlaivā pa Otavas upi, bet neatgriezās. Trešdien abu līkus policija atrada pie Aylmeras, Que., 3 jūdzes lejup no vietas, kur laivas braucēji sāka savu pēdējo ceļojumu.

Pēdējo piecu dienu laikā Hamiltona, Ont., otrreiz piedzīvoja milzīgu vētru un lietu trešdien. Zemākās vietas īsā laikā pārplūda. Kenilworth avenijā vairākas automašīnas atradās ūdenī līdz pat logiem. Burlingtonā pārtrūka elektriskās strāvas piegāde uz nepilnu stundu.

RUSIFIKĀCIJAS VILNIS LATVIJĀ

Iznīcināta saimnieciskā autonomija

„Latvian Information Bulletin", ko izdod Latvijas sūtniecība Vašingtonā, pēdējā numurā ievietots raksts par Chruščeva rusifikācijas politiku. Chruščevs reorganizēja Padomju Savienības struktūru 1957. g. likvidējot vairākas ministrijas un nodibinot 705 reģionālas saimnieciskas padomes, kas bija atbildīgas par saimniecisko dzīvi savā apgabalā. Pēc šīs reformas katra no Baltijas valstīm kļuva par atsevišķu produkcijas vienību. Likās, ka tas varētu novest pie zināmas vietējas autonomijas. Latviešu „nacionālie komūnisti" ar Berklavu priekšgalā mēģināja izmantot šo stāvokli, lai nodrošinātu lielākā mērā vietējo prdukciju savas tautas patēriņam un prasīja, lai krievi, kas dzīvo Latvijas territorijā, mācās latviešu valodu.

Tani laikā Chruščevs necēla jebkādus iebildumus pret šādu lokālisma izpaudumu, jo viņam bija vajadzīgs nekrievu tautu atbalsts, lai nodrošinātu savu absolūto varu. Bet Latvijā šīs nacionālās tendences piepeši izbeidzās 1959. g. vasarā, kad Chruščevs ieradās Rīgā. Drīzi pēc tam Berklava grupa pazuda un sākās pastiprināta rusifikācijas politika kultūras, politikas un saimnieciskā laukā.

Jaunu virzienu šai politikai devis Maskavas dekrēts par divi gadi atpakaļ radīto 105 saimniecisko apgabalu likvidēšanu un to apvienošanu 17 lielās vienībās. Sakarā ar to Baltijas republikas tagad ir ietilpinātas Padomju Savienības Ziemeļrietumu apgabalā, līdz ar to zaudējot visu, kas līdzinātos pašnoteikšanās iespējām. Tagad jājautā, vai Baltijas valstīm nepienāks laiks „saplūst" ar Krievijas PSR ne tikai saimnieciski, bet arī politiski.

NIAGARAS ŪDENSKRITUMS DRAUD APSĪKT

NIAGARA FALLS PILSĒTAS GALVA STRĪDĀS AR SPĒKSTACIJĀM

Sakarā ar Kanadas un ASV iekšējā ūdensceļa izbūvi, tāpat elektrisko spēkstaciju jaudas celšanu, Niagaras upes ūdeņus, apm. 3 jūdzes augšpus krituma, daļēji novada īpašos kanālos, kur tie kalpo lielo tvaikoņu pārcelšanas slūžām un hidroelektrisko stacijas turbīnu darbināšanai.

Patlaban apspriešanā jauns priekšlikums no Ontario Hydro un New York State Power Authority papildus kanāļu būvei un jaunu, lielāku ūdens masu pievadīšanai turbīnām. Par to uztraucies Niagara Falls pilsētas galva, baididamies, ka šādas rīcības rezultātā var apsīkt slavenais Niagaras ūdenskritums, kas ik dienas pievilina tūkstošiem tūristu, kuŗu apmeklējumi ir liels ienākumu avots Niagara Falls pilsētai.

Pilsētas galva F. Millers aizrāda, ka jau tagad kritums ir mazāk spēcīgs, nekā tas bija pirms noteces kanāļu izbūves, kādēļ solas aicināt talkā visus pilsētas un apkārtnes iedzivotājus protestam pret eventuālu valdības iestāšu pārsteidzību.

„Elektrību var ražot arī citur, bet Niagaras ūdenskritums ir tikai viens, un to mēs uzbūvēt nevaram," mēdz uzsvērt enerģiskais pilsētas tēvs.

Māte meklē dēlu

VILNI BIRZGALI.

Lūdz rakstīt

laikraksta kantorim Nr. 1149.

REIZĒ PIEDZIMUŠI, BET NAV DVIŅI

Klīvlenda. Michelle Lynn Shaffer ir divas minūtes vecāka par tās brāli Michael Lee Shaffer, bet abi nav dvīņi. Kā tas sanotams?

Rentgena uzņēmumi liecina, ka Michaels ir normāls, dvīņi mēneši attīstījies bērns, bet tā jaunākā māsa Michelle mātes miesās pavadījusi tikai astoņus mēnešus. Abi nav attīstījušies no vienas un tās pašas olinas. Medicīnas zinātne šādu gadījumu apzīmē par visai retu un īpatnēju. Vecākiem nebūs ari grūtību ar bērnu dzimšanas dienu ievērošanu, ja abi jaunpiedzimušie saules gaismu ieraudzījuši tai pašā datumā, kad pirms četri gadiem pirmdzimtais, Leonards — 5. augustā.

SĀKUŠĀS BIZOŅU MEDĪBAS KANADĀ

„Ragainās briesmas" ir bīstams un dārgs sports.

Ziemeļamerikas kontinenta faunas īpatnējākais pārstāvis — meža vērsis - bizonis — bija kļuvis retums, un pēdējos gados sastopams vienīgi aizsargātos mežu masīvos, t. s., parkos. Kopš 1890. gada bizoņu medības Kanadā bija noliegtas. Pēdējā laikā aizsargātie dzīvnieki milzīgi savairojušies, tā, ka parki nespēj tos visus pabarot, un ap 3.000 no tiem jau dzīvo ārpus parku robežām, kamdēļ šogad pirmo reizi atkal legalizēta bizoņu bulļu medīšana. Tikai šī izprieca nocenota diezgan dārgi: par katru nošauto bulli mednieks maksā valstij 1000 dolarus. Gadā atļauts pavisam nomedīt 100 bizoņu bulļus.

Tāļš un grūts ir mednieku ceļš uz rajoniem, kur savvaļas bizoņi iemājo. Tas ir „ragaino briesmu apgabals, kā to kādreiz iesaukuši Chippeway indiāņi. No prērija provinces Albertas galvas pilsētas Edmontonas jādodas kādas 800 jūdzes uz ziemeļiem līdz senajai pionieru nometnei Fort Smith, un no turienes vēl jālaužas cauri garai stepes zālei vai mežonīgiem dumbrājiem upju krastos. Uzņēmīgi kanadieši — Claude Brewsters un Stans Burells jau paspējuši bizoņu baru pulcēšanās rajonā uzcelt nometni medniekiem vajadzībām, kā arī iegādāties pietiekošā skaitā medību zirgus, kas nepieciešami medījuma uzmeklēšanai un eventuālai mukšanai, ja trāpījums nav izdevies un nokaitinātais bullis metas mednieka virsū. Tad veiklas kājas ir zelta vērtas. Parasti mednieki zirga mugurā ņem līdz lielus drēbju saiņus, kuŗus vajadzības gadījumā bēgot nomet zemē. Niknais bullis tad ragiem gāžas virsū sainim, to saplosidams un izārdīdams, bet zirgs ar mednieku pa to laiku jau krietni gabalā. Šāda „kara viltība" izglābusi jau daudzu vajātu dēkaiņu dzīvības. Bizoņu medības skaitās ne mazāk bīstamas par tīģeru medībām, jo lielais, spēcīgais dzīvnieks sevis aizsardzībā jokus nepazīst. Riskantajā pasākumā piedalīties var tikai vīri ar labu aci un drošu roku. Garām šāvējiem un „pūdelētājiem" bizoņu medībās līdz doties nav ieteicams.

Kad pirmie eiropieši spēja kāju spert Amerikas kontinentā, viss prēriju apgabals no Albertas līdz Meksikai bija apdzīvots no neskaitāmiem bizoņu ganāmpulkiem. Indiāņi tos medīja pārtikai, bet iecelotāju pionieri kāroja lielo dzīvnieku biezās ādas, kuŗām bija pieprasījumi Eiropā. Tā apmēram divi simts gadu laikā bizoņi bija tiktāl izskausti, ka valdība bija spiesta iejaukties ar īpašu aizsardzības likumu un dzīvnieku parku organizēšanu.

Visvairāk izskausti bija t. s. stepju bizoņi, kuŗi atšķīrībā no mežu bizoņiem, raksturojās ar īsāku spalvu un biezāku ādu. Pēc novietošanās parkos, abas bizoņu pasugas krustošanās ceļā sapludušas vienveidīgā sugā, gan paturot bizoņim raksturīgo žokļa bārdu, varenās krūtis un īso astīti, kuŗa, dzīvniekam mielojoties garajā prērijas zālē, kā karogs allaž paceļas virs tās, norādot mednieka, kur medījums slēpjas. Kanadas dzīvnieku parkos patlaban lēš uzturamies ap 18.000 bizoņu.

Bistamā medību sporta cienītāji tagad šurp brauc no visas pasaules. Visvairāk gan paši kanadieši un amerikāņi. Taču Brewstera farmā nav reti ciemiņi arī no Eiropas. Roku paspējuši izmēģināt jau arī daži Rietumvācijas mednieki, aizvesdami līdz vērtīgas trofejas. Kāds bagāts meksikānis, gribēdams draugiem paradīt pievilcīgo ziemeļu dabu un iepriecināt tos ar intriģējošiem bīstamiem medību piedzīvojumiem, bija noīrējis īpašu četrmotorīgu pasažieru lidmašīnu un ieradies Edmontonā, no kurienes visi turpināja grūto ekskursiju uz Brewstera medību farmu pie Fort Smith.

Bijuši mednieki arī no Argentīnas un citām zemēm, jo retās un bīstamās bizoņu medības ir neatvietojams un vienreizējs temats tradicionālajiem mednieku stāstiem, kuŗi tik populāri visā pasaulē.

Tā Amerikas kontinenta pirmiemītnieks bizonis kļuvis atkal par pievilkšanas magneču daudziem dīkdieņiem un medību sporta entuziastiem visa pasaulē.

Bizoņu mednieki brien pa garo prērijas zāli, meklēdami dzīvnieku pēdas, lai noskaidrotu, kuŗā virzienā medījums slēpies.

AUGSTAS KVALITĀTES VILNAS AUDUMI (16 unces).

ANGLIJAS RAŽOJUMI

★ PAR ĻOTI MĒRENĀM CENĀM. ★

DAVID'S ECONOMY CENTRE,

231 QUEEN ST., W., (pie University Ave.),

TORONTO.

GENERALKONSULS

Mr. R. N. BRYSON

Toronto, tel. HO 3-5861, 118 DANFORTH AVE.

KONSULS

VILIS TOMSONS

Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q., 5210 VICTORIA AVE., APT. M

V. BEBRIS

APDROŠINĀŠANAS SPECIĀLISTS

41 PITCAIRN CRESC. TORONTO. PL. 9-0266.

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto,
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3 2667

LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA LATVIAN (TORONTO) CREDIT UNION Limited

maksā 4% gadā par noguldījumiem un 3½% par depozitiem, izdara visas parastās banku operācijas.

Birojs atvērts 4 reizes nedēļā, Sv. Andreja baznīcas telpās, Carlton un Jarvis ielu stūrī, Tel. WA 4-0503.

Pirmdienās no plkst. 3—10 vak. Trešdienās un piektdienās no plkst. 11—3 dienā. Ceturtdienās no plkst. 7—10 vak. Venus pulku veikalā, 231 Roncesvalles Ave., Tel. LE 4-4645.

Pasta adrese: 280 Wright Ave., Toronto, Ont.

BALTIJAS BIBLIOTĒKA MINCHENĒ

Baltijas speciālā bibliotēka Minchenē, kas radusies 1957. g. pateicoties privātai iniciātīvai, patlaban aptver 2.400 sējumu un vairāk par 1.000 karšu. Sevišķi plašs ir bilžu materiāls — tas aptver pāri par 40.000 uzņēmumu no visas Baltijas. Bibliotēkas vadītājs Otto Bongs publicējis „Darba pārskatu 1955-1960", kuŗā ievietotas četras Baltijas kartes, kuŗas vēl līdz šim nekur nav parādījušās.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

8. oktobrī — Toronto baptistu draudzes 10. gadsvētku dievkalpojums Walmer Road dievnamā.

14. oktobrī — prof. A. Teichmaņa čello koncerts Sv. Barnaba baznīcā.

15. oktobrī — Toronto baptistu draudzes 10. gadsvētku koncerts Walmer Road dievnamā.

21. oktobrī — M. Vētras godināšanas koncerts.

21. oktobrī, plkst. 7.45 vakarā Massey Hall, Toronto, etnisko grupu sarīkojums ar ministru prezidenta J. Difenbekera piedalīšanos.

26. oktobrī G. Trēziņas (mecosoprāns) koncerts, koncertapvienības sarīkojumā.

11. novembrī — Gleznu izstāde - koncerts Centrālās bibliotēkas telpās, St. George / College.

HAMILTONĀ

Piektdienu vakaros — kabarē, 16 Queen, N.

19. augustā — Rucavas tautas tērpa izloze Latviešu namā.

„LATVIJA AMERIKĀ" PĀRSTĀVIS MONTREĀLĀ OSKARS TRENČE, 1934 St. Germain Blvd., Montreal 9, Que. Tel. RI 7-2268.

ĒNU ŠŪ

Fragments no Edvina Medņa ja

Vai mēs vairs dzīvojam? Kas to lai zina, vai uzzina. Mēs staigājam gar vaļējām kapu bedrēm un kāda granāta, vai lozmetāju kārta var mūs viegli noslidināt lejup. Tik daudzi jau ir tur noslidējuši, un mūs no viņiem atšķir tikai mirklis, viens vienīgs mirklis, — granātas iekliegšanās, lodes iesmiešanās, iss kra-kra, vai vēl īsāks ha-ha, un mēs esam jau pievienojušies citiem. Viņu ir daudz, nepārskatāmi daudz, kamēr mūsu rindas sarūk šaurākas. Toreiz, un tas bija tikai pirms gada, kad ar veco krievu pulku izgājām uz fronti, bijām kādi 5000 vīri, un to vadībā kādi 80 virsnieki. Bet divās vasaras kaujās palika pāri tikai pa rotai un pa pieciem, vai sešiem virsniekiem, kuŗu vidū biju palicis arī es. Tas bija noticis pēc divām lielām kaujām, bet upuŗus, daudz upuŗu bija prasījušas arī mazākās. Tad biju pārnācis pie strēlniekiem, nu atrados latviešu bataljonos, bet nebija šaubu, ka liks noasinot un upurēties arī mums. Starpība būs tikai tā, ka bedres būs izraktas pašu zemē un mūs pārklās pašu smiltis. Bet varbūt nāks klāt arī kas cits, jo mēs varēsim nojiet pazemē ar tās saules mirdzumu acīs, kuŗai vajadzēja uzlēkt pāri brīvai, atbrīvotai Rīgai un Latvijai. Tā bija svēta iecere, par kuŗu mēs nerunājam, lai neapbruņātu tās svētumu.

Bija jābrīnās, ka bija laudis, kas spēja par to runāt un mūs kaut kādi mudināt un alcināt. Starp tiem bija valsts domnieks un dedzīgais runātājs Goldmanis, bet laimīgā kārtā viņš bija ieradies tikai vienā bataljonā un tur uzrunājis Brieža un Dardzāna vīrus. Tikai arī viņiem šāda uzrunāšana bija lieka, jo krievu vara vēl bija stipra un to grasījās nomainīt, uzvaras gadījumā, citi tikpat smagi vīri un zābaki, un kaut ko zināt, vai paredzēt bija grūti, un vēl grūtāk to būtu bijis pateikt vārdos, kas ietu pie sirds frontes karotājiem. Jo grāvjos, kad stāvi pretim lodēm un savam liktenim, tu sadzirdi tikai savu sirdi un tās balsi, citu neko, tad nobāl, izdziest viss, kas dzirdēts parādēs. Un tas arī ir lieks, plinigi lieks, — ja mūsu sirdī nerunās tās pašas balsis, ja to neatdzivinās pašas trauksmis, visi pārējie trokšņi būs izrādījušies lieki. Strēlnieki vēl varēja būt laimīgi arī tāpēc, ka toreiz viņus vēl nemocija radio, preses ievadi un politiķi, ap viņiem bija klusums, liels priekšciņas klusums, iekāms to nepārtrauca pati ciņa. Un arī pati ciņa bija daudz citādāka, nekā tas bieži atstāstīts. Mēs nekad nevēnojām tās bengalismu, ko rāda tikai filmās un bengalistu romānos, mēs nekad necinījāmies kā izmisuši zvēri, kās vēlās dzi stāvēt, jo pati pārd tā likās diezgan ne vienaldziga. Ja bij vainotam, tad tād kad tevi varētu aizr siešanas punktam, l Baidiņam, Mežciema viņam, tāda bija a šanās, bet, ja bija tad lielu vēlēšanos mot vienīgi to, lai r par velti.

Lielā pazeme mūs neatbaidīja, tā bija vota, daudz vairāk sevišķi gar lieliem krustojumiem, tur šies daudz paziņu u nevienam nebija se pie tiem pasērst un žu mūžiem. Pazeme dziva, bieži apdzivo virši šūpojās krēslā, ir daudzas nokas, ka aicina, — nāciet mums, uzziniet arī j vot ir daudz skaist dzīvot un cīnīties pa kad nebūs skaidrs u driz neko neiegūsit. lāka ciņa jūs padar liem, vai vismaz ai par to neizteiks atzi itin neviens, izņem jūsu sirds balsi, līdz tā.

Tāds bija šis paze gājēju nemitīgais a kuŗa bijām pieradu stāvīgi sanēja mūsos liktu dzīvi, ap mu daudz mazāk draug bijis, ja mēs pievien jai, varenai armijai doties, vai līdot pār no Kurzemes laukie zemei un Polijai, l prūšu nobežām, un ties nakts sanāksmē un jau pēc mēteļa k māliem, kas vēl aps noteikt, kur pēdējo tavs līdzsojotājs, nieks. Tik pilniga mūsu saplūšana pēc pilniga tā jau bija a tik ļoti mēs bijām ar kaujas apstākļie Kaulainās tuvumu, bijām izjutuši un pavisam šaura, tik svītriņa šķir mūs rlem. Tas tā bija kas atkal gaidīja nos.

Ja pašlaik vēl at rainē, tas daudz ne ja, jo mūs no pū likteņa šķira tikai isas nedēļas, un uz frontes atšķira tik tums, kuŗu varēja stundās, un pēc ta ļejaukušies frontē, tis, purvu dūņās, k šlakstinās lodes, u kal ir dzīvosim,

18. turpinājums.

— Kāpēc tu man visu to saki, Ivar? Kāpēc? T zini, kā ar mani ir. Ka es . . . ka Vilnis . . . ka un mani nekas nevar . . . nedrīkst būt . . . Runād tikai sāpini — sevi un mani. Jeb tu gribi viegli

— Ranta!

— Nu — lūk. Kāpēc mēs nevarējām arī turpm viens otram — tikai draugi?

— Tāpēc, ka tevi mīlu! Un tā nav drauga mī Tā ir kas vairāk! Tici man, kad tu alzbrauksi visam te atmetīšu ar roku. Galu galā visi viņi pi cilvēki, lai zinās paši!

— To tu nedarīsi, — Ranta pasmaidīja, — nebūtu vairs Ivars. Tev vajaga kāda, par ko rūpēt nav tēva jūtas, kas tevi dzen to darīt, bet tā tu izjūti pats savu spēku. Un tu esi stiprs, Ivar. Tik ka vājais tavā tuvumā kļūst vēl vājāks un meklē atbalstu pat tad, kad viņš vēl varētu izkulties pats spēkiem.

— Tu novirzi sarunu, Ranta. Es ar tevi gribē par savu milestību.

— Un es par savu nespēku...

Viņa pēkšņi pieglauda galvu tā plecam.

— Dod man savu spēku, Ivar. Man tā vajag Vairāk kā tu domā.

Ivars dzedri iesmējās. Rantas pieglaušanās v gādināja Vecgada vakaru.

— Tev — spēka? Tev? Tu esi stiprāka kā izl varbūt kā pati domā. Meitene, kās var nospē komēdiju, kā tu ar mani Jaungada naktī, nav v

— Ivar! — viņa saspieda tā roku, — Ivar! zinātu!

GENERALKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.,
5910 VICTORIA AVE., APT. 16

V. BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS
SPECIĀLISTS
41 PITCAIRN CRESC.
TORONTO. PL. 9-0266.

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto,
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3 2667

LATVIEŠU
KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (TORONTO)
CREDIT UNION Limited
maksā 4% gadā par noguldījumiem un 3½% par depozitiem, izdara visas parastās banku operācijas.
Birojs atvērts 4 reizes nedēļā, Sv. Andreja baznīcas telpās, Carlton un Jarvis ielu stūrī,
Tel. WA 4-0503.
Pirmdienās no plkst. 3—10 vak.
Trešdienās un piektdienās no plkst. 11—3 dienā.
Ceturtdienās no plkst. 7—10 vak.
Venus puķu veikalā,
231 Roncesvalles Ave.,
Tel. LE 4-4645.
Pasta adrese: 280 Wright Ave., Toronto, Ont.

BALTIJAS BIBLIOTĒKA MINCHENĒ

Baltijas speciālā bibliotēka Minchenē, kas radusies 1957. g. pateicoties privātai iniciatīvai, patlaban aptver 2.400 sējumu un vairāk par 1.000 karšu. Sevišķi plašs ir bilžu materiāls — tas aptver pāri par 40.000 uzņēmumu no visas Baltijas. Bibliotēkas vadītājs Otto Bongs publicējis „Darba pārskatu 1955-1960", kurā ievietotas četras Baltijas kartes, kuras vēl līdz šim nekur nav parādījušās.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

8. oktobrī — Toronto baptistu draudzes 10. gadasvētku dievkalpojums Walmer Road dievnamā.
14. oktobrī — prof. A. Teichmaņa čello koncerts Sv. Barnaba baznīcā.
15. oktobrī — Toronto baptistu draudzes 10. gadasvētku koncerts Walmer Road dievnamā.
21. oktobrī — M. Vētras godināšanas koncerts.
21. oktobrī, plkst. 7.45 vakarā Massey Hall, Toronto, etnisko grupu sarīkojums ar ministru prezidenta J. Difenbekera piedalīšanos.
26. oktobrī G. Trēziņas (mecosoprāns) koncerts, koncertapvienības sarīkojumā.
11. novembrī — Gleznu izstāde - koncerts Centrālās bibliotēkas telpās, St. George / College.

HAMILTONĀ

Piektdienu vakaros — kabarē, 16 Queen, N.
19. augustā — Rucavas tautas tērpa izloze Latviešu namā.

„LATVIJA AMERIKĀ"
PĀRSTĀVIS MONTREĀLĀ
OSKARS TRENČE,
1934 St. Germain Blvd.,
Montreal 9, Que.
Tel. RI 7-2268.

nieku pēdas, lai noskaidrotu, ku-
s.

ĒNU ŠŪPOLES

Fragments no Edvīna Medņa jaunā romāna Zvaigznes stīgo

Vai mēs vairs dzīvojam? Kas to lai zina, vai uzzina. Mēs staigājam gar vaļējām kapu bedrēm un kāda granāta, vai lidmetēju kārta var mūs viegli noslīdināt lejup. Tik daudzi jau ir tur noslīdējuši, un mūs no viņiem atšķir tikai mirklis, viens vienīgs mirklis, — granātas iekliegšanās, lodes iesmiešanās, īss kra-kra, vai vēl īsāks ha-ha, un mēs esam jau pievienojušies citiem. Viņu ir daudz, nepārskatāmi daudz, kamēr mūsu rindas sarūk šaurākas. Toreiz, un tas bija tikai pirms gada, kad ar veco krievu pulku izgājām uz fronti, bijām kādi 5000 vīri, un to vadībā kādi 80 virsnieki. Bet divās vasaras kaujās palika pāri tikai pa ņotai un pa pieciem, vai sešiem virsniekiem, kuru vidū biju palicis arī es. Tas bija noticis pēc divām lielām kaujām, bet upuru, daudz upuru bija prasījušas arī mazākās. Tad biju pārnācis pie strēlniekiem, nu atrados latviešu bataljonos, bet nebija šaubu, ka iks noasiņot un upurēties arī mums. Starpība būs tikai tā, ka bedres būs izraktas pašu zemē un mūs pārklās pašu smiltis. Bet varbūt nāks klāt arī kas cits, jo mēs varēsim noiet pazemē ar tās saules mirdzumu acīs, kuŗai vajadzēja uzlēkt pāri brīvai, atbrīvotai Rigai un Latvijai. Tā bija svēta iecere, par kuŗu mēs nerunājam, lai neapbružātu tās svētumu.

Bija jābrīnās, ka bija laudis, kas spēja par to runāt un mūs kaut kādi mudināt un aicināt. Starp tiem bija valsts domnieks un dedzīgais runātājs Goldmanis, bet laimīgā kārtā viņš bija ieradies tikai vienā bataljonā un tur uzrunājis Brieža un Dardzāna virus. Tikai arī viņiem šāda uzrunāšana bija lieka, jo krievu vara vēl bija stipra un to grasījās nomainīt, uzvaras gadījumā, citi tikpat smagi vīri un zābaki, un kaut ko zināt, vai paredzēt bija grūti, un vēl grūtāk to būtu bijis pateikt vārdos, kas ietu pie sirds frontes kapotājiem. Jo grāvjos, kad stāvi pretim lodēm un savam liktenim, tu sadzirdi tikai savu sirdi un tās balsi, citu neko, tad nobāl, izdziest viss, kas dzirdēts parādēs. Un tas arī ir lieks, plinīgi lieks, — ja mūsu sirdī nerunās tās pašas balsis, ja to neatdzīvinās pašas trauksnis, visi pārējie trokšņi būs izrādījušies lieki. Strēlnieki vēl varēja būt laimīgi arī tāpēc, ka toreiz viņus vēl nemocīja radio, preses ievadi un politiķi, ap viņiem bija klusums, lieks priekšciņas klusums, iekāms to nepārtrauca pati cīņa. Un arī pati cīņa bija daudz citādāka, nekā tas bieži atstāstīts. Mēs nekad nevērojām tās bengalismu, ko rāda tikai filmās un bengalistu romānos, mēs nekad necīnījāmies kā izmisuši zvēri, kas vēlās dzīvot un — pastāvēt, jo pati pārdzīvošana, arī tā likās diezgan nenozīmīga un vienaldziga. Ja bija jākļūst ievainotam, tad tādos apstākļos, kad tevi varētu aiznest līdz pārsiešanas punktam, līdz dakterim Baidiņam, Mežciemam, vai Spalviņam, tāda bija augstākā vēlēšanās, bet, ja bija lemts krist, tad lielu vēlēšanos nebija, izņemot vienīgi to, lai nebūtu krists par velti.

Lielā pazeme mūs negaidīja un neatbaidīja, tā bija stipri apdzīvota, daudz vairāk par virszemi, sevišķi gar lieliem ceļiem un to krustojumiem, tur bija sagūlušies daudz paziņu un draugu, un nevienam nebija sevišķas bailes pie tiem pasērst un palikt uz mūžu mūžiem. Pazeme mums izlikās dzīva, bieži apdzīvota, un kad virši šūpojās krēslā, likās, ka tās ir daudzas rokas, kas šūpojas un aicina, — nāciet arī jūs pie mums, uzziniet arī jūs, ka nedzīvot ir daudz skaistāk, nekā vēl dzīvot un cīnities par to, kas nekad nebūs skaidrs un no kā gandrīz neko neiegūsit jūs paši. Tālāka cīņa jūs padaris par kropļiem, vai vismaz aizkropļos, un par to neizteiks atzinību neviens, itin neviens, izņemot jūs pašus, jūsu sirds balsi, līdz apklusis arī tā.

Tāds bija šis pazemes, šis aizgājēju nemitīgais aicinājums, pie kuŗa bijām pieraduši un kas pastāvīgi sanēja mūsos. Ja mēs paliktu dzīvi, ap mums izrādītos daudz mazāk draugu, nekā būtu bijis, ja mēs pievienotos to lielajai, varenai armijai. Mēs varētu doties, vai lidot pāri klajumiem, no Kurzemes laukiem pāri leišu zemei un Polijai, līdz pat seno prūšu robežām, un visur piedalīties nakts sanāksmēs un parādēs, un jau pēc mēteļa krāsas, vai pēc māliem, kas vēl apsedz zābakus, noteikt, kur pēdējo reizi cīnījies tavs līdzsolotājs, tavs līdzgaitnieks. Tik pilnīga būtu bijusi mūsu saplūšana pēc nāves, bet jo pilnīga tā jau bija arī pirms tam, tik ļoti mēs bijām sadzīvojušies ar kaujas apstākļiem, ar Lielās Kaulainās tuvumu, tik ļoti mēs bijām izjutuši un izpratuši, ka pavisam šaura, tikko saskatāma svītriņa šķir mūs vienus no otriem. Tas tā bija kaujas laukos, kas atkal gaidīja mūsu atgriešanos.

Ja pašlaik vēl atradāmies Mētšarainē, tas daudz neko nenozīmēja, jo mūs no pārējo karotāju likteņa šķīra tikai dienas, tikai īsas nedēļas, un uz kartes mūs no frontes atšķīra tikai delnas platums, kuŗu varēja pārvarēt dažās stundās, un pēc tam atkal būsim iejaukušies frontē, — mežu smiltis, purvu dūņās, kuŗus kapās un šlakstinās lodes, un tur mēs atkal ir dzīvosim, ir nedzīvosim, slīdēdami gar vaļējiem, jau atraktiem kapiem. Mēs esam pavisam citādi, nekā mūs iztēlo, kā mūs iedomājās, jo esam vairāk ēnas, ciņas ēnas, nekā dzīvi cilvēki! Dienās un naktis ap mums slid kā ēnu šūpoles, kas var kaut kur aizšūpot vai aizsviest arī mūs. Mēs vēl kustamies, tādēļ, ka vēl jākustās, vēl ceram, tādēļ, ka vēl vajadzētu cerēt, bet istenībā mēs jau tikpat daudz vairs nedzīvojam kā dzīvojam, jo šaura, pavisam šaura ir sadilusi svītriņa starp mūžīgo ēnu valsti un mūsējo.

Mums stāsta, ka šī lielā iznīcināšana arī kaut ko radīs un uzcels, mūs grib pārliecināt, ka postam sekos atzelšana un augšām celšanās, tikai mums liekas, ka noposta un iznīcina pārāk daudz. To pašu, bet daudz lielākā mērā, gaida un cerē — aizmugurē, kas negribētu ticēt, ka arī tās upuri un ciešanas būtu velti. „Pēc kara!" — tādas ir laimīgas iedomas. Pēc kara atkal viss atzels, uzlabosies, varēs pabeigt skolas un studijas, uzcelt jaunus namus un sētas. Pēc kara būs pavisam citāda, daudz brīvāka laime un dzīve. Vēl neviens nezina un neiedomājās, ka lielajam pasaules karam sekos vēl ļaunāks, iekšzemes karš, kad brālis sacelsies pret brāli, un tikai reta tauta un cilts varēs izkārt gaisos savu, pati savu karogu. Pēc kara, — to tomēr cer daudzi, un šīs cerības ir arī Ņinas un viņas mātes acīs. Tad, tieši tad nekas netraucēs, vairs neapdraudēs laimi, domā Ņina un viņas māsas pāri visām zemēm, visā pasaulē. Bet reizē ar to viņu acīs gail un kvēlo kaut kas cits, ko varētu dēvēt tieši par sievietes gaidām un ceribām. Un tās ir tādas, ka reiz, kara izgaistošo guņu atblāzmā, Sinaja kalnā atkal uzkāps Dievs, lai reiz pasludinātu arī Sievietes baušļus, blakus agrākajiem, kas ir lielā mērā bijuši tikai viriešu baušļi (vai arī kuŗus tie pārvērtuši savējos). Viņas gaida, lai iedārdētos Visu Varenā balss un pasludinātu tikai divus, vienīgi divus baušļus:

Ar šo sieviete uz laiku laikiem un uz mūžu mūžiem ir padarīta līdzīga vīrietim, atbrīvota no redzamās un neredzamās vergošanas.

Ar šo brīvai un patstāvīgai sievietei pašai piederēs sava miesa un dvēsele. Viņa varēs to pasniegt, vai nepasniegt, kad vēlēsies pati, un tikai tad, kad viņa milēs, vai arī nemīlēs.

Un pēc tam vēl tālu pāri zemju zemēm dārdētu noslēguma vārdi: „Es esmu un palieku tavs Kungs un Dievs, un vai tam, kas atkal mēģinās sakropļot šos abus baušļus. Kas tos turēs, būs laimīgs un ieies svētlaimē jau zemes virsū, bet kas tos neturēs, tas pazemināsies un nolādēs sevi līdz nākošam augumam."

Tie būtu tikai daži vārdi, ko varētu pasludināt Lielais Dievs, vai viņa vārdu tulki, un ai, kā pēc tiem ir noilgojušās daudzas sirdis, kuŗas vēl vairāk ir nomocījis un pazemojis lielais karš. Tam, kas tiešām kaut ko vajadzētu arī ir ņemts, tikai ko vajadzētu arī kal atdot. Un dzīve kļūtu daudz skaistāka, vēl pilnīgāka, ja tās lielākās vērtības — Mīlu, Uzticību, Skaistumu, Ceribu mums sāktu pasniegt brīvākas rokas.

Tas ir liels sapnis, kas ir jāvis pacelties pāri dzīvei tās lielās samīsanas un iznīcināšanas laikos, jo arī viņas ir tik bieži slīdējušas garām vēl vaļējām bedrēm un arī jau aizbērtiem kapiem. Un, lūk, pāri tiem nu tik spēcīgi sākuši augt un pacelties jaunu ceribu ziedi.

ALEKSANDRS KAZAKS

SLĀPES

Ja dziesmu dziedu,
Tā Tev par godu.
Ja plūcu ziedu —
To Tevim dodu.

Ja smeļu sāpes,
Tās ar' Tev sniedzu,
Ja jūtu slāpes —
Pēc malka lūdzu.

Tu savās rokās turi
Saules zelta kausu.
Skumjās prieku buri
Tam, kuŗš tukšo sausu.

Neliec ilgi slāpēs degt,
Sniedzi kausu mirdzošo,
Ļauji lielo tiksmi segt,
Baudot malku dzirkstošo.

Tēlnieks Richards Maurs, Bostonā, veidojis skulptūru „Nemiers" (augst. 19 collas), betonā un marmorā. Ar šo darbu viņš piedalās Austrumu štatu izstādē, kas notiek The Museum of Fine Arts, Springfildā, Mass.. Izstāde notiek laikā no 16. līdz 24. sept., un Maurs ir pagaidām vienīgais latviešu mākslinieks, kas uzaicināts piedalīties šai izstādē.

NJUJORKAS METROPOLITANA OPERA ŠINĪ SEZONĀ BŪS SLĒGTA

OPERAS FINANCIĀLIE ATBALSTĪTĀJI NESPĒJ SEGT MŪZIĶU UN DZIEDOŅU FANTASTISKĀS PRASĪBAS

Metropolitana operai ik gadus, sezonu noslēdzot, bijuši deficīti. Šajā apstāklī liela daļa „nopelnu" dažādo darbinieku un strādnieku arodbiedrību vienmēr augošām prasībām, kas, savukārt, spiedis administrāciju pacelt cenas ieejas biļetēm, kuŗas jau tā diezgan augstas — ložās $10.00. Tomēr deficīti auga.

Nule Amerikas mūziķu federācijas 802. nodaļas negausīgo prasību dēļ, Metropolitana operas direktors Rūdolfs Bings bijis spiests atsaukt visas saistības ar dziedātājiem, kā arī pārējo personālu 1961. / 62. g. sezonai.

Šo lēmumu oficiāli izsludinājis Metropolitana operas apvienības prezidents Antonijs Bliss. Deficits pag. gadā sasniedzis $484.000. Mūziķu prasību izpildīšana to būtu palielinājusi līdz $750.000. Bliss izteicies, ka operas financiālie atbalstītāji par tādu summu atbildību nekādā ziņā negribētu uzņemties.

Tātad, pirmo reizi šoruden — kopš 1892./93. g., kad ugunsgrēks izpostīja operas namu — melomāni nedzirdēs zelta balsis viļņojam un glaužamies gar ausīm. Sirdi nesmeldzinās šoziem ne Traviatas, ne Mimi, Dzildas vai Butterfly melodiskās ciešanas. Toreadors vairs Karmenu nekārdinās, un hercogi un citi tenori arī klusēs...

Misters Bings, pie tam, brīdina, ka orķestra mūziķiem jāpaņāk salīgšana līdz šī gada oktobrim, pretējā gadījumā būs jāatsauc arī 1962. / 63 gada sezona, jo operdziedātāji jāangažē gadu iepriekš. Pašlaik visas slavenības, kas gadiem ilgi piedziedājušas operas telpas pasaules visskaistākām balsīm, atlaistas kopš 30. jūnija. Lielākā daļa gan gaidījusi uz iespējamo salīgšanu, bet, tai izpaliekot, pieņēmusi angažementus koncertu turnejām jeb arī saistījusies citās operu kompanijās.

Metropolitana opera šoruden bija paredzējusi uzvest Pučini op. „Kalifornijas meitene" ar nēģeru dziedoni Leontini Praisu galvenajā lomā. Šī dziedātāja pag. sezonā saistīja klausītājus ar savu brīnumskaisto balsi un iejūtīgo dziedājumu „Trubadūrā" u. c. operās.

Arī Austrālijas lakstīgalai, Džonai Sazerlend, kuŗa savā priekšnesumā un balss technikā atdzīvina seno bel canto techniku, šai sezonā paredzētā debija Metropolitana operā izpūt.

ANTONS STRAZDIŅŠ PIECDESMITGADNIEKS

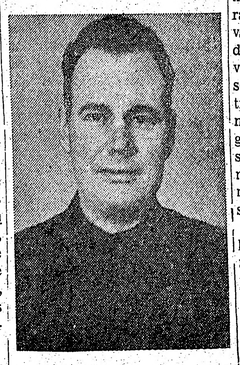

Bijušais Valkas pilsētas, un pēdējais Kuldīgas pilsētas vecākais Antons Strazdiņš savas trimdas gaitas vada Austrālijā, allaž būdams rosīgs sabiedriskā darbā un patlaban veikdams Melburnas latviešu b-bas pr-ka pienākumus. Jūlijā viņš nosvinēja 50 mūža gadu atceri, saņemdams virkni apsveicienu, sirsnīgu vēstuli [illegible] un vairākus lējumu. Par gavilnieka enerģiju un pašaizliedzīgo nodošanos sabiedriskam darba rakstīja Austrālijas prese.

Jau bēgļu gaitu sākumā Vācijā Strazdiņš, kā Latviešu Sarkanā Krusta pārstāvis, rosīgi piedalījās bij. leģionāru aprūpē un rūpējās par to izvietošanu, kad daudzi toreizējie „komiteju vīri", baididamies par savu personīgo labklājību un ērtībām, liedza bij. karavīriem ienākšanu nometnēs.

Kad aprunājos ar kāda lielāka koŗa vadītāju, tad šis virs atzīstas, ka mēģinājumos, dziesmu iestudēšanai, ziedotas 70 darba stundas. Tāpat ne mazumu pūļu veltījuši tautas deju dejotāji, dailamatnieki, mākslinieki, aktieri, kā arī draudzu un biedrību damu komitejas, kas ar dedzīgu sirdi un darbīgu roku solas sekmēt lielo svētku labu izdošanos.

Vēl gaidām atsaucību no namsamniekiem, kuŗi labprāt savās mītnēs uzņems tālo koŗu dirigentus un deju kopu vadītājus. Tautas tērpu un koŗu godalgošana prasa prāvus līdzekļus, un rīcības komiteja cer saņemt balvas no mūsu rūpniekiem un veikalniekiem.

Lai dziesmu gars un tautiskās mākslas baudīšanas prieks mūs kopā sauc!

B. S.

DZIESMU SVĒTKIEM TUVOJOTIES

PĀRDOMAS UN VĒLĒJUMI LIELO DIENU GAIDOT

Ikvienas tautas vērtību nosaka tās kultūrālais līmenis, kuŗā atspoguļojas zinātniskie, literārie, mākslas u. c. sasniegumi, kas raksturo nācijas labklājības stāvokli un augšupeju. Taču trimdā dzīvojot, liela daļa mūsu cilvēku sākuši to aizmirst, jo personiskās labklājības veidošana tiem kļuvusi par vienīgo dzīves mērķi. Šie mūsu tautas piederīgie nedomā par to, ka mums svešumā nav kopīgu tautas ienākumu, kuŗus varētu izmantot mākslas un nacionālās kultūras stiprināšanai un kāpināšanai.

Tāpēc trimdā, nespēj likteņa krustu, lai varētu turpināt mūsu mākslas jaunradi, kas bez materiālajiem līdzekļiem nav iespējams, — esam spiesti no saviem personīgajiem ienākumiem ziedot savu ārtavu.

No tuvām un tālām vietām cejā taisoties, nokratīsim no drēbēm svešo zemju putekļus un ieradīsimies mūsu lielajos dziesmu svētkos Toronto, lai stiprinātu savu nacionālo apziņu un apliecinātu spītu liktenim — spītu pastāvēt un darboties arī svešumā. Sekojot savām tradicijām, kas ceribu pārpilno pagātni saista ar drūmo tagadni un ievada nezināmā nākotnē, savu ideālu [illegible] mēs dzersim enēka dzērienu no mūsu kultūras akas, vērtēsim, meklēsim atziņas un ceļus, pa kuŗiem vislabāk tuvoties gara pilnībai un dižumam.

Vēl tikai trīs nedēļas līdz šī gada lielākajam notikumam Ziemeļamerikas latviešu dzīvē — 3. Dziesmu svētkiem Kanadā.

Jau kopš 1960. gada janvāra Rīcības komiteja, koristi, dejotāji un visi citi, kas aktīvi piedalās dziesmu svētkos, strādā ar pilnu jaudu.

Tākām balsīm, atlaistas kopš 30. jūnija. Lielākā daļa gan gaidījusi uz iespējamo salīgšanu, bet, tai izpaliekot, pieņēmusi angažementus koncertu turnejām jeb arī saistījusies citās operu kompanijās.

Metropolitana opera šoruden bija paredzējusi uzvest Pučini op. „Kalifornijas meitene" ar nēģeru dziedoni Leontini Praisu galvenajā lomā. Šī dziedātāja pag. sezonā saistīja klausītājus ar savu brīnumskaisto balsi un iejūtīgo dziedājumu „Trubadūrā" u. c. operās.

Arī Austrālijas lakstīgalai, Džonai Sazerlend, kuŗa savā priekšnesumā un balss technikā atdzīvina seno bel canto techniku, šai sezonā paredzētā debija Metropolitana operā izpūt.

PAR MĀKSLU

△ Jaunā dejotāja Ragneda Eichenbauma jau ilgāku laiku papildinājās dejas mākslā Parīzē pie pazīstamās deju paidagoģes Elvīres Rones. Patlaban Eichenbauma pārcēlusies uz dzīvi Romā, kur saistījusies kā dejotāja Romas baletā. R. Eichenbaumas [illegible] vieta bija Arkonā.

△ Latviešu biedrības tautisko deju kopa Hamburgā saņēmusi uzaicinājumu piedalīties šī gada 2. un 3. septembrī starptautiskajā deju festivālā Bergamo, Itālijā.

△ Pazīstamais dziedonis, tenors Voldemārs Salna dosies no Amerikas Sav. Valstīm uz Austrāliju, lai tur piedalītos šā gada decembrī Austrālijas latviešu 11. kultūras dienu solistu koncertā, Melburnā.

18. turpinājums.

— Kāpēc tu man visu to saki, Ivar? Kāpēc? Tu taču zini, kā ar mani ir. Ka es . . . ka Vilnis . . . ka ar tevi un mani nekas nevar . . . nedrīkst būt . . . Runādams tu tikai sāpini — sevi un mani. Jeb tu gribi vieglu dēku?

— Ranta!

— Nu — lūk. Kāpēc mēs nevarējām arī turpmāk būt viens otram — tikai draugi?

— Tāpēc, ka tevi mīlu! Un tā nav drauga milestība. Tā ir kas vairāk! Tici man, kad tu aizbrauksi — es visam te atmetīšu ar roku. Galu galā visi viņi pieauguši cilvēki, lai zinās paši!

— To tu nedarīsi, — Ranta pasmaidīja, — tad tu nebūtu vairs Ivars. Tev vajaga kāda, par ko rūpēties. Tās nav tēva jūtas, kas tevi dzen to darīt, bet tā tu vislabāk izjūti pats savu spēku. Un tu esi stiprs, Ivar. Tik stiprs, ka vājais tavā tuvumā kļūst vēl vājāks un meklē pie tevis atbalstu pat tad, kad viņš vēl varētu izkulties pats saviem spēkiem.

— Tu novirzi sarunu, Ranta. Es ar tevi gribēju runāt par savu milestību.

— Un es par savu nespēku...

Viņa pēkšņi pieglauda galvu tā plecam.

— Dod man savu spēku, Ivar. Man tā vajaga spēka! Vairāk kā tu domā.

Ivars dzedri iesmējās. Rantas pieglaušanās viņam atgādināja Vecgada vakaru.

— Tev — spēka? Tev? Tu esi stiprāka kā izliecies un varbūt kā pati domā. Meitene, kas var nospēlēt tādu komēdiju, kā tu ar mani Jaungada naktī, nav vāja.

— Ivar! — viņa saspieda tā roku, — Ivar! Kaut tu zinātu!

Un pēkšņi viņš juta, ka viss Rantas ķermenis sāk trīsēt kā drudzī.

— Kaut tu zinātu! Kaut tu zinātu!...

— Jā, ko tad?!

Un tad viņa sāka stāstīt. Sākumā uztrauktā, aprautā balsī, tad vienmēr straujāk, tekošāk, vienmērīgāk — par tēvu, par Koļu, par uzdevumu, savām aizdomām, flirtu ar Ivaru — visu.

Kad viņa beidza, Ivara pirkstos, kas visu laiku bija turējuši Rantas roku, vairs nebija gribas.

Tad tā... Tad tās tai naktī nebija pat druskas no bagātā vīra galda... Nu jā, tad tā — tad tā gan... Un viņš bija cerējis... Ko viņa tur vēl runāja? Kāda tam visam bija jēga? Viņa taču bija ticējusi, ka viņš, Ivars, kalpo — kalpo tiem!

— Tu man piedod, Ivar?

Piedot? Ko piedot? Rotaļu — jeb aizdomas?

— Ivar?...

Viņš juta, ka tās pirksti glāstīdami pārslīdēja tā pierei.

— Ivar... Es tevi gaidīju... Un tagad — tad mani nicini?

Nicināt? Rantu nicināt? Mīlēt viņš to mīlēja! Nicināt!? Un viņš pats brīnījās — kur viņam pēkšņi radusies tik skarba balss?

— Laikam gan...

— Ivar!

— Jā! Un tomēr mīlu!

Viņa atsvabinājās no tā rokām un piecēlās.

— Tev nav sirds, Ivar. Tu visu mēro vienīgi ar savu mērauklu. Tev liekās, ka pasaule radīta tikai tevis dēļ, lai tev netrūktu uzjautrinājuma. Tas, ko tu dari vajāto labā, tev ir vienīgi izklaidēšanās. Patīkama, nervus uztraucoša laika īsināšana. Tu esi radis, ka tev viss izdodas — un tagad tu gribi mēģināt, cik ilgi tava laime tevi neatstās. Un ja kaut kas nenotiek, kā esi iedomājis, tad tu jūties apvainots. Tu mani mīli? Nē, Ivar. Es tev esmu rotaļlieta, ko tu labprāt gribētu iegūt, jo tā tev vēl nepieder, — bet tu esi radis dabūt visu, ko gribi. Tu esi egoists. Manā stāstā tu dzirdēji vienīgi to, kas attiecās uz tevi. Ko es šai laikā esmu pārcietusi — tas tev pagāja neievērots garām.

Viņas seja bija piesarkusi un balss kļuvusi svešādi asa un cieta.

Vēl mirkli pastāvējusi, viņa pagriezās un izgāja no istabas.

*

Pēc trīs stundu gaidīšanas Komercskolas augstā durvju priekšā, Selgu ģimene beidzot iekļuva plašajā priekštelpā.

Visapkārt skanēja vācu valoda, uzraksti bija visi vācu valodā, un jauni, formā tērpti vācieši komandēja ļaužu baru. Komisijas darbs sākās tikai pēc stundas — līdz tam bija jāreģistrē dokumenti un jāizpilda dažādas jautājumu lapas.

Nokārtojuši darāmo, Selgas atsēdās no citiem gaidītājiem nomaļus. Kaut kur ļaužu barā Selga bija pamanījis vairākas pazīstamas sejas — vīrus, kuŗu vārdus tauta vienmēr bija minējusi ar cieņu, un kas tagad bija izvēlējušies necienas pilnu atkāpšanos. Armijas un policijas virsnieki, valsts vīri, ārsti, tiesneši, advokāti, tirgotāji — nebija profesijas, kas nebūtu sūtījusi šeit savu pārstāvi.

— Pie komisijas jums jārunā vienīgi vāciski. Jums jāizliekās, ka tā vienīgā valoda, ko protat, — vācietis, Selgas kukuli saņemot, bija mācījis, — un ejiet pie otrā galdiņa. Tas kungs, kas tur sēd, zina jūsu gadījumu.

Komisijas telpa viņus ielaida vienā reizē kādus piecpadsmit, sešpadsmit. Sakarā ar norādījumu Selga pagriezās pa kreisi, bet kāds kārtībnieks — likās, latvietis — viņu pabīdīja sāņus. Un iekams Selga attapās, viņa nodomātajā vietā bija jau apsēdies kāds cits.

— Ejiet taču — ko jūs miņājaties? — kārtībnieks mudināja, — lūk, tur ir brīva vieta.

Atgriezties vairs nevarēja. No visiem galdiņiem jau sāka uz viņiem skatīties — un aiz katra sēdēja trīs cilvēki — viens vācu, viens krievu pārstāvis un tulks.

— Lūdzu! — kāds tulks viņiem māja, — lūdzu!

— Gals... — Selga nodomāja, — tas ir gals... jeb, labāki sakot, gala sākums...

Viņi piegāja galdam, aiz kuŗa sēdēja jauktās komisijas locekļi. Selga izklāja savus dokumentus.

Vācietis tos apskatīja, paraustīja plecus un pastūma krievam. Kad tulks dokumentus bija pārtulkojis krieviski, tas zobgalīgi pasmīnēja:

— Un jūs apgalvojat, ka esat vācietis?

Tas bija liktenīgais jautājums. Un Selga bija cerējis, ka viņam tāds nemaz nebūs jāatbild.

— Man šķiet, ka šie dokumenti to pierāda.

— Kāpēc viņi apdedzināti?

— Ugunsgrēkā...

— Īpatnēji, ļoti īpatnēji. Un visiem izdegušas taisni tās vietas, kur atzīmēta tautība. Ļoti dīvaini, ļoti, — krievs pētīja un salīdzināja papīrus, — un kara klausības apliecība, — arī pazudusi kā visiem latviešiem?

— Nē, tā ir šeit, — Selga rādīja savu zemessarga apliecību.

— Ahā! Bet... nu jā, arī apsvilusi. Ļoti īpatnēji.

— Kādā valodā jūs mājās sarunājieties, — vācietis jautāja Selgas kundzei.

— Vācu... — viņa tikko dzirdami teica un asi paskatījās vīrā — tā seja bija zaudējusi cilvēka sejas līdzību, acis iekritušas un lūpas raustījās.

— Kādas skolas jūs apmeklējāt? — krievs pagriezās pret Rantu.

Ranta uzskaitīja — viņu bija pārņēmusi bezgaliga vienaldzība.

— Visas latviešu skolas, — tulks, noklausījies, paskaidroja krievam.

— Jūs tātad esiet latvieši? — krievs pēkšņi noprasīja.

— Te ir mūsu vācu tautas apvienības biedra karte, — Selga no tiešas atbildes izvairījās.

— Ak ko! — krievs atmeta ar roku, — tās tagad Rigā dabū par lētu naudu. Tā var būt katram.

Viņš pagriezās pret vācieti.

— Nu? Man šis gadījums skaidrs.

Tas paraustīja plecus un paskatījās uz kaut kādas pulksteni — bija pusdienas laiks, un jo agrāk šis ģimenes lietu nokārtos, jo drīzāk viņš tiks pusdienās.

— Jūs variet pārsūdzēt virskomisijā, — viņš celdamies vel kā mierinādams teica, — tikai tās lēmums būs galīgs.

— Virskomisijā... — Selga bez domu atkārtoja, — pateicos... virskomisijā... ļoti pateicos...

Un mazliet trisošiem pirkstiem viņš sāka vākt kopā galdā izkaisītos dokumentus. Šai brīdī — krievs jau bija aizgājis un arī tulks pašreiz viņam sekoja — pienāca kāds vācu komisijas formā tērpts virs. Selga atskatījās — tas bija tas, pie kuŗa ga[illegible] viņam butu vajadzējis iet.

— Selgas kungs? — viņš, pienācis un ar savu vācu biedru apsveicinājies, vāciski jautāja, — nu, kā veicās?

— Tā... mūs nepieņēma, — tas vilcinādamies atbildēja un viegls ceribu stars iekrita sirdī — varbūt tomēr vēl kas glābjams.

— Nepieņēma?

Un vācietis pagriezās pret savu kollēgu un tam klusi kaut ko stāstīja. Tas vairākkārt paskatījās Selgā un tad nopietnodams novilka:

— Tā? Būtu es to zinājis... Un virskomisijā šiem te nav nekādu izredžu...

Turpinājums sekos

Kārlis Pētersons

Pēc desmit gadiem

CEĻOTĀJA VĒROJUMI SAIMNIECISKO BRĪNUMU ZEMĒ, VĀCIJĀ.

Desmit gadi ir relatīvi iss laiks kādas tautas dzīvē, kad veicama fundamentāla saimnieciskās, politiskās un klutūrālās dzīves pārkārtošana. Pateicoties savai vitālitātei, darba sparam un centībai, vācu tauta šai īsā posmā uzrāda milzu sasniegumus. No kara drupām un grūvešiem uzceltas jaunas pilsētas, izveidota stabila saimnieciskā dzīve, kas ne tikai pilnīgi apmierina pašu patēriņu, bet jau sekmīgi konkurē ar saviem ražojumiem citu zemju produktus pasaules tirgos; izveidota līdzsvarota politiska sistēma, no kuras daža laba valsts, kas grib staigāt demokratisku ceļu, varētu macities.

Salīdzinājumam gribu aplūkot divas pilsētas, vienu Vācijas ziemeļos, otru dienvidos, kur dzīvojusi daudzi latvieši pēc kara un kuras, izceļojot uz aizjūras zemēm, atstājām kā kara posta piemeklētas drupu kaudzes. Tās ir Hanzas brīvpilseta Hamburga, kuŗa šodien ar tuvu pie 2 milj. iedzivotājiem ir lielaka pilsēta Rietumvācijā un Bavārijas galvaspilsēta Minchene, kuŗai arī jau 1 milj. iedzīvotāju.

Hamburga, kā brivpilsēta, ir viena no desmit provincēm Vācijas federālā sistēmā, kas pārstāvētas Bonnas parlamentā. Kā tirdzniecības pilsēta Vācijas ārējam tirgum, viņa atrodas Eiropas ūdensceļu centra, no kuriene kuģi dodas uz visām pasaules ostām. Hamburgas ostā ik mēnesi iebrauc ap 1600 kuģu, kas pagājušā gadā bija ieradušies no 42 valstīm. Hamburga nav tikai pasaules tirdzniecības osta, bet reizē arī kuģu remontdarbnīca ar milzu sausiem dokiem un kuģu būvētava, kas nodarbina 70.000 strādnieku un aiznem vairāk kā 10 jūdzes abpus stipri izrobotos Elbas krastos. Darbigas un kustības pilnas ostas iespaidu pastiprina izbrauciens ar tūristu kuģiti, kas ļauj vērot dzudzos Elbas atzarojumus, kur kuģi pietauvoti viens aiz otra. Redzamas daudzas jaunas noliktavas un kuģu būvētavu korpusi, bet var vērot arī veco noliktavu un darbnīcu sabumbotās drupas, kā atmiņas no kara. Lai iegūtu pilnīgu iespaidu no Hanzas pilsētas, ir jāuzkāpj Mikeļa baznīcas tornī, kas ieteicams tūristiem. No torņa skatāma visa plašā osta ar tālē aizplūstošo Elbu, kas trauca uz 80 jūdzes attālo Ziemeļjūru.

Bumbu uzlidojumā bija ļoti cietis San Pauli rajons gar ostu, kur vēl pa retam redzama kāda veca māja starp nobumboto vietā uzceltām jaunām. Ir saskatāmi vietām brīvi laukumi, it kā auto mašīnu novietošanai. Tie ir apbūves gabali, kas, atbrivoti no drupām, gaida jaunos īpašniekus ar kapitālu. Pie Rēperbāna Bismarka monumentālā statuja norāugās, kā Hanzas pilsēta strauji veido savu jauno seju. Rēperbāns ir plata iela San Pauli rajonā, gar ostu, kur sakoncentrēti visi naktsklubi un kabarē ar savām raibām programmām. Dīpi laikos šeit bija Hamburgas melnais tirgus, kur tika pārvērstās citās vērtībās tūkstošiem sviesta un kafijas bundziņas un cigaresu paciņas. Šodien tur plūst tūristu bari un apkārtējos jūrnieku krodziņos un „aizliegtā ielā" dzīve rit tāpat kā pirms Hamburgas bombardēšanas.

Pilsētas centrā bumbu nesakarts, stāv brivpilsētas simbols un lepnums, jaunrenesanses stilā 1897. gadā celtais pilsētas nams ar slaidu torni, kam turpat kaimiņos galvenā tirdzniecības iela Mönkenbergstrasse ar moderniem veikaliem un tirdzniecības namiem. Ieejot visjaunākā tirdzniecības namā, Karstadt, tūrists jūtas kā iegājis auto mašīnu novietošanai. Tie ir apbūves gabali, kas, atbrivoti no drupām, gaida jaunos īpašniekus ar kapitālu. Pie Rēperbāna Bismarka monumentālā statuja norāugās, kā Hanzas pilsēta strauji veido savu jauno seju. Rēperbāns ir plata iela San Pauli rajonā, gar ostu, kur sakoncentrēti visi naktsklubi un kabarē ar savām raibām programmām. Dīpi laikos šeit bija Hamburgas melnais tirgus, kur tika pārvērstās citās vērtībās tūkstošiem sviesta un kafijas bundziņas un cigaresu paciņas. Šodien tur plūst tūristu bari un apkārtējos jūrnieku krodziņos un „aizliegtā ielā" dzīve rit tāpat kā pirms Hamburgas bombardēšanas.

Pilsētas centrā bumbu nesakarts, stāv brivpilsētas simbols un lepnums, jaunrenesanses stilā 1897. gadā celtais pilsētas nams ar slaidu torni, kam turpat kaimiņos galvenā tirdzniecības iela Mönkenbergstrasse ar moderniem veikaliem un tirdzniecības namiem. Ieejot visjaunākā tirdzniecības namā, Karstadt, tūrists jūtas kā iegājis Amerikā. Te ir visa veida preces, kas tikai var interesēt pircēju, sākot ar ziemeļbriežu ādām un beidzot ar Parīzes modes jaunākajiem radījumiem. Pārdevēji ir ļoti uzmanīgi un pakalpīgi, bet nav uzbāzīgi. Pie izejas ir milzīgs stends ar Hamburgas suvenīriem, kas ir ļoti dažādi un ļoti lēti. Tie ir gan ar pilsētas ainavām, gan ar Hanzas brivpilsētas simboliem, gan ar Hamburgas ostas ainavām. Ir arī ļoti daudz suvenīru, kas attēlo Hamburgas ostas dzīvi, sākot ar mazām laivām un beidzot ar lielajiem okeāna kuģiem. Ir arī ļoti daudz suvenīru, kas attēlo Hamburgas ostas dzīvi, sākot ar mazām laivām un beidzot ar lielajiem okeāna kuģiem.

Bumbu uzlidojumā bija ļoti cietis San Pauli rajons gar ostu, kur vēl pa retam redzama kāda veca māja starp nobumboto vietā uzceltām jaunām. Ir saskatāmi vietām brīvi laukumi, it kā auto mašīnu novietošanai. Tie ir apbūves gabali, kas, atbrivoti no drupām, gaida jaunos īpašniekus ar kapitālu. Pie Rēperbāna Bismarka monumentālā statuja norāugās, kā Hanzas pilsēta strauji veido savu jauno seju. Rēperbāns ir plata iela San Pauli rajonā, gar ostu, kur sakoncentrēti visi naktsklubi un kabarē ar savām raibām programmām. Dīpi laikos šeit bija Hamburgas melnais tirgus, kur tika pārvērstās citās vērtībās tūkstošiem sviesta un kafijas bundziņas un cigaresu paciņas. Šodien tur plūst tūristu bari un apkārtējos jūrnieku krodziņos un „aizliegtā ielā" dzīve rit tāpat kā pirms Hamburgas bombardēšanas.

Pilsētas centrā bumbu nesakarts, stāv brivpilsētas simbols un lepnums, jaunrenesanses stilā 1897. gadā celtais pilsētas nams ar slaidu torni, kam turpat kaimiņos galvenā tirdzniecības iela Mönkenbergstrasse ar moderniem veikaliem un tirdzniecības namiem. Ieejot visjaunākā tirdzniecības namā, Karstadt, tūrists jūtas kā iegājis

...EKUL, TUKŠUS ...RTO LIETAS

... cieņā senās paražas.

...notais rags, kuŗa skaņas sauc vīrus li... ...arbā Nidvaldenas kantonā, Šveicē.

...i, kādā ...nālajā senlaicīgā tērpā. Aiz vi... ...zivotāji ...a nāk valsts varas simbola — ...šanas. ...kantona zižļa nesējs. Spēcīgi un ...zinām, ...neatlaidīgi savā likumainajā ra... ...ists Ei... ...gā pūš marša spēlētājs, kas vēs... ...ti gājiena sākšanos. Aiz šiem se... ...u daļā ...ko garidznieki, karaviŗi un tau... ...šanu ur... ...tā — bez sievietēm.

...a mūsu. ...ri kan... Sapulci ievada garidznieku ...ā, patu... lūgšanas par tautas un dzimte... ...tradici... nes zelšanu. Pēc tam sākas ru... ...kas pa... nas, apspriedes un lemšana. Seit ...obalso... nāk prātā mūsu daudzo or... ...befgām, ganizāciju un biedrību sapulces, ...jaukā kuŗās atsevišķo dienas kārtības ...no pil... punktu apspriešana jo bieži aiz... ...mā, uz velkas studēm ilgi, galu galā ...ankoki. neko neizlemjot. Ne tā pie šiem ...u vecu kalnos norūdītajiem Šveices vi... ...ot nevi... riem. Viņi apspriežas tikai 2-3 ...ču ozo... stundas, sapulcē valda priekšzī... ...ar zie... mīga kārtība, lietas nokārto bez ...šām die... liekām valodām, ātri, vadoties ...drūmi no lietderības, ne personīgiem ieskatiem. Kas vēlas izteikties, ...lsošana, runā īsi un un kodoligi, nobeid... ...ats lau... zot savu runu ar tradicionālo ...kantonā frazi: „Es esmu runājis." Nav ...ai virie... starpsaucienu, neapmierinātības, ...ievēl da... juceklības. ...tiesnesi, ...ri atcej Kad vakars nolaižas pār Stan... ...iepiemē... su, beigusies „valdīšana" — bet ...ēz visas tad sākas prieki. Stansas ēdnīcas ...etas. Vi... un restorāni pilni. Priekšpusdie... ...oklājību, nā svinīgā pašapziņā staigājošie ...o visām viri nu liksmi svin lielās dienas ...n, krau... noslēgumu pie spēciga aluš kausa vai vīna glāzes, pie reizes uz... ...n ar ku... dejojot šveiciešu tautas dejas, ...ērpušies *smagām, naglotām kurpēm* piesi... ...i glabā... dami, ka rīb un raidot klusajā ...tie kār... naktī skaļus jodlerus un gaviles. ...iežu vie... Tie tomēr nevienu netraucē. ...solo tie... Jo, „kas dienā valda, drīkst va... ...radicio... karā liksmoties", kā mēdz teikt.

Egils Briedis.

...UTAINOS...

...RAVĪRA GAITĀM

...iciba bi... „Taisni tā, majora kungs, utai... ...gājienos nie ir krievi, bet zili pelēkie ir ...a savas policisti, kuŗi vienmēr atrodas ...as. krievu zaldātu aizmugurē un, lai ...iepatiku... varētu sist policistus — zili pelēkos, tad vispirms jātiek galā ar ...šu kapa... krievu utainajiem zaldātiem." ...šim tos ...es ziliem „Das stimmt!" nokliedzās di... ...icu virs... vizijas komandieris un tūliņ pa... ...tik tālu vēlēja atsaukt kaprāli Zavacki, ...tekstu, kuŗam manā klatbūtnē piešķira ...dodot ne... piecas dienas stingrā par apla... ...anai, va... mas informācijas sniegšanu. Za... ...mu pa... vackis gan vēlreiz mēģināja ...līdz ma... teikt, ka viņam tā lieta tomēr vēl ...os kā sa... liekoties aizdomīga, bet es viņu ...mācītājs, apklusināju teikdams: ...vacki. ...bija lat... „Lai kaut ko zinotu, tev vis... ...mirsis, jo pirms jaiemācās latviski. Ja vēl... ...patriants, reiz dzirdēsu tavas muļķības, tad ...šus dzie... rēķinies ar 20 dienām „stingrā'." ...utainos, Tas līdzēja, Zavackis klusēja un ...os", bija vācieši un latvieši dziedāja tālāk ...šo dzies... savu iemīļoto kara dziesmu.

J. Z.

...ARODBIEDRĪBAS IZSŪC PADOMJU STRĀDNIEKUS

Visiem zināms, ka arodbiedrības Padomju Savienībā nav strādnieku interešu aizstāvētājas, bet to uzdevums ir gādāt, lai valdības uzliktās normas tiktu izpildītas un termiņi pārsniegti. Arodbiedrībām jārīko arī sociālistiskās sacensības un šādā veidā tās līdz pēdējam izsūc padomju strādnieku. Tā „Pravda" raksta: „Viens no arodbiedrību galveniem uzdevumiem ir sacensību rīkošana uzņēmumos . . ." Laikrakstā „Sovetskije profsojuzi" pats arodbiedrību centrālās valdes sekretārs Bulganovs raksta, ka strādnieku pārstāvju skaits fabriku komitejās sastāda tikai 32%. Darba vadītāji, techniķi un ierēdņi turpretim sastāda 68% no komiteju sastāva.

EDUARDS GRĪNVALDS, SEN., 80-GADNIEKS

Šinīs dienās uz 80 mūža gadiem Hastingā, Mičigenā, atskatījās kādreizējais skolotājs, Valsts kontroles kollēģijas loceklis un sabiedriskās tiesas priekšsēdis Eduards Grīnvalds, sen.

Jubilārs dzimis 1881. g. 24. jūlijā Šķibes pag. Kleišos, un viņa tēvs bijis audējs jau ceturtā paaudzē, bet māte — senās Zemgales labiešu dzimtas pēctece. Pirmās izglītības gaitas Ed. Grīnvaldam risinājās Dobelē, pēc tam Rīgā, Pēteŗa reālskolā, kuŗā tas mācījās un beidza reizē ar daudz citiem vēlākiem sabiedriskiem darbiniekiem, L. U. mācītājs spēkiem un māksliniekiem, ar kuŗiem tam izveidojās cieša draudzība un sadarbība vēlākos gados.

Līdz 1. pasaules kaŗa beigām dienišķais darbs bija mainīgs. Ed. Grīnvalds mācīja tanī pašā skolā, kur pats bija sācis izglītības gaitas, tad ierēdņa darbs Vidzemes kontroles palātā, kur viņš iepazinās ar izglītības administratīvo iekārtu, atkal skolotājs un vēl reiz kontroles palātā, kad devās bēgļu gaitās. Atgriežoties dzimtenē, jaunās Latvijas valdības loceklis J. Zālītis Ed. Grīnvaldu aicina darboties valsts kontrolē un uzņemties izglītības nozares pārraudzību. Ed. Grīnvalds sasniedza kollēģijas locekļa pakāpi, un, ja arī viņa nopelni nebija plaši ziņāmi, taču ar lielu atzinību vērtēti, ko pierāda viņa apbalvošana ar Triju zvaigžņu ordeni, apbalvošana ar Nac. teātra nozīmi, L. U. botaniskā dārza goda biedra diplomu u. c. apbalvojumiem. Mākslas un izglītības iestādēs Ed. Grīnvalds bija allaž gaidīts, jo seviški, kad izšķīra saimnieciskos jautājumus, sastādot budžetus u.t.t. Bolševiku okupācijas pirmajā gadā viņu tūliņ no darba atlaida, darbu atguva vācu laikā, un strādāja līdz dzimtenes atstāšanai. Sav. Valstīs Ed. Grīnvalds ieradās 1952. g. un apmetās uz dzīvi pie dēla ģimenes Hestingā, veikdams jau 9 gadus naktssarga pienākumus alumīnija fabrikā. No plašā draugu un radu pulka dzīvi palikuši maz, dzīves draugs miris, jaunākais dēls ar ģimeni dzimtenē u. c. izklīduši pasaules klajumos. Jubilejas gadījumā gaviļnieku sveica māc. J. Lazda, notunot garīgu aktu, citi tuvākie draugi un paziņas, gan ar runām, ziediem un veltēm.

V. Z.

ARĪ FILADELFIJĀ LATVIEŠU NAMS GRŪTI CEĻAMS

BRĪVO LATVJU BIEDRĪBĀ PAR GODA BIEDRU VARĒS TIKT KATRS, KAM IR NAUDA

Rosība, kas izraisījusies Filadelfijas latviešos sakarā ar Brīvo latvju biedrības vēlēšanos iegūt savā īpašumā piemērotu namu, izrādās pievērsusi šai vecākai latviešu organizācijai Jaunajā pasaulē itin plašu uzmanību. Kāpēc tā? Lūk, kaut arī vietējā latviešu kolonija nepieder ne lielākajām, nedz arī kultūras sniegumiem izcilākajām, tomēr sabiedriskās darbības un savstarpējās sadzīves parādības te tik raksturīgas un izpaudušās tik uzskatāmā veidā, ka var noderēt gan par ierosinājumu, gan brīdinājumu ikvienai citai kolonijai. Tā tas arī ar sava nama iegādi, par ko domā un gudro šai laikā turpat vai katrā latviešu centrā.

Filadelfijas Brīvo latvju biedrībā pie tam piemērota objekta meklēšanā jau gadiem ilga pieredze. Nesen valde pat sasauca ārkārtēju sapulci, lai izšķirtos par negaidīti pirkšanai piedāvātās sinagogas ēkas iegādes lietderību. Pēc objekta apskates sapūsma nebija sevišķi liela, daži pat asi vērsās pret šī nama iegādi. Kāpēc?

Vispirms, nams atrodas nepiemērotā rajonā, kur nakti staigāšana ielās nedroša. Tāpat iebildumi telpu iedalījumā un cenas ziņā.

Sakarā ar visu to, ārkārtas sapulce nekādus izšķirīgus lēmumus nepieņēma, bet uzdeva valdei un būvkomisijai noskaidrot, cik izmaksātu piedāvātās ēkas salabošana un pārveidošana.

Pārdevēji par ēku prasa 60.000 dolaru. Kā ir ar biedrības līdzekļiem? No iekrātās naudas varētu izlietot savus 14.000 dolaru, bet par veco ēku, cerams, iegūtu 10.000 dol. Puse gandrīz jau būtu, bet kā ar otru pusi?

Lai nebūtu jāuzliek pārlieciģi lielas gadskārtējās nomaksas, biedrība nevarētu aizņemties bankā vairāk par 15.000 dolaru. Atlikušos 15.000 dol. tad nu jādod biedriem un labvēļiem.

Naudas sagādei sapulce ievēlēja īpašu 7 locekļu komisiju, kuŗā ieiet biedrības priekšnieks J. Šmitchens, J. Silājs, G. Pērkons, A. Mauriņš, J. Jauntirāns, Fr. Brunavs un A. Rudzis.

Komisija jau sākusi izsūtīt Filadelfijas un apkaimes latviešiem aicinājumus atsaukties kopējā sabiedriskā nama iegādes talkā ar ziedojumiem. Sai ziņā ņemts vērā arī J. Gravas ieteikums, atzīmēt ziedotājus goda plāksnē, kā arī uzņemt biedrībā par goda biedriem.

PA PANĀKUMU TAKĀM

LATVIETIS A.PURIŅŠ AMERIKĀŅU PĀRTIKAS FIRMAS ATBILDĪGĀ AMATĀ.

Viena no lielākām pārtikas līdzekļu ražošanas firmām Amerikā ir General Foods, kuŗai nodaļas ne vien ASV, bet arī citās valstīs. Firmas galvenajā nodaļā Ņujorkā kā finanču lietu vaditāja palīgs Viduseiropas valstīs darbojas latvietis Aleksandrs Puriņš. Firmā sācis strādāt pirms trim gadiem, tagadējā darbā paaugstināts, pirms pusgada.

Šī firma ražo daudzus ASV labi pazistamus pārtikas līdzekļus, ko bieži vien parastais lietotājs nemaz neievēro, jo firmas vārds neuzkrītoši maziem burtiem atzīmēts kādā paciņas stūrī. General Foods ražo, piemēram, Maxwell House un Yuban kafiju vai Sanka bezkofeina kafiju, Jell-o pudiņus un daudz citu līdzekļu. Firmas vadība domā, ka ASV vairs nav iespējams izplesties un tirgus jāmeklē citos kontinentos. Nesen firma nopirkusi kādu uzņēmumu Francijā par 7 miljoniem dolaru un kādu Zviedrijas firmu par 5 miljoniem dolaru. Bet General Foods nodaļas ir arī citās Eiropas valstīs, kā arī Dienvidamerikā un pat Austrālijā.

Lai varētu izpildīt šādu atbildīgu darbu, bez parastām laba darbinieka īpašībām vajadzīgas vēl ātras spriešanas un lēmumu pieņemšanas spējas, kā arī mazliet nekaunības un drosmes. Darbā nav jāstrādā noteiktas stundas, bet gadās, ka kāda steidzamāka uzdevuma veikšanai vajadzīga arī sestdiena.

Darbā gadās arī dīvaini piedzīvojumi. Pieteicoties darbā, A. Puriņš uzdevis, ka pnot arī franču valodu, kaut gan viņa zināšanas tanī bijušas niecīgas. Pirmais pārsteigums gadījies, kad bijis jāpārtulko garāks franču raksts. Pēc darba laika paņēmis to līdz uz māju, bet arī ar vārdnīcas palīdzību tas veicies grūti. Laimīgā kārtā kāda no latviešu paziņām, kas strādā kā sekretāre kādā Ņujorkas franču uzņēmumā, šo rakstu pārtulkojusi.

Otru reizi bijis jārunā franciski pa telefonu ar franču direktoru Ņujorkā. Arī to izdevies nokārtot ar latviešu sekretari, kas šinī firmā strādājusi. Direktors tikai brīnījies, ka Puriņš tik tekoši var runāt franciski; laikam amerikāņu ausij maz atšķirības starp franču un latviešu valodu, jo telefona saruna notikusi latviski. Pēc tam A. Puriņam piedāvāts ceļojums uz Parizi, lai pārņemtu jaunieguto franču firmu. Arī šoreiz viņam izdevies atrunāties. Lai tomēr arī nākotnē nerastos nejauši pārpratumi ar franču valodu, tad A. Puriņš tagad apmeklē franču institūta stundas Ņujorkā.

Kā lielas firmas augstākai amatpersonai, A. Puriņam ir arī sekretāre, trijos gados jau trešā. Pēc rīta apsveicināšanās, sekretāre parasti prasot, ko kungs vēlas, kafiju ar vai bez cukura un krējuma? Pēc A. Puriņa uzskata, esot trīs dažāda veida sekretāres: vienas pārrakstot visu tā, kā diktēts, neievērojot ne pieturas zīmes, ne teikumu uzbūvi. Otras visu pārrakstot pēc savas vēlēšanās, pat saturu pārveidojot. Trešā grupa esot tā, kas uzrakstot, kā vajaga, bet šī grupa arī esot vismazākā. Bet darba esot arī mājās, kad steidzamos gadījumos jāierūna atbildes diktāfonā, lai nākamā rītā sekretāre tās varētu pārrakstīt.

A. Puriņš Rigā apmeklējis angļu ģimnaziju un angļu valodu sācis mācīties 10 gadu vecumā, tā grūtības neradot. Sācis studēt Hamburgas universitātē, bet studijas nobeidzis ASV. Tagadējais darbs esot tas, ko Puriņš visu laiku meklējis.

Te piezīmējams, ka arī dvīņu brālis Juris Puriņš strādā labi atalgotu darbu Vašingtonā, gatavojot raķetes pie Vernera von Brauna.

Firmā par grāmatvedi strādā latvietis Krūmiņš, kuŗa agrākā darba vieta bijusi Nestles pārtikas ražošanas firma, ko uzskata par lielāko pasaulē.

V. I.

VIŅI DZIEDĀS TORONTO

LONDONAS (ONT) LATV. KORIS

Londonas, Ontario kori nodibināja operdziedātājs Jānis Niedra 1950. gadā, kad koris uzstājās īsu laiku dažos vietējos sarikojumos. Pēc tam koris vairs nav darbojies kā pastāviga vienība, bet atsevišķos laika posmos — dziedātājiem gatavojoties dziesmu svētkiem.

Tā koris mēģinājumus atsāka 1952. gadā, I Kanadas dziesmu svētkiem diriģenta Ervīna Ūdra vadībā. Viņa vadībā Londonas dziedātāji piedalījās visos dziesmu svētkos Kanadā, arī Ņujorkā.

Tagad koŗa diriģente ir Leontine Lukste un priekšniece Aurēlija Liepiņa. Daļa koristu koŗī sastāv kopš dibināšanas, bet aizgājušo vietā stājušies jaunieši.

Kori dzied — soprāni: Albertiņa Ārija, Denisova Jordisa, Dreimane Aija, Liepiņa Aurēlija, Lukste Leontine, Lukste Margareta, Venterberga Māra, Zvagule Vanda, Zvagule Irēne. Alti: Bite Gaida, Dreimane Anita, Ernestsone Ināra, Lestiņa Erna, Lukste Ieva, Senkēviča Indra, Stirāja Dzintra. Tenori: Aksnis Ralfs, Atars Kārlis, Kvēps Jānis, Mičulis Valters. Basi: Bite Ēriks, Bukovskis Antons, Piterkāns Jānis, Rasmanis Herberts, Zacharevics Roberts.

Savienotas VALSTIS

ČIKAGA

● DV apvienība Čikagā rīko kārtējo vasaras izbraukumu 13. augustā uz Illinojas štāta piekrastes parku, kas atrodas Mičigenas ezera krastā, 40 jūdzes ziemeļos no Waukigenas pilsētas. Par atspirdzinājumiem rūpēsies vanadzes.

● Ar 11. gadskārtējo DV ASV delegātu pilnsapulces lēmumu š. g. 15. un 16. aprīlī, Indianapolē, ir samazināta biedru maksa vanadzēm uz 3 dolariem gadā. Lēmums stājas spēkā ar 1962. gadu.

● Apvienības biedri jaunās ALAs biedru kartes var izņemt pie kasiera I. Priedulāja, 2912 W. Belden Ave., Chicago, Ill.

ST. DŽOSEFA (MICH.)

● Bijušā jaunatnes darbinieka Elmāra Kalnaraupa jaunieprikto īpašumu — ģimenes māju iesvētīja māc. J. Turks no Kalamazū. Tanī pašā dienā, piedaloties kuplam viesu pulkam no Kalamazū un Grand Rapidiem, kristīja viņa un dzīvesbiedres Ināras pirmdzimto dēlu Arti Rolandu. Kūmās bija ASV armijas virsleitnants Vilmārs Kukainis ar dzīvesbiedri Dzintru, kuŗi tikai iepriekšējā dienā bija ar dzēsta jidmašīnu ieradušies no Vācijas. E. Kalnaraups pēc pārcelšanās no Grand Rapidiem un kolledžas beigšanas Kalamazū strādā vietējā vidusskolā par lietiškās mākslas skolotāju, bet viņa laulātā draudzene savā profesijā Mercy Hospital laborātorijā. Ar Kalnaraupu ģimenes nomešanos uz pastāvīgu dzīvi St. Džosefā, šis pilsētas nelielā latviešu saime kļuvusi kuplāka.

V. Zirnītis

GRAND RAPIDI (MICH.)

● Grand Rapidu latviešu sporta kopas vadītājs J. Riekstiņš aizrāda, ka latviešu biedrības basketbola draudzības sacīkstē ar Milvoku Auseklis komandu, kāds no komandu dalībniekiem aizmirsis paņemt savu rokas pulksteni. Pēdējo var pieprasīt personīgi, vai ar rakstu J. Riekstiņam, 22 Union S. E. Grand Rapids, Mich.

● Savādā situācijā nokļuva Z. ģimene, kad tā bija iepirkusi ģimenes māju, uzteikusi līdzšinējiem darba devējiem un sākusi pārvākšanos. Puse no mēbelēm un citām mantām jau atradās jaunajā dzīves vietā. Tad pēkšņi nāca lūgums no līdzšinējiem darba devējiem, vai nevarot pārvākšanos apturēt, un līdz ar to diezgan paprāvs algas pielikums. Darba devēji bija izteikuši vēlēšanos, lai paliekot pie viņiem vismaz vienu gadu, jo esot lielas grūtības sameklēt darbā atvietotājus. Pārrunu rezultātā Z. ģimene arī izšķirusies palikt un jauniepirkto ģimenes māju izrentējusi. Jāpiezīmē, ka Grand Rapidos vēl joprojām ir lielas bezdarbnieku rindas, bet Z. ģimene savā darbā izpelnījusies lielu uzticību un cieņu, spodrinot līdz ar to arī pārējo latviešu labo slavu.

V. Z.

BAFALO, N. Y.

● Pirmais latviešu kluba rīkotais izbraukums zaļumos „Bebru salā" (Beaver Island) pagājušā svētdien bija pulcinājis vēl līdz šim kluba vēsturē nepieredzētu dalībnieku skaitu; vairāk kā 60 personu, to starpā daudz jauniešu, kas bagātīgi izbaudīja sauli, ēveju un Niagaras vēso ūdeni. Vienīgā problēma bija mājās tikšana, jo karstā saule bija izvilinājusi plūdmalē arī tūkstošiem amerikāņu, — un kad vakarā visiem vajadzēja tikt mājās, vairākās vietās ceļu krustojumos radās sastrēgumi.

● Ķīmijas inženieris Tālivaldis Cepuritis, kas divus gadus nostrādājis šeit Lindes ķīmiskās rūpniecības uzņēmumā, nodomājis izglītību turpināt Ņujorkas universitātes tieslietu skolā. Strādājot Bafalo, viņš ieguvis tādu kompānijas vadības labvēlību, ka „Linde" bez atlīdzības š. g. 11. augustā viņam palīdzēja pārceloties uz Ņujorku, maksājot mācības naudu arī augstskolā, visiem četriem studiju gadiem. Ņujorkā viņš strādās kā inženieris Union Carbide Corporation uzņēmuma galvenā birojā.

● Vecākiem un citiem par prieku, sekmīgo audzēkņu rindās iekļuvuši brāļi Armīns un Ilmārs Pureni. Armīns, kas ir Hutchinson techniskās vidusskolas audzēknis un pieder Junior Achievement" Committee (valsts mērga organizācija), atzinībā par panākumiem no šīs organizācijas darbā komandēts uz Colombus, Ohio, piedalīties kongresā no š.g. 20.—23. augustam. Tanī reprezentēsies sekmīgākie audzēkņi no visām ASV vidusskolām.

Ceļa izdevumus, tāpat uzturēšanos viesnīcā Arminam sedz organizācija, kuŗas vietējais nodaļas prezidents viņš ir jau vairākus gadus.

Ilmārs Purens savā skolā ieguvis sudraba medāli par, t. s. „elektronisko aci", ko tas iebūvējis pats saviem spēkiem garāžas modelī. Ar šīs „acs" palīdzību automātiski atverās durvis un iedegas ugunis.

● Ar lielu sajūsmu skautu organizācijai nodevies jaunietis Juris Smilktiņš, kas Pirmās presbiteriāņu baznīcas 52. skautu pulciņā ieguvis zvaigžņu skauta pakāpi, veselu nedēļu pavadīja nometnē Pensilvēnijā, un pēc atgriešanās mājās tūdaļ izbrauca uz Sidrabeni pie latviešiem, kur paliks divas nedēļas.

● Brūns, saulē nodedzis, bagāts jauniem draugiem un iespaidiem, no Ņujorkas latv. draudzes bērnu nometnes Katskilu kalnos atgriezās Jānis Roess, par ko viņš ļoti lepns.

● Uz jauniepirkto māju Kenmorē pārcēlusies latv. kluba valdes locekļa Kārļa Strausa ģimene.

● Apspiesto tautu nedēļas „Kiwanis" kluba rīkotā azaidā Statler Hilton viesnīcā piedalījās Grauding no Bafalo, nevis R. Klaviņš no Niagāras.

ASV BAZNĪCĀS

Ņujorkas latviešu ev. - lut. draudzē svētdien, 13. augustā, pl. 9 no rīta dievkalpojums Brontksā, Sv. Toma baznīcā — māc. K. Valters; pl. 11.15 Betlemes baznīcā — māc. R. Zariņš; pl. 11 draudzes lauku īpašumā — māc. A. Ozols.

Pēcpusdienā Diānas Solveigas Pudzītis kristības.

Ņujorkas latv. ev.-lut. draudzē: Svētdien, 13. augustā, pl. 11.15 Betlemes baznīcā, māc. R. Zariņš, pl. 11 draudzes lauku īpašumā, māc. A. Ozols.

Svētdien, 20 augustā, pl. 11.15 Betlemes baznīcā, māc. R. Zariņš, pl. 11 draudzes lauku īpašumā, māc. O. Gulbis.

Čikagas latviešu ev.-lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand St. svētdien 13. augustā, pl. 10 rītā dievkalpojums. Māc. A. Rautenšilds. Pēc dievkalpojuma, plkst. 11.30 baznīcas lejas zālē draudzes sapulce.

VISĀ PASAULĒ

● **Publicists Dr. phil. Kārlis Polis 26. jūnijā Adelaidē nosvinēja savu 85. dzimšanas dienu. Latvijas sākuma gados viņš bija rosīgs avīznieks laikrakstā Latvijas Sargs un vēlāk citos laikrakstos. K. Polis publicēja arī izdevumus par Latvijas politiskajām un saimnieciskajām problēmām.**

● **Anita Rozlapa Čikagas universitātē ieguvusi Fulbraita stipendiju spāņu valodas studijām Madridē. Čikagas universitātē viņa vadoties studēja ar Fulmaņa stipendiju.**

■ **Vircburgā, Vācijā, š. g. 21. jūlijā miris un Nirnbergā pārpelnots bij. notārs Pēteris Sockis.**

● **Melburnā, Austrālijā, 30. jūlijā, savā mājā pēkšņi sabrucis un miris būvinženieris Indrikis Zubāns. Latvijas laikos viņš bija izglītības ministrijas arodskolu daļas vadītājs. Viņš bija korporācijas Talavijas filistrs. Mūža dusā nelaiki izvadīja š. g. 2. augustā māc. A. Buģis.**

◧ **Jaunais komponists un mūzikas paidagogs Andris Vītoliņš k-pā ar Stokholmas zēnu kori — Stockholms Gosskoer koncertēja Rietumvācijā un Šveicē. Vītoliņš kopa garīgos koncertus ievadīja ar ērģeļu solo. Stokholmas zēnu koris koncertu sāka Libekā, kur Andrim Vītoliņam bija izdevība spēlēt ērģeles, kuŗas savā laikā spēlējis arī Bachs.**

Stutgartē, kur zēnu koris koncertēja, Andris Vītoliņš uzkļuva uz cita latviešu mākslinieka pēdām. Par koŗa koncertu un Andŗa Vītoliņa spēli rakstot, kāds kritikis laikrakstā pieminēja, ka pirms 70 gadiem Štutgartē mūzicējis latviešu ērģelnieks Ādams Ore.

Abonentu ievērībai

Zviedrijā

Latvijas Amerikā abonēšanas maksu lūdzam kārtot ar DV STOKHOLMAS NODAĻU. BOX 220, STOCKHOLM.

TESTAMENTA NEPIECIEŠAMĪBA

Lielāka daļa latviešu Amerikā ir desmit vai vairāk gadu. Bieži vien grūti strādājot un taupīgi dzīvojot, tie iekrājuši dažu labu dolaru. Bet bieži gadās, ka vienu-tuļi dzīvojoši tautieši, bez piederīgiem, piepeši nomirst, atstājot grūti pelnītos un krātos dolarus, kas bija domāti „nebaltām dienām". Nauda glabājas bankās, vai arī mājās, bet nav neviena mantinieka, kas to varētu saņemt, jo aizgājējs nav atstājis testamentu. Ja nav ne likumīgu mantinieku, ne arī likumīgi sastādīta testamenta, tad pēc ASV noteikumiem, atstātā manta pāriet valsts īpašumā.

Ir cilvēcīgi domāt, ka vēl jau nemirs, un līdz ar to testamenta vēl nevajaga. Bet no nāves nevar izbēgt, un agri vai vēlu tā mūs sasniegs. Ikvienam būtu jāpadomā jau laikus kā sastādīt savu testamentu, nebaidoties no tām mazajām formālitātēm un pāris dolariem izdevumu, kas ar to ceļas. Ja nav citu mantinieku, mantu var novēlēt latviešu organizācijām, kas arī rūpētos par mirēja izvadīšanu. Nav iespējams aprēķināt, cik naudas latvieši pēc nāves atstājuši valstij, tikai tāpēc, ka nav bijis likumīga testamenta.

Jūlija pēdējās dienās Ņujorkā atrada mirušu kādu latviešu atraitni, kas dzīvoja noslēgti un par kuŗu neviens nedomāja, ka viņai varētu būt kādi lielāki ietaupījumi. Pēc nāves policija atrada bankas grāmatiņas un citus ietaupījumus par apmēram 20.000 dolaru. Tā kā testamenta nebija, manta pārgāja valsts īpašumā.

Pirms tam Ņujorkā mira kāds taupīgi dzīvojošs tautietis, kam banku grāmatiņas un ietaupījumi sasniedza ap 40.000 dolaru, bet atkal bez testamenta, un līdzekļi aizgāja valstij.

Nav nemaz jāpiemin tie gadījumi, kad Ņujorkas tautieši mirstot atstājuši dažus simtus vai dažus tūkstošus dolaru. Ja tomēr visas šīs summas saskaitītu kopā, Ņujorkas latviešiem būtu Latviešu nams un nebūtu jālauza galvas, kādā veidā dabūt līdzekļus šī nama iegādei.

Dažos gadījumos pēc atstātā testamenta mantojumu saņēmušās latviešu organizācijas. Nelaikis māc. K. Podiņš savu mantu bija novēlējis Ņujorkas latviešu ev.-lut. draudzei, kas naudu ieskaitīja bērnu vasaras nometnes pirkšanas fondā. Kāda cita tautiete, vēl dzīva būdama, novēlējusi lielāku summu Latviešu kaŗa invalidu apvienībai, atpūtas nama iegādei Katskilu kalnos, liekas gan, ar zināmiem nosacījumiem. Tautietis Skuja atstāja Amerikas latviešu apvienībai pāri par 4000 dolaru, ko ALA arī pirms pāris gadiem sadalīja, saskaņā ar testamenta norādījumiem. Vēl daži ir ziedojuši stipendijas latviešu jauniešu izglītībai, to daridami kāda mīļa miruša tuvinieka piemiņai. Tas arī viss, kas zināms par mantas vai līdzekļu atstāšanu latviešu organizācijām.

KUR PIEPRASĀMA DV APV. MINESOTĀ STIPENDIJA

Daugavas Vanagu apvienība Minesotā katru gadu, mācību rudens semestrim sākoties, piešķir kādam studējošam nelielu pabalstu - stipendiju. Stipendiju saņemt tiesīgi bijušo Latvijas karavīru, otrā pasaules kaŗa dalībnieku vai DV organizācijas biedru bērni ar latvisku stāju un nopelniem latviešu nacionālo centienu atbalstīšanā, kuŗi studē kādā ASV augstākā mācības iestādē, ar pastāvīgu dzīves vietu Minesotā, ir sekmīgi mācībās, ar nepietiekamiem materiāliem apstākļiem.

Stipendijas lielums $100.-, un tā pieprasāma līdz š. g. 10 sep. tembrim DV apvienības Minesotā valdei, lūgumu adresējot DV apv. pr-kam P. Valteram, 2537 — 33-rd Ave S. Minneapolis 6, Minn.

LASĪTĀJU vēstules

JAUTĀJUMI UN ATBILDES

Tiklīdz presē parādās ziņa par jauniebraucējiem no dzimtenes, ir gluži dabīgi, ka atsaucas radi, draugi un pazistamie, kas meklē tuvāku kontaktu ar iebraucēju. Ikvienam no mums ir jautājumi, uz kuŗiem atbildes tiek meklētas jau gadiem ilgi. Mūsu ciema kukulis no dzimtenes ir atvestās vēstis, bet — vai dažkārt nesagaidām par daudz?

Ja jautā par kādu sirdij tuvu cilvēku, tad atbilde nekad netiek liegta, bet atbraucējiem bijis jāsastopas ar tautiešiem, kas personīgi, vai sarakstes ceļā uzstāda jautājumus, kas drīzāk atgādina čekas aptaujas lapas, kā ko citu.

Mums ir zināms, ka visi, kas Latvijas okupācijas laikā iepēmuši atbildīgus amatus, ir sodīti, izņemot tos, kas, mainot vārdus un dzīves vietas, no pašreizējiem valdības viriem pratuši slēpties. Arī izsūtītie, kas atgriežas dzimtenē, dzīvo noslēgti, un, šķiet, ikvienam labi saprotamu iemeslu dēļ, taču saruna ar kādu no atbraucējiem pierādīja pretējo.

„Vai jūs tiešām esat aizmirsuši, kā bija Baigajā gadā? Vai ir tik grūti saprast, ka tagad notiek tas pats? Mēs visi turējāmies vienkopus, ko zinājām, to patu-rējām pie sevis, palīdzējām, kam bija jāpalīdz, un tā no sodiem izglābās daudzi..." Ar izbrīnu noklausos atstāstījumu par vēstuli, kuŗā rakstītājs prasa sīkas ziņas par „vai visa pagasta laudīm". Vai tā būtu naiva ziņkārība?

„Aizbraucot, mums uzticēja vēstis nodošanai tuviniekiem, bet bija un būs gadījumi, kur pat zinot, ka meklētais ir dzīvs, mums jāatbild ar neziņu, ja palicēji tā vēlējās." Sapratīsim un respektēsim atbraucēju klusēšanu, ja gaidītā atbilde nepienāk. Uzmanības un apdomības vadītāj, atbraucēji zina labāk, kas stāstāms un kas noklusējams, bet atbilžu meklētaju pienākums būtu pārdomāt savus jautājumus, lai tie neskanētu kā čekas izziņu ankete.

N. D., Viskonsinā.

PAR TAUTISKIEM TĒRPIEM

Lasot š. g.1. jūlijā 52. n-rā par tautas tērpu godalgošanu, raksta autors B. S. visu uzmanību pievērš tikai individa kermeņa vidusdaļai, nemaz nepieminot par tautiskiem apģērbiem, tāpat par vīrieša tautisko galvas segu — cepuri. Šo parādību vēroju jau no 1. Latviešu tautas dziesmu svētkiem Kanadā, Toronto.

Esmu piedzimis pag. gadsimta pēdējā ceturksnī, kādēļ atļaujos pie B. S. raksta taisīt mazas piezīmes-papildinājumus no personīgās pieredzes un no dažādām mūsu tautas dziesmām, sakarā ar tautiskiem apģērbiem un cepurēm.

Kurš gan no mums nav „dancojis" jautro, trakulīgo „Tūdaliņ, tagadiņ, . . . Cits ar vīzēm, cits ar zeķēm, cits ar basām kājām! . . ."

Pieņemams, ka sirmā senatnē mūsu senčiem, tāpat daļām Latvas meitām-senmāmiņām, vize ir bijusi galvenais apavs.

Mani dzimtenes meži (Kosas pag. Cēsu apr.), varbūt arī citur, ir bagātīgi svētīti ar — tautas dziesmās tik daudzkārt cildināto koku — liepu. Liepa, seviški jauni kociņi, ir pateicīgs materiāls lūku plēšanai, no kuŗiem tad darina vizi.

Tagadējā audze vizi uzskata kā nabadzības pazīmi. Manā bērnībā, gadus 80 atpakaļ, vizes valkāja saimniecībās gandrīz visi, izņemot saimnieku, saimnieci un arājus. Vizes darināja veci, no „darba frontes" izstājušies, bet nemierīgi „gari", kuŗi bezdarbību uzskatīja par kaunu un negodu.

Kaut arī pastala pieder senču apaviem, tomēr sevišķu vērību, kā to izpelnījusies vize, man nav iespējams ar tautas dziesmām pierādīt.

Cepure mūsu senčiem ir bramanības, lielmanības simbols:

Kas kaiš puišam nedzīvot?
Puišam caunu cepurīte;
Puišam caunu cepurīte,
Krunkotaini zābaciņi.

Cepure sagādā senčiem (varbūt arī tagad mums) dažādas rūpes: uz kroģu ejot jānem līdzi līgavīna, kas dzērumā cepuriti paglabātu. Dzērumā uz māju jājot: „zirgs aizskrēja meža ceļu, zars norāva cepuriti", bet tā pati tautu meita-vizdegune vēl kaitinādama saka:

Miķelīt, Miķelīt!
Uzliec jēra cepuriti;
Lai es ziņu nesaņ...
Ka tēv jēra dvēselīte.

Paruna iznes īsu rezolūciju: „Neraugi viru pēc cepures!"

Vecais līdumnieks, Saulainē.

LATVIJAS AMERIKĀ

pārstāvis

KLIVLENDĀ

pieņem jaunus abonentus, kārto abonementu pagarinājumus un sniedz informāciju.

J. Ezergailis, 12102 Mills Ave. Cleveland 5 Ohio, USA

G. BATCHELLER — REAL ESTATE BROKER
33 Fairview Blvd., Toronto — HO 3-6612
V. PAĻMA — PĀRSTĀVIS
61 Hogarth Ave., Toronto — HO 1-3670

NEMAKSĀJIET VELTI ĪRI. IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDITĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPĒRCIET PASI SAVUS ĪPAŠUMUS!

DANFORTH - BROADVIEW: Atsevišķa 8 istabu dubultķieģeļu māja, 2 virtuves, eļļas apkure, dubultgarāža. Kopīgā cena $17.500,-, iemaksa $2.000,-. Atlikums uz izdevīgām 10 gadu obligācijām.

DANFORTH - LOGAN: 6 istabu dubultķieģeļu māja, eļļas apkure, garāžas iespēja. Kopīgā cena $14.900,-, iemaksa $1.500,-. Atlikums uz izdevīgām obligācijām.

DANFORTH - GREENWOOD: 6 istabu dubultķieģeļu māja, moderna virtuve, eļļas apkure, garāža. Kopīgā cena $11.500,-, iemaksa $1.000,-. Atlikums uz 10 gadu obligācijām.

UZTICAMIEM MĀJU PIRCĒJIEM PALĪDZAM IZTRŪKSTOŠO VAI VISU NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT BEZ GALVINIEKIEM UZ 3 GADIEM UZ VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEIKUMIEM. ZVANIET MUMS NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI. MĀJAS LIELĀ IZVĒLE VISĀ PILSETĀ.

SIRDSDRAUGI

Šī isstāsta autors Boriss Andrejevičs Pilnjaks, kādreiz bija ieredzēts rakstnieks Padomju Savienībā. Viņš izcēlās ar savu romānu „Kailie gadi" (1922.). Viņš nebija komūnists, kādēļ izpelnījās partijas pārmetumus, taču jutās drošs Maksima Gorkija aizvējā. Par „novirzīšanos no ģenerāllīnijas" Pilnjaku apcietināja, tiesāja un 1937. g. nošāva kā tautas ienaidnieku. Viņa atstātie darbi (romāni: Kailais gads, Mašīnas un Vilki, Volga tek uz Kaspijas jūru, Trešā galvas pilsēta u. c.) Padomju Savienībā izņemti no bibliotēkām un sadedzināti.

Red.

Vējš pūš no jūras. Citreiz viņš dzen kāpu smiltis uz jūru. Cilvēki, kas šeit dzīvo, ir mazrunīgi, vienkārši un neuztraucīgi. Tie jau no mazotnes ir saauguši ar jūras šalkšanu, tie pazīst pēc mastiem un silueta tālumā peldošās laivas un var pasacīt jau pa lielu gabalu, vai apvāršņa malā redzamā ir barka, kuters vai regate! Tie zina, ko nozīmē vējš, ko pretvējš, kā burot vējā un kā izmantot pretvēju.

Tūlīt aiz kāpām un nabadzīgām zvejnieku mājelēm sākās stepe. Bet arī tā kaut kur atkal nolaidās jūrā. Jo jūra ir valdniece šinī zemes stūrī. Tā izaudzina cilvēkus kalpošanai sev un bieži apgulda tos sevī kādā vētrainā rudens naktī. Cilvēki un jūra te ir cieši vienoti. Tie ir kā radinieki, kas jūtas tuvi viens otram.

Divi kapteiņi bija sirdsdraugi. Nabadzīgajā ciemā tie kā zēni bija kopā spēlējušies, priecādamies par sauli, kura uzlec aiz stepes un vakaros sārta nolaižas jūrā. Kā jaunekļi tie bija devušies jūrā, sākumā iedami kuģa puikas gaitās, vēlāk kāpdami augstāk pa darba un panākumu kāpnēm. Daža laba briesmu nakts tiem bija aiz muguras, kad kuģis bija avarējis un jūrnieki, dienām ilgi turēdamies pie apgāztas laivas vai kāda peldoša koka gabala, skalojās jūras dzestrajos viļņos, gaidīdami brīnumu, kas tos izglābs no drošas nāves. Vienā tādā briesmu brīdī, kad palīdzība beidzot pienāca un jūrnieki laimīgi sasniedza krastu, tie pateicās Dievam un apmainījās krustiņiem, kuri kā talismani ķēdītē vijās ap jūras braucēju kaklu. Zelta krustiņš bija laimes simbols un sargātājs briesmās.

Kopīgi vadītā bērnība, kopīgās gaitas jūras briesmās, bija veidojušas sirsnīgu draudzību divu kapteiņu starpā. Viens no viņiem saucās Andrejs, otrs Nikolajs.

Andrejam bija ļoti glīta, pieviļīga sieva un brass dēls. Kādu dienu Andrejs devās jūrā tālākam braucienam. Uz vairākiem mēnešiem. Nikolajs bija tikko atgriezies ar daudz naudas un dāvanām. Ciema ļaudis bija lepni un pagodināti, ja kapteinis, vadīdams atvaļinājumu, iegriezās viņu būdās, lai brīdi pavērzētu. Bija taču pašu cilvēks, tepat dzimis un uzaudzis, tagad spožā uniformā un baltā cepurē tērpies, liels un varens vīrs, kurš tālas zemes apbraukājis, daudz ko redzējis un piedzīvojis. Daudz bija ko stāstīt, nekad netrūka joku un asprātību. Un visi viņā labprāt klausījās, gribēdami dzirdēt kaut ko par citām zemēm un ļaudīm, kas izklausījās tik brīnišķīgi un vilinoši. Nikolajs bieži iegriezās ciema knodziņā, kur tad visus dzērājus paciemāja ar stipru šņabi un uzkodām. Visi slavēja un tencināja laipno jūras braucēju. Vakaros, kad spožā saules ripa lēnām grima jūrā, kapteinis ilgi noraudzījās ainavā un stāstīja par saulrietiem Indijas okeānā par Dienvidu krustu un bīstamajiem braucieniem Grenlandes ledus laukos. Viņam netrūka saistošu tēlojumu par pieredzējumiem Istanbulā, par kaušanos jūrnieku krodziņos Singapurā vai Rio un haizivīm, kuras lēkājušas gar kuģa sāniem, censdamās paraut kādu matrozi dzelmē.

Gar logu pagāja Marija, Andreja sieva, ar bērnu pie rokas, dodamies uz jūrmalu, lai vērotu saulrietu. Tā viņa mēdza darīt ik vakarus, kad laiks bija rāms un jūra mierīga.

Vakarā Nikolajs ieradās apciemot drauga sievu. Tā, novietojusi bērnu gulēt, uzlika samovāru, un kopā ar ciemiņu dzēra tēju, pļāpādami par ikdienišķām lietām. Bija vēls un visas krastmalas zvejas laivas jau sen bija pietuvojušās stekiem, ciema suņi visi salīduši savās migās, kad Marija atzinās Nikolajam mīlestībā. Andrejs esot tās sirdij svešs . . . Sieviete centās pierunāt Nikolaju, pavadīt naktī kopā.

— „Marij, es esmu tava vīra sirdsdraugs. Tu esi skaista sieviete un patīc man. Esmu daudzās ostās grēkojis, bet es negribu grēkot ar tevi. Ja tu vēl atkārtosi savus priekšlikumus, es tūdaļ celšos un iešu, lai nekad vairs neapmeklētu tevi.

Mēs varam būt draugi, satikties, parunāties, bet nekad es nepiekrāpšu Andreju", runāja Nikolajs.

Bet Marija neatlaidās. Savā kaislē tā draudzēja apmelot Nikolaju savam vīram, stāstot, ka tas viņai nekrietni uzmācies, ja viņš atteikšoties palikt pa nakti.

— „Marija, apvaldi savas iegribas un saproti ka vieglprātīgi rīkodamās tu sabojāsi sāvu un Andreja dzīvi. Es būšu spiests Andrejam teikt visu patiesību, un man viņš ticēs, jo esam sirdsdraugi, kas laimē un nelaimē allaž palikuši kopā. Viņš man ticēs vairāk nekā tev, jo mani viņš pazīst labāk. Aizmirsim šī vakara runas un nekad par tām nedomāsim. Es zinu, tu esi jauna un kaisla. Kādreiz var uzmākties kārdinājums, bet tev jāsavaldās un jābūt stiprai. Rīt es atkal atnākšu, bet tagad eju. Ar labunakti!"

Ārā bija tumša nakts. Līganie viļņi skalojās ap piekrastes akmeņiem, veldami tos un gludinādami. Laiku pa laikam kāds lielāks vilnis uzšļācās pāri akmeņiem un ūdeni kāri iesūca baltā piekrastes smilts.

Kādu dienu Andrejs atgriezās. Viņa kuģis bija noenkurojies patālu no krasta, un laiva kapteini atveda krastā. Saulrieta zelts spoguļojās zvejnieku ciema nameļu logu rūtīs, kad Andrejs soļoja pa kluso ielu uz savas mājas pusi. Tanī vakarā viņu neviens neapciemoja, jo sena jūrnieku tradīcija noteic, ka nedrīkst traucēt tālu ceļu braucēju, kurš pēc mēnešiem ilgas prombūtnes atgriežas. Pirmais vakars pieder viņam un sievai.

Nākošā rītā ieradās Nikolajs. Abi kapteiņi saskūpstījās un Andrejs pasniedza draugam ciema kukuli — cigarešu iemuti no Istanbulas, muciņu ar olīvēm un kasti ruma. Abi apsēdās pie galda, lai tukšotu pudeli asāka padzēriena. Marija bija klusa, nekā nerunāja, tikai rūpējās, lai galdā būtu uzkodu papilnam.

— „Marija, kādēļ neapsēsties pie mums?" ievaicājās Nikolajs.

— „Draugiem taču jādod iespēja parunāties savā starpā", atteica Marija, iziedama otrā istabā pie puisēna.

Abi kapteiņi bija iztukšojuši daudzas glāzes, kad tie cēlās un devās uz ciema krodziņu. Tanī dienā viss ciems tur dzēra, bet Andrejs maksāja. Tāda bija paraža, ja kapteinis atgriežas no tālā brauciena. Viņa kabatās šķindēja mārciņas, franki un pezos, viņš nebija skops. Cienīgs viņš izskatījās jaunajā uniformā, ko bija darinājis kāds Amsterdamas drēbnieks. Dzīres ieilga naktī.

Drīz abi kapteiņi atkal devās jūrā. Marija uzdāvināja Andrejam glītu meitiņu, kuru nokristīja tāpat par Mariju. Nikolajs bija krusttēvs, bet viņa izredzētā jaunā līgava krustmāte. Svinībās nodzēra milzīgus daudzumus ruma, punša un vodkas.

Nikolaja izredzētā bija no attāla jūrmalas ciema un agrā rīta stundā pēc kristībām tie abi burū laivā devās mājup. Nikolajs stūrēja laivu, bet viņa jaunā līgava atpūtās tam blakus. Bauditais alkohols tracināja vecā jūras vilka galvu, bet meitenes skūpsti dedzināja lūpas. Jau ausa rīts, kad laiva piestāja krastā un abi svinēja kāzas divatā, bez popa svētības. Pēdējo abi saņēma rudenī, kad jaunavas vecāki rīkoja plašas viesības, kas ieilga vairākas dienas. Arī Andrejs ar Mariju bija viesu pulkā.

No baznīcas jaunlaulātie izpušķotā pajūgā devās uz kāzu namu, kad jaunā sieva pēkšņi izplūda asarās, pārmesdama Nikolajam, ka viņš esot Marijas bērna tēvs. To viņai Marija pati stāstījusi. Nikolajs svētī zvērēja, ka tas nav tiesa, taču viegli nenācās sievu pārliecināt. Tā bija satraukta, un draudēja izpalikt kāzu mielastā, kā arī stāstīt visiem cilvēkiem par Nikolaja grēku. Lai sieva nomierinātos, Nikolajs vadīja zirgus pa gariem aplinkus ceļiem un ar lielu novēlošanos sasniedza kāzu namu. Andrejs to apkampa un skūpstīja:

— „Nikolaj, tu esi man kā īsts brālis. Mēs esam sirdsdraugi un brāļi!"

Andreja un Nikolaja panākumu ceļam labpatīkās vities pret kalnu. Abi tie saņēma pagaustinājumus dienestā, dabūja izdevīgus braucienus uz okeana tvaikoņiem, šķērsojot tālas pasaules jūras līdz Austrālijai, Amerikai un Japānai. Laiku pa laikam tie atgriezās dzimtajā ciemā, kur sievas audzināja bērnus. Tā pagāja desmit gadi. Kādu dienu Marija nomira. Andrejs ar draugu Nikolaju skumīgi sekoja aizgājējas šķirstam ceļā uz kapsētu. Bēru maltīte notika Andreja mājās. Nikolajs ēda klusēdams, allaž steidzinādams ieliet šņabi sev un draugam. Bērinieki drīz izklīda un abi kapteiņi bērnu istabā nodarbojās ar gluži neparastām lietām: tie mazgāja bērnus, pabaroja tos un nolika gulēt. Andrejs uzņesa no pagraba milzīgu vīna pudeli un abi draugi klusēdami malkoja sārto dzērienu.

Tad ierunājās Andrejs: „Jau desmit gadu, kopš esmu gribējis ar tevi pārrunāt kādu lietu. Taču allaž esmu atturējies, gaidīdams, ka tu iesāksi runāt pirmais. Zinu, ka neņemsi man launā, ja vaicāšu, vai Marija ir tava meita? Sieva man to teica. Toreiz, kad atgriezos no jūras, viņa man atzinās. Man būtu vajadzējis tevi toreiz nošaut, bet to es nevarēju. Es piedevu tev un Marijai, un neesmu nevienam cilvēkam nekā teicis. Tikai šodien pirmo reizi runāju par to. Tu vari tagad man visu stāstīt." —

Nikolajs satraukts stāstīja patiesību par zināmo gadījumu pirms desmit gadiem. Viņš zvērēja, ka viņa un Marijas starpā nekas nav noticis un draugam viņš nav atvilis sievu.

Nakts bija tumša un klusa, pat jūras šalkoņa šķita mitējusies. Šinī naktī divi draugi runāja par sievieti, kuru tie šodien bija atdevuši zemes klēpim.

— „Viņa tevi ir mīlējusi", sacīja Andrejs.

— „Kopš zināmā vakara, netiku ar Mariju vairs nekad par to runājis. Tikai manā kāzu dienā iznāca domstarpības ar sievu, jo Marija tai bija sastāstījusi pilnu galvu par mūsu it kā bijušām attiecībām. Ko gan lai tas nozīmētu?"

— „Viņa tevi ir mīlējusi. Ļoti mīlējusi." —

Laiks steidzās, un atkal bija pagājuši desmit gadi. Andreja meita Marija, nu jau divdesmit gadīga jaunava, bija izaugusi skaista un savā ārienē kā ari rakstura īpašībās ļoti atgādināja māti. Abu kapteiņu dēliņus jau rotāja matu sudrabs un acu kaktiņos bija ieviesušās grumbas. Abi bija kļuvuši turīgi vīri, staigāja lepni ģērbušies

(Nobeigums 8 lpp.).

KĀ AMERIKĀŅU STUDENTI KOPĀ AR DIVIEM LATVIEŠIEM IZCĪNIJA SUDRABA MEDAĻU

No samta kastītes blāvo pretim sudraba medaļa ar uzrakstiem angļu un franču valodā: World Student Team Chess Championship, Championnat Universitaire Mondial des Echecs par Equipes, un zem tā maza plāksnīte Otrā vieta, Helsinki, 1961. Pērn amerikāņu studenti pārveda mājās zelta medaļu, līdz ar pirmo vietu, bet pašreizējos apstākļos arī sudraba medaļa blāvo ļoti cienījami. Un tā gūta pēc komandas 10 uzvarām, vienas neizšķirtas un viena zaudējuma.

Starp 13 valstu studentu komandām vairākas bija ļoti stipras, un sevišķi pastiprināta bija krievu komanda, kas uzstājās pilnīgi jaunā sastāvā. Spaskis, ar kuru Edmars Mednis bija nospēlējis neizšķirti jau pirms 6 gadiem Briselē, jauniešu pasaules meistarībā, šoreiz nebija varējis ierasties, iztrūka arī Rīgas latvietis Klovans, kas pērn bija guvis krievu komandai 7 : 1 pk. Krievu komandā bija iedalīti 3 ukraiņi un divi no tiem — Steins un Bagirovs bija tikai nesen kļuvuši par studentiem, liekot viņiem studēt fizisko kultūru. Protams, arī viņi bija augstākās klases spēlētāji, — tik lielu vērību arī Maskava piegriež šim turnīram. Neukrainis bija tikai Hodos, jo trešais „ukrainis" bija Gufelds. Komandās rezervē bija jauns spēlētājs Kuindži, kas spēja iegūt tikai 3 neizšķirtās, bet kas bija paņemts līdz, lai praktizētos uz 12. augustā paredzēto pasaules meistarības izcīņu šachā jauniešiem zem 20 gadiem.

Amerikāņus pārstāvēja Gildens, kas Helsinkos pie 6-tā galdiņa izcīnīja 2 uzvaras. Lai piedalītos studentu komandu meistaribas izcīņās, vecuma robeža noteikta ar nepilniem 27 gadiem, noteikts arī, ka spēlētājs nedrīkst būt ar zinātņu doktora grādu. Kloyanam pašlaik jau ir 26 gadi. Visjaunākie bija čechu komandas locekļi ar 17—18 gadiem, bet vēl nesen Edmars bija spēlējis studentu sacensībās ar kadu bārdainu čechu dakteri. Viņi abi ar Lombardiju bija rekordisti tādā ziņā, ka piedalījās šais turnīros jau 50-to reizi.

Amerikāņu studentu sasniegumi bija šādi: Lombardijs un Veinstīns katrs ieguva 9 : 2 pk., spēlējot 11 reizes. Pie trešā galdiņa Džimmijs Šervins spēlēja tikai 6 reizes un ar pārsteidzošu rezultātu 1½ : 4½. Starptautiskam meistaram tas nebija augsts sasniegums, tomēr jāņem vērā, ka Džimmijs nejūtas vesels un atbraukšanas dienā viņu pat Helsinkos apmeklēja ārsts (sirds vājums). Kalme spēlēja 10 reizes un ieguva 7½ : 2½ pk., divus vairāk nekā Edmars, kas spēlēja 8 reizes un ieguva 5½ : 2½ pk., vai 69%. Edmars ieņēma 2. vietu pie sava galdiņa, jo pirmo godalgu ieguva kāds anglis ar 5 : 2 punktiem.

Tā abi latvieši spēlēja 18 reizes, un viņu gūtie punkti stipri ietekmēja amerikāņu komandas stāvokli. Ja to nebūtu piemeklējušas jau zināmās grūtības, un ja uzvarētā stāvoklī būtu gūti tie punkti, uz kuriem varēja droši cerēt, nebija šaubu, ka krievi būtu sisti arī šoreiz, bet tagad tas būs jāatliek uz nāk. gadu.

Apsveicam mūsu zēnus arī ar sudrabu!

PĒC 10 GADIEM

(Pārnesums no 4. lpp.)

Atjaunotajā Pinakotekā atrodas daudzas vecmeistaru gleznas. Šķiet, ka te ir vairāk Rubensa darbu, kā jebkurā citā mūzejā. Mūzeja lepnums ir Dürera četras apustuļu gleznas dabiskā lielumā. 19. un 20. gadu simteņu gleznotāju darbi skatāmi Haus der Kunst mūzejā, iepretim namam Rūdolfa ielā, kur savā laikā atradās latviešu kultūras un politiskā citadele un kur tika izkaņoti ne mazums kaņu labā ticībā latviešu lietai.

Iespaidīga ir lielā Bavārijas statuja Terēzes pļavās, kur katru gadu notiek slavenie oktobra svētki, kam līdzīga nozīme kā latviešu pļaujas svētkiem, kas ilgst 16 dienas un kur tiek izdzerts vairāk alus kā jebkādos tautas svētkos pasaulē. Bavārieši mīl strādāt un svētdienās iet baznīcā, bet viņi mīl arī priecāties svētkos, kas ilgst nedēļām. Bavārijas dzīve rit atkal vecā un viņiem raksturīgā „gemütlichkeit" ritumā.

Heidelberga ir vienīgā Vācijas vidēja lieluma pilsēta ar vairāk kā 100.000 iedzīvotājiem, kas likteņīgi paglābās no nāvējošo bumbu posta. Vecā, romantiskā pilsēta atrodas Nekāras malā, stāvu pakalnu pakājē, bet jaunā pilsētas daļa jau ne tikai pārsviedusies pāri Nekārai, bet arī pakāpusies apkārtējos vina kalnos. Te ir vecākā Vācijas universitāte, kas dibināta 1386. gadā un ir vecas, iespaidīgas pilsdrupas pakalnā, ko apdzīvojuši vietējie valdnieki — kūrfirsti no 13. līdz 17. gadu simtenim.

Heidelbergas romantismu, ar ko tā iegājusi vēsturē, radījuši un veidojuši studenti, rakstnieki, dzejnieki un intelligence, kas pagājušā gadsimta sākumā dzīvojuši vecā universitātes pilsētā pie Nekāras. Vieta, kur romantisma un buršu gars vēl aizsniedzas līdz mūsu dienām, un kas visvairāk saista tūristu interesi, ir studentu aresta telpa, saukta karceris, vecās universitātes ēkas piektā stāvā. Vēl līdz pirmam pasaules karam Heidelbergas studentus, kā brīvus pilsoņus, par disciplināriem pārkāpumiem nevarēja sodīt policija vai pilsētas tiesa, bet gan tikai universitātes tiesa, kur vainīgais likuma pārkāpējs saņēma no 3 dienām līdz 6 nedēļām aresta. Interesanti ir izstaigāt 3 istabas un trepju telpu, kuŗu sienas no vienas vietas ir apzīmētas korporāciju krāsām, vapeņiem un cirkeļiem, un aprakstītas dzeju pantiem par profesoru netaisnību pret arestētiem. Pie sienām skatāmas zem stikla novietotas studentu fotografijas ar ko šo telpu kādreizējie iemītnieki gribējuši sevi palieko šī iemūžināt. Logi, protams, aizrestoti un koka galdi un krēsli sagriezti ar iniciāļiem un gadu skaitļiem. Vecākais uzraksts kādu izdevās saskatīt, ir no 1870. gada, lai gan studentu arests telpas pastāvējušas kopš vidusla-

VAI LAIKRAKSTU SAŅEMAT KĀRTĪGI?
Vai esat nokārtojuši abonementu?

Apkuŗu un ūdensvadu speciālists
Adolfs LAGŪNS
Tel. LE 1-6583, Toronto.

IZDARU APMETUMA DARBUS, kā arī
apmainu koka kāpnes pret cementa kāpnēm pusstundas laikā.
Zvanīt katrā laikā
RO 6-3026, Toronto

ANGLIJĀ
lūdzam mūsu abonentus abonēšanas maksas kārtot
D.V.F. GRĀMATNICA,
72 QUEENSBOROUGH, TERRACE,
LONDON, W., 2.
Tel. BAYwater 1652.
Turpat pieņem arī sludinājumus, kā arī dabūjami BEZMAKSAS PARAUGEKSEMPLĀRI.

LATVIEŠU PUĶU VEIKALS
CALLA
727 Danforth Ave., Toronto.
HO 6-9911.
BAGĀTĪGAS ZIEDU VELTES UN ZIEDU SAKĀRTOJUMI KATRAM GADĪJUMAM. ZAĻUMU UN TROPISKIE STĀDI.
TAUTISKIE IZSTRĀDĀJUMI.
PIEGĀDE MĀJĀS.

Zeltkalis A. ĶIVLENIEKS
Gatavo un labo visu, kam sakars ar rotām.
19 Pretoria Ave., Toronto 6, Ont.
HO 3-1008.
PIEPRASIET KATALOGU.

JAUNAS VEĻAS MAZGĀJAMĀS MAŠINAS $87.54
5 gadi garantija. Par šo cenu par pasūtināt līdz 25. augustam.
TELPU DZESINĀTĀJI $48.50
Portable. Mod. Nr. 400 prieks 10 x 15 pēdu istabām; pazemina temperātūru līdz 20 grādiem. Demonstrēšana mājās par brīvu. Zvaniet tel. LE 4-1659, Toronto.

SWISS CANADIAN MEAT & SAUSAGE VEIKALS,
1622 un 1148 Bloor St., W., Toronto.
Piedāvā jums visāda veida gaļas izstrādājumus, kā žāvētu gaļu, dažādu šķiņņu desas, uzkožamos, delikateses. Tāpat liela saldumu izvēle. Laipna apkalpošana. Runājam vāciski.

JAUNIZNĀKUŠĀS GRĀMATAS
Klāra Zāle — MĒNESS KOKLE, dzejoļi $2.80
Velta Sniķere — NEMITAS MINAMAIS, dzejoļi $2.80
CHESS PSYCHOLOGIST TAHL — (angliski) — šacha grāmata $3.20
SAGATAVOŠANĀ
Ed. Freimanis — DAIGĀS ROTAĻAS, noveles un stāsti $3.20
Tahl-Botviņnik — MATCH I / II ā $1.00
Dr. D. Biskaps — DZĪVES VĒJOS, atmiņu stāsti (apm. 500 lpp.) .....
ALF. KALNĀJA APGĀDS
719 W. WILLOW ST., CHICAGO, ILL., USA.

Milda's FLOWERS
Piedāvā:
Skaistākos grieztos ziedus dažādām vajadzībām.
Podu puķes un tropiskos stādus.
Keramiku, ādas un sudraba izstrādājumus, audumus.
765 THE QUEENSWAY — ETOBICOKE, ONT.
Tel. CL 5-7233.
Erta parkošana. Piegādā mājās katrā laikā Toronto pilsētā.
MILDA un MĀRTIŅŠ BĒRTULSONI.

REALTOR
BĒRZIŅŠ
Realty Limited
REAL ESTATE
INSURANCE
MORTGAGE BROKERS
NOTARY PUBLIC
Nekustamī īpašumi pārdošanā: mājas, veikali, farmas, apbūves gabali u. c.
Apdrošināšana — apdrošina auto, mājas, mēbeles, zādzības, nelaimes, slimības u. c.
Obligācijas — obligāciju un aizdevumu sagāde u. c.
Notārs — līgumi, tulkojumi, notariāli apstiprinājumi u. c.
LE. 4-8447
316 Harboard St.,
Toronto

H. Rusav
FUNERAL DIRECTOR
APBEDĪŠANAS BIROJS,
467 Sherbourne St.,
Toronto.
Tel. WA 4-1408.
Rūpīga un smalkjūtīga apbedīšanas ceremoniju izkārtošana.

3. LATVIEŠU I SVĒTKI KA

TORONTO no 1.–4. septemb

OTRDIEN, 29. augustā — *MĀKSLAS IZSTĀDE*
Atklāšana plkst. 19.45 H George ielu stūrī). Piedal un Kanadas. Izstāde atv 18.00.

SESTDIEN, 2. septembrī — *DAIĻAMATNIECIBAS IZ*
Plkst. 9.30 Sv. Andreja b ielu stūrī). Redzēsim AS darbus.
Turpat *daiļamatniecības*

SESTDIEN, 2. septembrī — *FILATELIJAS IZSTĀDE*
Plkst. 10.00 Sv. Andreja b ielu stūrī).
Izstādē piedalās 33 filate
Turpat varēs iegādāties propagandas aploksnes u kantoris. Izstāde atvērta

SESTDIEN, 2. septembrī — *TAUTAS DEJU SACENSI*
Plkst. 9.00 Central YMCA

SESTDIEN, 2. septembrī — *RAKSTNIEKU CĒLIENS*
Plkst. 11.00 Canadian Le
Savus darbus lasīs: *Elza Puriņš, Jonass Miesnieks, Ingrida Viksna un Artūrs* dušos rakstnieku parāde

SESTDIEN, 2. septembrī — *SPORTA SPĒLES*
Plkst. 11.00—15.30. Jarv & Wellesley ielu stūrī).
Vīriešu un sieviešu volej censības starp ASV un K
Ieeja: $1.00.

SESTDIEN, 2. septembrī — SVĒTKU KO
Sākums plkst. 17.00 MA 60 Carlton St.
Svētku runa
Douglas S. Harkness, K
Piedalās 36 koŗu vienīb Valstīm un Kanadas.
Virsdirienti: *Jānis Cirul Jānis Norvilis* un *Bruno*
Paredzēta tautas tērpu
Ieeja: $3.50, $3.00, $2.50

SESTDIEN, 2. septembrī — *SVĒTKU BALLE*
Divi lielāk
PALACE PIER un C Lakeshore Rd.
Spēlēs *Armanda Krūm*
Sākums plkst. 20.00. Ie

SVĒTDIEN, 3. septembrī — *JAUNDARBU KONCERT*
Plkst. 10.00 Lansdowne ielu stūrī).
Programmā paredzēti vi konkursā godalgotie darī zīcijas, jauktā koŗa *„Dai P. Geistauta*, baritons, *T.* flauta, *Dz. Treimaņa*, če *J. Bogdanova - Nāruna* u
Ieeja $2.

PIRMDIEN, 4. septembrī — *TAUTAS DEJU LIELUZ*
SVĒTDIEN, 3. septembrī Bloor St. (pie Bedford ie
Pieteiktas 15 deju kopa Argentīnas un Kanadas.
Dejas pavadīs pūtēju or V. Svennes vadībā.
Ieeja $2.50 un $1.50; jauniešu

TEATRA IZRADE
3. septembrī, pl.. 17.00 Lansdowne ielu stūrī).
Annas Brigaderes pasak *Karalis Brusubārda*".
Lugu sagatavojusi *Em. — Edg. Krūmiņš.*
Ieeja: $2.50, $2.00 un $1.5

SVĒTKU ATVADAS
Plkst. 11.00—18.00 „SIL
No Dziesmu svētkiem latviešu vasaras ciematā giem, dejot pie ragu mūz bas un uzvedumus. Atsp
Ieeja: $1.00; bērnier

Dziesma latvjus vieno, dziesma tautu ceļ.

DZIESMU SVĒTKU
Sv. Andreja baznīcā (Ja
BIĻETES visiem sarikojum ņemamas Toronto puķu „VENUS", vai pa pastu: 3 komiteja, 47 Keystone Ave
Pieprasījuma veidlapas bij būjamas visos latviešu cen
BIĻETES uz Svētku konc Leaf Gardens, 60 Carlton S bet sākot ar 14. augustu ar

3. LATVIEŠU RĪCIE

CIET PASI SAVUS IPAŠUMUS!

- GREENWOOD: 6 istabu du-
moderna virtuve, eļļas apkure,
cena $11.500,-, iemaksa $1.000,-
adú obligācijām.

IEKIEM UZ 3 GADIEM UZ
LĀ IZVĒLĒ VISĀ PILSETĀ.

KOPĀ AR DIVIEM RABA MEDAĻU

Pro- tākās u vē- šim tikai bija bija s spē- s, bet prak- edzēto u ša- diem. Gil- ā gal- i pie- meis- obeža adiem, is ne- oktora jau ir čechu 18 ga- s bija bās ar ri. Vi- rekor- dalījās zi. sniegu- ijs un

Veinstīns katrs ieguva 9 : 2 pk., spēlējot 11 reizes. Pie trešā galdiņa Džimmijs Servins spēlēja tikai 6 reizes un ar pārsteidzošu rezultātu 1½ : 4½. Starptautiskam meistaram tas nebija augsts sasniegums, tomēr jāņem vērā, ka Džimmijs nejūtas vesels un atbraukšanas dienā viņu pat Helsinkos apmeklēja ārsts (sirds vājums). Kalme spēlēja 10 reizes un ieguva 7½ : 2½ pk., divus vairāk nekā Edmars, kas spēlēja 8 reizes un ieguva 5½ : 2½ pk., vai 69%. Edmars ieņēma 2. vietu pie sava galdiņa, jo pirmo godalgu ieguva kāds anglis ar 5 : 2 punktiem.

Tā abi latvieši spēlēja 18 reizes, un viņu gūtie punkti stipri ietekmēja amerikāņu komandas stāvokli. Ja to nebūtu piemeklējušas jau zināmās grūtības, un ja uzvarētā stāvoklī būtu gūti tie punkti, uz kuriem varēja droši cerēt, nebija šaubu, ka krievi būtu sisti arī šoreiz, bet tagad tas būs jāatliek uz nāk. gadu.

Apsveicam mūsu zēnus arī ar sudrabu!

VAI LAIKRAKSTU SAŅEMAT KĀRTĪGI?
Vai esat nokārtojuši abonementu?

Apkuŗu un ūdensvadu speciālists
Adolfs LAGŪNS
Tel. LE 1-6583, Toronto.

IZDARU APMETUMA DARBUS, kā arī
apmainu koka kāpnes pret cementa kāpnēm
pusstundas laikā.
Zvanīt katrā laikā
RO 6-3026, Toronto

ANGLIJĀ
lūdzam mūsu abonentus abonēšanas maksas kārtot
D.V.F. GRĀMATNĪCA,
72 QUEENSBOROUGH, TERRACE,
LONDON, W., 2.
Tel. BAYwater 1652.
Turpat pieņem arī sludinājumus, kā arī dabūjami BEZMAKSAS PARAUGEKSEMPLĀRI.

la's FLOWERS
Piedāvā:
● Skaistākos grieztos ziedus dažādām vajadzībām.
● Podu puķes un tropiskos stādus.
amiku, ādas un sudraba izstrādājumus.
dumus.
NSWAY — ETOBICOKE, ONT.
el. CL 5-7233.
gādā mājās katrā laikā Toronto pilsētā.
A un MĀRTIŅŠ BĒRTULSONI.

H. Rosav
FUNERAL DIRECTOR
APBEDIŠANAS BIROJS,
467 Sherbourne St.,
Toronto.
Tel. WA 4-1408.
Rūpīga un smalkjūtīga apbedīšanas ceremoniju izkārtošana.

3. LATVIEŠU DZIESMU SVĒTKI KANADĀ

TORONTO no 1.–4. septembrim 1961. gadā

OTRDIEN, 29. augustā — *MĀKSLAS IZSTĀDE*
Atklāšana plkst. 19.45 Public Library College & St. George ielu stūrī). Piedalās gleznotāji no ASV, Eiropas un Kanadas. Izstāde atvērta līdz 3. septembrim plkst. 18.00. Ieeja brīva.

SESTDIEN, 2. septembrī — *DAIĻAMATNIECĪBAS IZSTĀDE*
Plkst. 9.30 Sv. Andreja baznīcas zālē (Jarvis & Carlton ielu stūrī). Redzēsim ASV un Kanadas daiļamatnieku darbus.
Turpat *daiļamatniecības tirdziņš.* Ieeja brīva.

SESTDIEN, 2. septembrī — *FILATELIJAS IZSTĀDE*
Plkst. 10.00 Sv. Andreja baznīcas zālē (Jarvis & Carlton ielu stūrī).
Izstādē piedalās 33 filatelisti no visas brīvās pasaules.
Turpat varēs iegādāties 3. Latviešu Dziesmu svētku propagandas aploksnes un markas; darbosies arī pasta kantoris. Izstāde atvērta no 2.—4. septembrim.

SESTDIEN, 2. septembrī — *TAUTAS DEJU SACENSĪBAS*
Plkst. 9.00 Central YMCA, 40 College St.
Ieeja pret ziedojumiem.

SESTDIEN, 2. septembrī — *RAKSTNIEKU CĒLIENS*
Plkst. 11.00 Canadian Legion Hall, 22 College St.
Savus darbus lasīs: *Elza Ķezbere, Zenta Liepa, Hugo Puriņš, Jonass Miesnieks, Ģirts Salnais, Velta Toma, Ingrida Viksna un Artūrs Voitkus.* Sekos pārējo ieradušos rakstnieku parāde. Ieeja: $1.50, un $1.00.

SESTDIEN, 2. septembrī — *SPORTA SPĒLES*
Plkst. 11.00—15.30. Jarvis Collegiate Institute (Jarvis & Wellesley ielu stūrī).
Viriešu un sieviešu volejbola un viriešu basketbola sacensības starp ASV un Kanadas izlases vienībām.
Ieeja: $1.00. Bērniem līdz 16 gadiem $0.25

SESTDIEN, 2. septembrī — SVĒTKU KONCERTS
Sākums plkst. 17.00 MAPLE LEAF GARDENS, 60 Carlton St.
Svētku runa
Douglas S. Harkness, Kanadas aizsardzības ministrs.
Piedalās 36 koŗu vienības ar 1379 dziedātājiem no Sav. Valstīm un Kanadas.
Virsdirienti: *Jānis Cīrulis, Arnolds Kalnājs, Jānis Norvilis* un *Bruno Skulte.*
Paredzēta tautas tērpu un koŗu godalgošana.
Ieeja: $3.50, $3.00, $2.50, $2.00 un $1.50.

SESTDIEN, 2. septembrī — *SVĒTKU BALLE*
Divi lielākajās deju zālēs
PALACE PIER un CLUB KINGSWAY, SWANSEE.
Lakeshore Rd. 100 Queensway
Spēlēs *Armanda Krūmkoka* un *Femenettes* (dāmu) orķestri.
Sākums plkst. 20.00. Ieeja, ieskaitot galdiņu, — $2.50.

SVĒTDIEN, 3. septembrī — *JAUNDARBU KONCERTS*
Plkst. 10.00 Lansdowne Theatre (Bloor & Lansdowne ielu stūrī).
Programmā paredzēti visi dziesmu svētku jaundarbu konkursā godalgotie darbi, kā arī citas jaunas kompozīcijas, jauktā koŗa *„Daina"*, dubultkvarteta *„Kalvis"*, *P. Geistauta*, baritons, *T. Ķeniņa*, klavieres, *A. Šturma*, flauta, *Dz. Treimaņa*, čello, izpildījumā. Pie klavierēm *J. Bogdanova - Nāruna* un *V. Leinvebere - Langenfelde.*
Ieeja $2.50 un $1.50; bērniem puscena.

TAUTAS DEJU LIELUZVEDUMS
SVĒTDIEN, 3. septembrī, plkst. 13.30 Varsity Arena Bloor St. (pie Bedford ielas).
Pieteiktas 15 deju kopas ar 250 dejotājiem no ASV, Argentīnas un Kanadas.
Dejas pavadīs pūtēju orķestris un sieviešu ansamblis V. Svennes vadībā.
Ieeja $2.50 un $1.50; bērniem līdz 16 gadiem $0.50; jauniešu grupām puscenas visās vietās.

TEĀTRA IZRĀDE
3. septembrī, plkst. 17.00 Lansdowne Theatre (Bloor & Lansdowne ielu stūrī).
Annas Brigaderes pasaku luga *„Princese Gundega un Karalis Brusubārda".*
Lugu sagatavojusi *Em. Kalniņa - Znotiņa.* Dekorātors — *Edg. Krūmiņš.*
Ieeja: $2.50, $2.00 un $1.50, bērniem līdz 16 g. puscenas.

PIRMDIEN, 4. septembrī — *SVĒTKU ATVADAS*
Plkst. 11.00—18.00 „SIDRABENĒ".
No Dziesmu svētkiem mājās braucot, šai skaistajā latviešu vasaras ciematā vēlreiz varēsiet tikties ar draugiem, dejot pie ragu mūzikas un vērot jautras sacensības un uzvedumus. Atspirdzinājumi.
Ieeja: $1.00; bērniem līdz 16 gadiem ieeja brīva.

DZIESMU SVĒTKU INFORMĀCIJAS BIROJS,
Sv. Andreja baznīcā (Jarvis & Carlton). Tel. WA 4-1563.

BIĻETES visiem sarīkojumiem, izņemot Svētku koncertu, saņemamas Toronto puķu veikalos „CALLA", „LOTUS" un „VENUS", vai pa pastu: 3. Latviešu Dziesmu svētku rīcības komiteja, 47 Keystone Avenue, Toronto 13, Ontario, Canada.

Pieprasījuma veidlapas biļešu pasūtināšanai pa pastu jau dabūjamas visos latviešu centros, organizācijās un pie koŗiem.

BIĻETES uz Svētku koncertu dabūjamas pa pastu no Maple Leaf Gardens, 60 Carlton Street, Toronto, Ontario, Canada, bet sākot ar 14. augustu arī uz vietas no Maple Leaf Gardens kases.

Dziesma latvjus vieno, dziesma tautu ceļ.

3. LATVIEŠU DZIESMU SVĒTKU KANADĀ RĪCĪBAS KOMITEJA.

NOTARS
OSKARS PERRO
pieņem klientus katrā laikā, iepriekš pieteicoties pa tālr. LE 5-5555, Toronto.

Steidzīgi vajadzīgi
DRĒBNIEKI
sezonas darbam,
Iespējams darbs arī visu gadu.
Labs atalgojums.
Rakstīt:
J. BĒRZIŅŠ,
ST. ANDREWS, N. B.,
P. O. BOX 344, TEL. 183

J. KREIĻA
FOTO STUDIJA
izdara uzņēmumus iekš- un ārpus studijas, izgatavo bildes pasēm, apliecībām, kā arī pārfotografē un palielina dokumentus un bildes. Amatieru filmas attīsta un kopē. Uzņēmumus lūdz iepriekš pieteikt.
HO 6-3800, 445 Pape Ave.

Danforth - Pape rajonā
IZDODAMS
glīts dzīvoklis — 2 istabas un virtuve (II stāvā).
Zvanīt HO 6-7521, Toronto.
Satiksme. Veikali.

IZĪRĒJAMAS
2 istabas un virtuve II stāvā, 39 PLAYTER BLVD., 5 min. gājienā līdz Danforth ielu dzelzceļam.
Zvanīt HO 5-6505 vai HO 1-2679, Toronto.

ARTURS ZUTIS, B. A.
ADVOKĀTS & NOTĀRS
133 RICHMOND ST., W.,
TORONTO 1, ONTARIO.
Atvaļinājumā no 29 jūlija līdz 13. augustam.
EM 6-8996 (darbā).
RO 6-8354 (mājā).

Pilsētas rietumos
IZĪRĒJAMA
glīta, mēbelēta istaba.
Zvanīt LE 1-5193, Toronto.

GRĪDU — GRIESTU — SIENU
TILES
LINOLEJI — TEPIĶI — KRĀSAS
Bezmaksas piegāde un aprēķini. Informācija latviešu valodā.
ASPHALT SERVICES LTD.,
702 WESTON RD.
RO 9-4734 TORONTO RO 9-4154

WASAGA BEACH — ROSEBUD COTTAGES
LATVIEŠU PASĀKUMS ATVERTS VASARNIEKIEM
2 un 3 istabu kabīnes un atsevišķas istabas izīrējam nedēļu nogalēm un nedēļām. Ēdienu pašgatavošana. Lieliska atpūtas vieta: peldēšanās - makšķerēšana. Reģistrējieties laikus jūsu atvaļinājumam! ☆ Brva laipna lietošana. ☆ I e l ū d z J. BAJĀRS — ROSEBUD COTTAGES, Moseley Street (tuvu FINA benzīna stacijai).

DAŽĀDAS KRĀSU FILMAS
ATTĪSTĪŠANAI UN KOPĒŠANAI.
ĀTRA UN PIRMKLASĪGA APDARE DAŽĀDOS LIELUMOS.
PIEŅEM:
DV. GRĀMATNĪCA, 123 HURON ST., TORONTO 2-B,
Darba laiks no pl. 9—5, sestdienās no pl. 9—1 dienā.

MĀKSLAS SALONS
CREST FLORISTS
567 Mt. Pleasant Rd. — blakus Crest teātrim, Toronto.
Piedāvā:
● Visskaistākos un vissvalgākos ziedus — grieztus, ziedu sakārtojumus un tropiskus stādus.
Pasūtinājumus pieņem pa tālruni
HU 7-0491.
Pāri ziediem lielā izvēlē
LATVJU GLEZNOTĀJU ORIĢINĀLDARBI
nesaistošai apskatei un iegādei pēc vēlēšanās

● Nekustamu īpašumu aģentūra
● Reģistrēts obligāciju birojs.
Alfrēds STIKUTS
Toronto Real Estate Board biedrs.
Pakalpojam visā Metro Toronto pilsētā un tās apkārtnē.
Alberts UZĀNS HO 5-2892
Ralph LUCCETTA RU 7-9947
Lita STIKUTS HU 1-7103
BIROJS HU 1-0431
189 Balliol St., Toronto 7.

Kur pēkšņi izgaisa tavas skumjas?
Kas tevi iepriecināja?
Es ziedu uzlūkoju . . .
SVEICIET AR ZIEDIEM!
802 Bathurst ielā, pie Bloor ielas, tel.: LE 3-3884, Toronto.
KANADAS DAIĻAMATNIEKU SAVIENIBAS SALONS.
LOTUS

AUSTRA ŠMITS
DĀMU FRIZIERSALONS
737 Bloor St., W., pie Grace, Toronto. LE 5-6792.

A. EGLĪTIS —
RADIO un TELEVĪZIJAS veikals - darbnīca
Ierīko TV antenas. Atvērts līdz pl. 8 v., sestdienās līdz pl. 6 v.
● IZĪRĒ TV par $8,- MĒNESĪ. ●
161A Roncesvalles Ave., Toronto. Tel LE 7-1401

ZIGFRĪDS ART POTTERY
ZIGFRĪDS JURŠEVSKIS
KERAMIKAS DARBNĪCA - SALONS
1425A BLOOR ST., W., TORONTO. TEL. LE 6-8183
viena tramvaja pietura rietumos no Lansdowne.
Piedāvā LATVISKU, MODERNU KERAMIKU un citus LIETIŠĶAS MĀKSLAS IZSTRĀDĀJUMUS.
● Turpat dabūjami BILŽU LOGĀTI. ●

LATVIJAS AMERIKĀ
MODERNĀ
SPIESTUVE
TORONTO
PIEŅEM VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBU PASŪTINĀJUMUS:
● LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES,
● VIZĪTKARTES,
● DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBĀM,
● KONCERTU PROGRAMMAS,
● SARĪKOJUMU BIĻETES,
● PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS,
● GRĀMATAS un ŽURNĀLUS,
● VESTUĻU VEIDLAPAS, APLOKSNES u. c.
PASŪTINĀJUMUS PIEŅEM:
LA BIROJĀ, 123 HURON IELĀ, TORONTO, 2-B, ONT., CANADA. TEL.: EM 8-0792.
● *Pasūtinājumus lūdzam nodot laikus.*

DODOTIES ATVAĻINĀJUMĀ,
apskatieties
DV GRĀMATNĪCĀ
pēc
LABAS GRĀMATAS

A. Dziļuma — **NOKALTIS ZARS** — romāns	$3.20
K. Ķezbera — **MAINAS HERCOGISTE** — romāns	$3.60
J. Ziemeļnieka — **KOPOTI STĀSTI**	$4.50
T. Zeltiņa — **DRUPU REPUBLIKA** — romāns	$5.20
KALEVALA — Somu tautas eps	$8.40
V. Toma — **MŪŽĪGĀ SPĒLE** — dzejas	$2.95
Māc. A. Ozols **STĀSTI PAR JĒZU**	0.90
Māc. A. Ozols **TICĪBAS MĀCĪBA**, 3.—4. kl.	1.50
Aspazijas autobiografija **ZILA DEBESS ZELTA MĀKOŅI**	$6.80
J. Ezergailis — **ANDRIEVS NIEDRA**	$4.80
L. Pērļupe — **ZAĻOJOSAIS ZARS** — romāns	$3.60
T. Vesoss **MELNIE ZIRGI** — romāns	$3.60
K. Zariņš — **KAUGURIESI** — romāns	$4.00
MAZAIS KATECHISMS	$0.50
Anšl. Eglītis — **MALACHITA DIEVS**, romāns	$4.50
A. Simsone — **ATMIŅAS**, atmiņas	$4.00
Klāra Zāle — **MĒNESS KOKLE** — dzejoļi	$2.80
Velta Sniķere — **NEMITAS MINAMAIS** — dzejoļi	$2.80
TEODORS REITERS UN VIŅA KOŖI — J. Rudziša redakcijā	$6.00
Prof. P. Jurēvičs — **KULTŪRAS SEJAS** — esejas	$5.75
S. Lazdiņš — **SADEGUSIE SPĀRNI** — romāns	$3.60
H. Kreicers — **CEĻI UN GĀJĒJI** — atmiņas	$6.50

123 Huron Street, Toronto 2-B, Ontario.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ,
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ
līdz ..... uz ..... mēnešiem uz šādu adresi:
Adrese: .....
Mr., Mrs., Miss .....
Pievienoju Money Order, čeku vai skaidrā naudā $ .....
..... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot).
Paraksts .....

Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn. $8.50 par 6 mēn., $ 16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanagi, 123 Huron St. Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lāce, 103 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

A. E. LE PAGE
LIMITED REALTORS
MEMBER TORONTO REAL ESTATE BOARD
Pārstāvis Konst. KĀRKLIŅŠ
982 DANFORTH AVE., TORONTO.
Birojā: HO 5-7527. Mājās: HO 6-5024.

ĪPAŠUMI UN VEIKALI VISOS PILSĒTAS RAJONOS.

O'CONNOR - VICTORIA PARK: 6 istabu atsevišķa dubultķieģeļu māja, ar privātu iebraucamo ceļu un piebūvētu garāžu, eļļas apkure, 2 modernas virtuves, vannas istaba. Iemaksa $ 1.500.-.

DANFORTH - BROADVIEW: 8 dzīvokļu atsevišķs dubultķieģeļu nams, ūdens - eļļas apkure, privāts iebraucamais ceļš, 5 garāžas un parkošana. Gada ienākumi $ 9.300.-. Izmaksāts īpašums. Iemaksa $ 15.000.-.

DANFORTH - PAPE: 7 istabu dubultķieģeļu māja ar eļļas apkuri, 2 modernas virtuves, viena 3-daļīga un otra 2-daļīga vannas istaba, plats iebraucamais ceļš, 3 garāžas, un moderns 3 istabu bungalovs ar eļļas apkuri, 3 garāžām. Abas šīs mājas pārdod kā vienu īpašumu. Īpašumam aizmugurē ir 35 x 17 pēdas liela darbnīca. Izd. pirk. Cena $24.000.-.

Sagādājam iztrūkstošo naudu iemaksām par zemiem procentiem.

KĀ TITOVU SAGAIDĪJA MASKAVĀ

Milzīga bučošanās lidlaukā un pie Ļeņina mauzoleja.

Maskavā, 9. augustā. Nepārredzams ļaužu pulks un augstākie padomju funkcionāri ar premjēru N. Hruščevu priekšgalā sagaidīja lidlaukā ierodamies dienas varoni — kosmonautu H. Titovu, kurš atlidoja no Saratovas.

Apsveikšanas runā Hruščevs uzsvēra, ka nav tālu bridis, kad cilvēki lidos ne tikai uz mēnesi, bet arī citam planētām.

Titova lidmašīna, četru džetu reaktīvā, parādījās pie apvāršņa pikst. 12.55 (pēc Maskavas laika). Sagaidītāju pūlis sāviņoja un kliedz urrā, kad majors Titovs parādās lidmašinas durvīs un kāpj lejā, lēni sperdams soļus pa viņam izkārtā sarkano tepiķi, dodas uz tribīni, kur novietojusies visa Maskavas hierarchija. Titovs, tērpies pilnā padomju gaisa flotes majora uniformā, sveicina Hruščevu un vadošo tam formālu ziņojumu par sava lidojuma panākumiem. Hruščevs apskauj kosmonautu un to trīs reizes sirsnīgi nobučo. To pašu dara arī Ņina Hruščeva. Tad, klātesošiem gavilējot, Titovs apskauj un noskūpsta savu sievu Tamaru, kuras acīs prieka asaras. Tad Titovu pāris kopā ar Ņikitu un Ņinu Hruščeviem sēžas vaļējā automobilī un pa ļaužu pārpildītām ielām lēni dodas uz Sarkano laukumu. Helikopteri pavada braucienu, kaisīdami skrejlapas ar Titova attēlu. Gaisā lido neskaitāmi krāsaini baloni ar sveicieniem padomju kosmonautam. Publika no ielas malām sviež automobilī ziedus.

Padomju kosmonauts majors H. Titovs telefona sarunā ar savu „bosu" — Hruščevu pēc sekmīgi veikta lidojuma pasaules telpā un nolaišanās Saratovas apkārtnē.

Pie Ļeņina mauzoleja atkal turpinājās skūpstīšanās. Tur bija Titova māte, tērpusies vienkāršajās krievu zemnieces drēbēs, tur pirmais kosmonauts Jurijs Gagarins un daudz citu sveicēju.

Savā uzrunā majors Titovs pastāstīja, ka lidojums noritējis bez jebkādiem traucējumiem, un arī nolaišanās izdarīta iepriekš paredzētā vietā. Viņš arī teica, ka lidojuma laikā juties lieliski, un 25 stundu rinķojumā orbitā ap zemi tā veselība nekādi nav nelabvēlīgi ietekmēta.

Vakarā Kremlī notika mielasts par godu majoram H. Titovam. Savā runā premjērs N. Hruščevs pieskārās Vācijas jautājumam, draudēdams Ādenaueram ar vācu tautas pilnīgu iznīcināšanu, ja viņš uzdrīkstētos mēģināt Vācijas apvienošanu varas līdzekļiem. Padomju Savienībai esot pietiekami daudz bumbu, lai kara gadījumā Vāciju sagrautu putekļos.

— „Pašreizējos apstākļos par karu varētu runāt vienīgi mēneššērdzīgais, taču es negribētu noliegt, ka tādi mēneššērdzīgie eksistē", piezīmēja Hruščevs, lielīdamies, ka krievu arsenālos atrodoties 100.000.000 tonnu TNT bumbu, kuras esot piecas reizes spēcīgākas par amerikāņu rīcībā esošām. Taču Pad. Savienība gribot dzīvot mierā un saticībā ar visām valstīm un tautām, bet ja tai kāds mēģinātu uzbrukt, viņa atbildēšot ar visiem rīcībā esošiem militāriem līdzekļiem.

ZIŅAS ĪSUMĀ

● Tunisijas ārlietu ministram Mokkademam viesojoties Maskavā, Padomju Savienības ministru prezidents Hruščevs paziņoja, ka viņa valsts sniegs Tunisijai visu nepieciešamo palīdzību, lai padzītu franču. „Sākumā gan," paskaidroja Mokkadems, „palīdzība būs tikai diplomātiskā laukā un vēlāk — atkarībā no Tunisijas nepieciešamībām." Šeit gan jāpiezīmē, ka Padomju Savienība jau paguvusi iespiesties arī Tunisijas saimniecībā, piešķirot pēdējai 28 milj. dolaru aizdevumu.

● Pēc ilgākas klusēšanas ar savu parastiem niķiem atkal uzstājusies padomju aviācija, nogāžot kādu Persijas transportlidmašīnu. Tā atradusies ceļā no Beirutas uz Teheranu, zaudējusi radio kontaktu ar Teheranu, ko izmantojuši krievi, ieslēdzoties uz lidmašīnas radio viļņiem, un to novadot no kursa pāri padomju robežai. Pēc krievu iznīcinātāju uzbrukuma, sašautai persiešu transportlidmašīnai tomēr laimīgi izdevies nosēsties Persijas territorijā, Kaspijas jūras piekrastē.

● Nepārtraukto Ziemeļvietnamas komūnistu partizānu un tagad pat aviācijas uzbrukumu rezultātā, Dienvidvietnamas valdība izsludinājusi daļēju mobilizāciju. Kara dienestā nekavējoši iesauks visus spējīgos vīriešus vecumā no 25—33 gadiem.

● Vadību nule kā mainījusi Savienoto Valstu kara flote, ko Vašingtona, neraugoties uz Padomju Savienības apgalvojumiem par vispāreju pārākumu, vēl vienmēr uzskata par spēcīgāko pasaulē, atomzemūdenes ieskaitot. No flotes virpavēlnieka amata atkāpies 59 gadu vecais admirālis Bērnss un viņa vietā nāk līdzšinējais amerikāņu Vidus jūras sestās flotes komandieris, 54 gadu vecais admirālis Andersons.

● Viesodamies Vašingtonā, Nacionālistu Ķīnas ministru prezidents Čengs atkārtoti brīdināja Sav. Valstis, ka visiem spēkiem pretosies komūnistu Ārējās Mongolijas uzņemšanai Apvienotās Nācijās. Nacionālistu Ķīnai kā vienai no drošības padomes pieciem pastāvīgiem biedriem, šai padomē ir veto tiesības, kas tai ļauj vairākuma lēmumu pārbalsot. Sav. Valstis bija iecerējušas atbalstīt ārējās Mongolijas uzņemšanu, lai ar savu nostāju piespiestu Padomju Savienību akceptēt jauno Afrikas republiku Mauritāniju. Ar sadu rīcību Vašingtona gribēja izpelnīties jauno Afrikas valstu simpatijas.

● Austrumvācijas komūnistiem, kuriem krievi vēl nav devuši atļauju Austrumberlīni no Rietumberlīnes izolēt pilnīgi, nekādi neizdodas apturēt ikdieniškos bēgļu plūdus pāri robežai. Sakarā ar gandrīz tikpat ikdieniškiem Chruščeva draudiem Berlīnes un Austrumvācijas miera līguma jautājumā, uz Rietumberlīni kaitu dienu pārbēg vairāk kā tūkstoš vāciešu — augstākais skaits kopš 1953. gada sacelšanās. Kopš 2. pasaules kara pārbēgušo skaits jau pārsniedz 4 milj. cilvēku, kas iesitis neaizpildāmu robu visās Austrumvācijas dzīves nozarēs. Jo sevišķi tādēļ, ka bēgļu lielākā daļa ir jaunāka gada gājuma cilvēki.

Franču kinozvaigzne Brigita Bardo pašlaik uzturas Romā, kur režisora Lui Malles vadībā uzņem jaunu filmu. Protams, ka BB uz katra soļa seko fotografi. Pirmās pāris dienās Brigita vēlīgi lāvās fotografēties, bet tad devās uz Spoleto atpūtas vietu un vēlējās, lai to atstāj mierā. Bet to, acīmredzot, nesaprata fotografi. No plūdmales, kur B. Malles sabiedrībā saulojās, viņa bija spiesta glābties laivā. Vienam no neatlaidīgajiem „bildīšu" taisītājiem arī izdevās ielēkt tajā. Tas Brigitu satracināja. Viņa paķēra tā foto kameru un ielēca ezerā. Par to fotografs Brigitai atmaksāja ar dūres sitienu aci. Kliedzošo Brigitu Malle aizveda pie komponista Džan Karlo Menoti, kas arī dzīvo Spoleto mierīgā klusā vietā. Tur starp asarām un ledus kompresēm Brigita turpinājusi pieprasīt, lai viņu uz vietas vedot uz lidostu, jo gribot tūliņ doties atpakaļ uz Parizi.

KASTRO DĀVINA PUĶES

Lidmašīna ar 82 pasažieriem un apkalpi atgriežas Miami

Miami. Trešdienas vakarā šeit nolaidās Pan American DC 8 džeta lidmašīna, kura 11 stundas bija kavējusies ceļā no Meksikas, jo karstasinīgs francūzis Alberts Charles Cadou, kāda Ņujorkas restorāna kalpotājs, bija ar revolveri rokās apdraudējis pilotu, piespiesdams to lidot uz Havanu.

Kubas premjērs Kastro, uzzinājis par modernā gaisa pirāta rīcību, bija personīgi iejaucies lietā, pavēlēdams apcietināt bandītu un paturēt to Havanā, bet lidmašīnas personālam un pasažieriem atļaudams atgriezties Savienotajās Valstīs.

Kastro bija visus apdāvinājis puķēm „atmiņai no neparedzētā apmeklējuma Kubā".

Lidmašīnas pasažieru starpā bija arī Kolumbijas ārlietu ministrs Julio Cesar Turbay Ayala. To uzzinājis, lidlaukā ieradās Kubas ārlietu ministrs Rauls Roa, kurš steigā ielūdza savu Kolumbijas kolēģu pusdienās kādā Havanas viesnīcā.

Dzēts pa to laiku gaidīja lidlaukā trīs un pus stundas, pēc kam pacēlās atpakaļlidojumam uz Miami.

Pasažieri stāsta, ka Kubas milicija izrādījusi tiem sevišķu laipnību un uzmanību, kā arī rūpējusies par pacienāšanu, ēdieniem un dzērieniem.

Havanā. Premjēra Fidela Kastro ienaidnieki ceturtdienas rītā mēģināja nolaupīt kādu Kubas pasažieru lidmašīnu, nošaujot pilotu. Lidmašīnas mechanikis veikli ricībā savaldīja bandītus — vienu sievieti un trīs vīriešus, bet otrs pilots veikli nomanevrēja gaisa putnu ar 48 pasažieriem kādā cukurniedru plantācijā.

Kubas milicija visus gaisa pirātus apcietināja un nogādāja cietumā, Havanā.

GIZENGA NOLIKVIDĒJIES

Leopoldvillē. Pagājušā gada rudenī Kongo Orientālās provinces galvas pilsētā nodibinātā Gizengas komūnistu valdība beigusi eksistēt. Gizenga, ko atbalstīja visa komūnistu pasaule, pat to atzīstot par legālo Kongo republikas valdību, sastādījās ļoti drīz pēc tam, kad Leopoldvillē toreiz pulkvedis Mobutu gāza Lumumbas režīmu. Cik var spriest no pašreizējiem notikumiem Kongo, tad Gizenga nolikvidējies labprātīgi, un Orientālā province piesliesies jaundibinātai Kongo valdībai Leopoldvillē.

SIRDSDRAUGI

(Pārnesums no 6. lpp.)

un baudīja ciema ļaužu nedalītu cieņu un simpatijas, kad atgriezās mājās no tālienes.

Nikolajs jau sešus mēnešus bija ceļā ar kviešu kravu uz tālajiem Austrumiem, kad to sasniedza Andreja telegramma, ka cienmā izplatījusies choleras sērga, aizraudama kapā viņa sievu un bērnus.

Trīs mēnešu vajadzēja atpakaļbraucienam, un šinī laikā Nikolajam vajadzēja samierināties ar apziņu, ka mājās to vairs neapsveiks sievas skāvieni un bērnu čalas. Istabas būs klusas un cienas kailas, un neviens nevēdīnās pakaļ lakatiņu, kad kuģis atkal atrausies no dzimtā krasta.

Bija vēls vakars, kad Nikolajs iznāpa malā.

Gurdiem soļiem kapteinis tuvojās mājai. Jau pa gabalu tam steidzās pretim Andreja meita Marija priecīgi iesaukdamās —: „Tēvoc Koļa, vai tas esi tu?" Čalodama meitene stāstīja, ka abas ar Nikolaja bērnu aukli uzposušas māju, gaidīdamas tālo viesi.

— „Vai tevi tēvs sūtīja visu to darīt?", vaicāja Nikolajs.

— „Nē, es atnācu pati. Es paklūšu pie tevis, tēvoc Koļa!" —

Nikolajs neatbildēja, tikai nokūpstīja Mariju uz pieres un sēdās pie galda, uz kura jau šņāca samovars, pildīdams telpu ar smaržīgu, kairinošu Ķīnas tējas smaku.

Pēc vakariņām kapteinis devās pie miera, ērti izstiepdamies tukšajā laulības gultā. Marija sev gultas vietu bija iekārtojusi bijušajā bērnu istabā. Pēc brīža tā, sveci rokā, ienāca pie Nikolaja, apsēzdamās uz gultas malas.

— „Tēvoc Koļa, tēvs... Māte man vēl pirms savas nāves atzinās, ka tu esi mans tēvs. Viņa lūdza par to nevienam cilvēkam nestāstīt un piekodināja tevi visu mūžu mīlēt un cienīt kā tēvu. Man bija desmit gadu, kad māte to stāstīja, un es ar ilgošanos gaidīju pilngadības dienu, kad varēšu tev noslēpumu atklāt. Tagad šis laiks ir pienācis."

Vecais jūras vilks bija vīrs, kurš ciena skaidru domāšanu un lietas sauc īstā vārdā. Bet šinī naktī, kad viņš bija atgriezies tukšajās sienās, no kurienes nāve aizrāvusi visus viņa tuviniekus un dzirdēja atkal to pašu, ko bija satraukumā klausījies savā kāzu dienā, tāpat vēlāk uztvēris no drauga Andreja mutes — Nikolaju pārņēma šaubas. Vai tiešām viņš ir drošs par patiesību? Vai nevar būt tā, ka patiesība izrādās meli?

Viņš tēviški uzlika roku Marijas plecam un raudāja. Un bija tik labi izraudāt skumjas un vientulības smagumu apziņā, ka pasaulē ir vismaz viens cilvēks, kurš jūtas tev tuvs, kaut arī patiesība sajaukta ar meliem. Bet negribējās vecajam vīram strīdēties par pagātni, vēlreiz cilāt bijušās dienas un izskaidrot patiesību. Marija tiecīga, ka ir viņa meita. Māte tai bija tā teikusi. Kādēļ laupīt Marijai viņas ticību un stāstīt, ka māte runājusi nepatiesību?

Vējš pūš no jūras. Dažreiz viņš dzen kāpu smiltis uz jūru. Par cilvēkiem un to dzīvēm mēdz dažreiz apgalvot, ka tie esot vienkārši, taču to nevar vienmēr teikt.

SPORTS

SPORTA SACENSĪBAS

Šestdien, 19. augustā, Sidrabenē, vīriešu basketbolā, uz paplašinātā un uzlabotā laukuma sacentīsies Toronto latviešu sporta kluba un latv YMCA's komandas. Vīriešu un sieviešu volejbola spēlēs sacentīsies Toronto sporta klubs un Hamiltonas Spartas izlases. Būs arī tenisa demonstrējumi uz jaunā tenisa laukuma. Sacensību sākums pl. 3.00 p.p. Vakarā sporta balle.

Svētdien, 20. augustā, pl. 10 rītā Sidrabenē sporta svētki un Kanadas latviešu jaunatnes meistarsacīkstes. Svētkus ievadīs ar dievkalpojumu brīvdabas baznīcā. Sporta svētkus vadīs Latviešu sporta apvienība Kanadā.

INDIANAPOLES LATVIEŠU MEISTARSACĪKSTES VIEGLATLĒTIKĀ

Gundāra Grīsliņa vadītās Indianapoles latv. vieglatlētu kopas „Venta" sarīkojumā, skaitliski nelielā, bet joprojām atzīstami rosīgā un rezultātīvi sekmīgā Indianapoles latviešu vieglatlētu saime nesen pulcējās savās 1961. gada vieglatlētikas meistarsacīkstēs. Tās notika rīkotāju pašu uzkoptajā un sakārtotajā vietējās Batlera universitātes vieglatlētikas laukumā. Ja skriešanu disciplinās rezultātus mazliet aizkavēja pārāk sausais, irdenais skrejceļš, tad lēkšanu un mešanu sektori totiesu bija visteicamākajā stāvoklī Diemžēl, darba apstākļu dēļ meistarsacīkstēs šogad nevarēja piedalīties Gunārs Grūbaums un Andrejs Sorens; tāpat — neizprotamu iemeslu dēļ — nestartēja Indulis Brikmanis, kaut gan viņš bija meistarsacīkšu skatītāju vidū (!), kur — starp citiem — redzējām arī kādreiz teicamo vidusdistančnieku klīvlendieti Edvinu Auzenbergu. Neraugoties uz to, sacensības abās dienās risinājās visai spraigi un interesanti. Tika sasniegti vairāki jauni personiskie rekordi un laboti 2 meistarsacīkšu rekordi — šķēpa mešanā vīriešiem (Ivars Veldre — 47,01 m) un tāllēkšanā sievietēm (Dace Ābeltiņa — 3,61 m).

Pirmoreiz meistarsacīkšu 6 gadu ilgajā vēsturē šogad notika arī īpašas sacensības meitenēm, kur jau itin teicami startēja gados vēl jauniņās Dace Ābeltiņa un Līga Bolšteina. D. Ābeltiņai šīs arī bija pirmais starts oficiālās latviešu sacīkstēs, bet uzrādītie rezultāti — īpaši lēkšanu disciplīnās — jau nepārprotami rāda zināmu, pagaidām gan vēl visai primitīvu, talantu. Tas arī ir viens no teicamākajiem gandarījumiem Indianapoles latviešu vieglatlētu saimes vadītājiem un tiem pāris šīs saimes nenogurstošajiem balstiem (G. Grīslītis, I. Veldre, O. Bērziņš, V. Grīslīte), kas iemīļotajā vieglatlētikas laukumā nu jau vada kādu 15. sezonu!

Visu disciplīnu pirmo 3 vietu ieguvēji saņēma rīkotāju iespiestus diplomus. Par DV Indianapoles apvienības ziedoto naudu ($5.00) iegādāto trofeju meistarsacīkšu labākajam sasniegumam vīriešu sacensībās pēc IAAF starptautiskajām punktu tabulām ieguva Ivars Veldre lodes grūšanā (13,94 m — 764 p.); Indianapoles latviešu vieglatlētu kopas „Venta" dāvāto trofeju meistarsacīkšu labākajam sasniegumam sieviešu sacensībās, pēc IAAF starptautiskajām punktu tabulām ieguva Valda Grīslīte lodes grūšanā (8,80 m — 621 p.), bet Valdas Grīslītes dāvāto trofeju labākajam sasniegumam meiteņu sacensībās ieguva Dace Ābeltiņa tāllēkšanā (3,61 m — 379 p.). Māc. Pēteŗa Nesaules balvu — grāmatu — ieguva uzvarētājs tāllēkšanā vīriešiem — Andris Lācis (5,18 m), bet Indiānas latviešu akadēmiskās kopas ziedoto balvu — grāmatu — ieguva uzvarētājs 100 m vīriešiem — Guntis Strīķis (12,8 sek.).

Šeit meistarsacīkšu tehniskie rezultāti —

Vīriešu sacensībās: 100 m — 1. G. Strīķis 12,8 sek., 2. A. Lācis 12,9 sek., 3. G. Grīslītis. Tāllēkšanā — 1. A. Lācis 5,18 m, 2. G. Strīķis 4,96 m. Lodes grūšanā — 1. I. Veldre 13,94 m., 2. O. Bērziņš 12,57 m., 3. G. Grīslītis 9,24 m. Diska mešanā — 1. I. Veldre 42,60 m., 2. O. Bērziņš 34,55 m., 3. G. Grīslītis 24,55 m. Šķēpa mešanā — 1. I. Veldre 47,01 m.; 2. O. Bērziņš 33,70 m., 3. G. Grīslītis 30,30 m.

Sieviešu sacensībās vienīgā dalībniece V. Grīslīte grūda lodi 8,80 m., meta disku 22,70 m., un meta šķēpu 14,32 m.

Meiteņu sacensībās: 60 m. — 1. D. Ābeltiņa 10,0 sek., 2. L. Bolšteina 11,1 sek. Tāllēkšanā — 1. D. Ābeltiņa 3,61 m., 2. L. Bolšteina 3,48 m. Augstlēkšanā — 1. D. Ābeltiņa 1,12 m., 2. L. Bolšteina 1,07 m.

Kurzemnieks

ŠACHS

Vašingtonas štāta čempions Viktors Pūpols turpina piedalīties turnīros ar labiem panākumiem. Portlandē Pūpols uzvarēja Pacific NW turnīru ar 4½ - ½ rezultātu 28 spēlētāju konkurencē. Tādu pašu punktu skaitu sasniedza arī Ivars Dālbergs un amerikānis Vangs, bet papildus vērtējums bija labvēlīgāks Pūpolam. Dalītu ceturto vietu ieguva divi pārējie latvieši — Viesturs Segliņš un Ēriks Leitis, katrs sasniedzot 3½ : 1½ punktus.

● Sietlā, „Puget Sound" turnīrā 44 spēlētāju konkurencē, Pūpols netika uzvarētāja godā, bet ar 5 : 1 rezultātu ierindojās teicamajā 2. vietā.

● Iknedēļas ātrspēles turnīrā, Maršala klubā, Ņujorkā, Jānis Pamiljens ar 12 : 4 rezultātu ierindojās 2. vietā.

V. S.

N. Bojārs, Ph. D.

DOMAS PAR PASAULES CENTRU UN BEZGALĪBU

Kurš gan nav izjutis bijību un ziņkāri, aplūkojot zvaigžņu krāšņumu pasaules telpā skaidrā naktī? Mēs izprotam tad paši savu un visas Zemes niecīgumu. Mums gribas zināt, vai šī telpa, kur mirdz zvaigznes, stiepjas bezgalīgi tālu, vai tai ir robežas, aiz kurām valda mūžīgā tumsa un tukšums, vai arī pašas tukšās telpas vairs tur nav. Kur gan visa universa centru meklēja dažādas kultūras tautas — un kur to meklē modernie zinātnieki? Kādas atbildes cilvēki devuši jautājumam par telpas bezgalību?

SENGRIEĶU UNIVERSU IESLĒDZA KRISTALLA SFAIRAS

Senās kultūras tautas ap Vidusjūru un Tuviem Austrumiem ticēja, ka universs ir apnobežots. Ir ziņas, kā „Bābeles tornis" esot bijis mēģinājums uzbūvēt tik augstu celtni, lai cilvēki varētu sasniegt debess jumu un aptaustīt to ar rokām. Tas skan kā Skalbes pasaka par Pieticības zemi pie pasaules malas, kur zeme ar debesīm saiet kopā, un cilvēki aizsprauž kapotes aiz debess juma. Līdzīgi uzskati bija sengriekiem. Telpas ziņā Grieķiju un dažas pazīstamās kaimiņu zemes ieslēdza riņķveidīgs okeans, un laika ziņā universu ierobežoja Olimpa dievu varas sākums un beigas. Kas grib iebraukt okeanā vai izpētīt to, kas ir aiz laika un pasaules robežām, uzsāk neiespējamu un dieviem nepatikamu darbu.

Vēlāk sengriekņu filozofi noskaidroja, ka Zeme ir apaļa kā lode, un nodarbojās ar bezgalības jēdzienu. Universa centru viņi pārvietoja no Grieķijas uz Zemes lodes centru. Ar ģeometrisku mērījumu palīdzību, Eratostenes (200 g. pr. Kr.) izrēķināja zemes apkārtmēru, kas ļoti precīzi saskan ar patieso Zemes lielumu; kļūda bija mazāka par 1%. Ar Aristarcha metodi, mūs